

Analiza potencjału obszaru LGD i jakości życia mieszkańców Lokalnej Grupy Działania Bory Tucholskie

Toruń, maj 2015 r.

*Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie
Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, oś 4 LEADER,
działanie 431 Funkcjonowanie lokalnej grupy działania,
nabywanie umiejętności i aktywizacja.*

Kontakt

www.verte-am.pl
kontakt@verte-am.pl
+48 534 862 318

Spis treści:

1. Wstęp	3
2. Charakterystyka badań	3
2.1 Metodologia.....	4
2.2 Charakterystyka próby badawczej... ..	5
3. Analizy empiryczne.....	7
3.1 Poziom satysfakcji z życia.....	7
3.2 Priorytety rozwojowe obszary.....	13
3.3 Oczekiwane działania.....	32
3.4 Lokalni aktorzy.....	35
3.5 Komunikacja.....	39
4. Wnioski i rekomendacje	41
5. Spis tabel i wykresów.....	43
6. Załączniki:	
Załącznik 1: Zastosowane narzędzie badawcze (ankieta)	45
Załącznik 2: Transkrypcja odpowiedzi na pytanie o projekty, które powinny być finansowane w pierwszej kolejności	50
Załącznik 3: Transkrypcja odpowiedzi na pytanie o projekty, które nie powinny być wspierane ze środków unijnych	69

1. Wstęp

Niniejszy raport jest podsumowaniem badania, które realizowane było w okresie od marca do maja 2015 roku. Zostało ono przeprowadzone na zlecenie Lokalnej Grupy Działania Bory Tucholskie (dalej: LGD), która obecnie kończy realizację swojej Lokalnej Strategii Rozwoju (dalej: LSR) na lata 2007-2013.

W latach 2007-2013 LGD mogła przeznaczyć na realizację lokalnych projektów (składanych przez mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i sektor publiczny) prawie 7 milionów złotych. Podstawowym dokumentem określającym potrzeby obszaru i wskazującym zakres wsparcia jest właśnie LSR, która została opracowana przez LGD w latach 2008-2009.

Od tego czasu na obszarze objętym działalnością grupy nastąpiły istotne zmiany, wynikające z trendów globalnych (np. kryzys ekonomiczny), ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych (choćby realizacja szeregu inwestycji i projektów finansowanych z udziałem funduszy unijnych).

W związku z tym wystąpiła konieczność weryfikacji założeń strategicznych, które zostały zastosowane w procesie tworzenia LSR. Spójność strategii z oczekiwaniami mieszkańców została uznana za jedno z podstawowych kryteriów oceny systemu wdrożenia LSR w latach 2007-2013. Wyniki badania mogą także posłużyć za punkt wyjścia do rewizji lub ewentualnych modyfikacji założeń do nowej strategii na lata 2014-2020.

2. Charakterystyka badań

Podstawowym celem przeprowadzonego badania była diagnoza postaw i opinii mieszkańców w tematach kluczowych z punktu widzenia konstrukcji Lokalnej Strategii rozwoju. Dane pozyskane na tym etapie mają być później wykorzystane przy doborze kilku grup roboczych, których zadaniem będzie uszczegółowienie pewnych zasadniczych problemów lokalnych, które zostaną zidentyfikowane w niniejszej diagnozie.

W porozumieniu z przedstawicielami Zamawiającego ustalono następującą listę szczegółowych pytań badawczych:

- ▲ jak mieszkańcy oceniają swoje zadowolenie z życia na terenie miejscowości, gminy? ▲ czy w ostatnich latach nastąpiły w tym zakresie jakieś zmiany?
- ▲ czy mieszkańcy postrzegają obszar gminy jako dobre miejsce do życia dla siebie i swoich bliskich?
- ▲ jak mieszkańcy oceniają rozwój obszaru w poszczególnych dziedzinach?
- ▲ jakie projekty powinny być wspierane ze środków unijnych (tematyka, potencjalni beneficjenci)?
- ▲ czy w strategii należy przewidzieć preferencje dla jakichś grup? Jeśli tak, to dla jakich?
- ▲ jakie zmiany związane z cechami podejścia Leader zaszły na obszarze?
- ▲ w jaki sposób najlepiej komunikować się z mieszkańcami w procesie opracowania i wdrażania strategii?

Pozyskane informacje zostały zestawione ze zmiennymi określającymi cechy społecznozawodowe respondentów. Niezbędne dane zostały umieszczone w tak zwanej „metryczce” i obejmowały:

- ▲ miejsce zamieszkania (gminę),
- ▲ płeć,
- ▲ wiek,
- ▲ status zawodowy,
- ▲ aktywność społeczną respondenta¹.

W dalszej części raportu wskazane zostały jedynie zależności, dla których właściwe narzędzia analizy statystycznej wykazały istnienie istotnych różnic, związanych z wymienionymi cechami społeczno-zawodowymi.

2.1 Metodologia

W celu uzyskania wiarygodnych wyników przeprowadzonych badań oraz udzieleniu pełnej odpowiedzi na postawione pytania badawcze, niezbędne było zastosowanie odpowiednich narzędzi badawczych. W toku ustaleń z przedstawicielami Zamawiającego skoncentrowano się na możliwości zastosowania ankiety.

Jest to jedna z najpopularniejszych metod stosowanych obecnie w badaniach społecznych. Posiada swoje mocne i słabe strony.

Ankieta	
Zalety	Wady
Prostota formy	Niemożność pogłębienia problemu
Łatwe dotarcie do respondentów	Powierzchowny, "ilościowy" charakter
Przystępność w analizie	Brak możliwości bezpośredniego kontaktu z respondentem
Wygoda w prezentacji wyników	Mowa ciała, gestykulacja wyłączone z analizy
Niski koszt	
Anonimowość - stymuluje do większej "otwartości" respondenta	
Nie są czasochłonne	

Ankieta to inaczej badanie zjawisk masowych na podstawie odpowiednio opracowanego kwestionariusza. Przy konstruowaniu schematu ankiety lub wywiadu należy brać pod uwagę następujące kwestie:

¹ Rozumianą dla potrzeb tego badania jako przynależność do jakichś organizacji, stowarzyszeń, związków, kół, partii, grup religijnych.

1. Pytania muszą być jasne, jednoznaczne, dokładne, dostosowane do języka, którym dane środowisko się posługuje oraz do wieku i wykształcenia pytanych osób.
2. Pytania muszą dotyczyć spraw ważnych i koniecznych (liczba pytań nie może przekraczać granic psychofizycznej wytrzymałości badanych, w wyniku zmęczenia czy znużenia mogą oni udzielać mało wiarygodnych odpowiedzi).
3. Pytania nie mogą sugerować charakteru odpowiedzi.

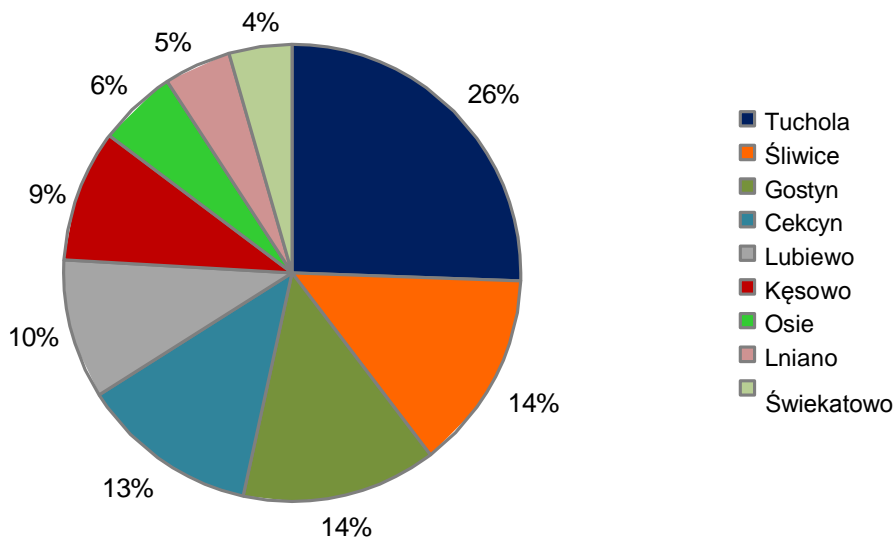
Konstruując narzędzie badawcze wyselekcjonowano 14 zróżnicowanych pytań. Zastosowano pytania zamknięte (z gotową listą odpowiedzi, tzw. "kafeteria"), półotwarte (dopuszczające w zamkniętej kafeterii udzielenie odpowiedzi typu "inne, jakie?") i otwarte pozwalające swobodnie wypowiedzieć się respondentowi na zadane pytanie².

Ostatecznie w ramach badania pozyskano 793 ankiety. Nielosowy dobór próby obniża nieco możliwość generalizacji uzyskanych wyników na całą populację (formularze ankiety zostały udostępnione i zgromadzone przez Zamawiającego).

2.2 Charakterystyka próby badawczej

W próbie badawczej widać bardzo wyraźną dominację kobiet. Stanowiły one aż 74% badanej populacji (niedoreprezentacja mężczyzn może mieć wpływ na osiągnięte wyniki). Wśród respondentów znaleźli się mieszkańcy wszystkich gmin członkowskich LGD. Strukturę próby pod tym względem prezentuje poniższy wykres:

Wykres 1. Miejsce zamieszkania respondentów

Źródło: badania własne (n=741).

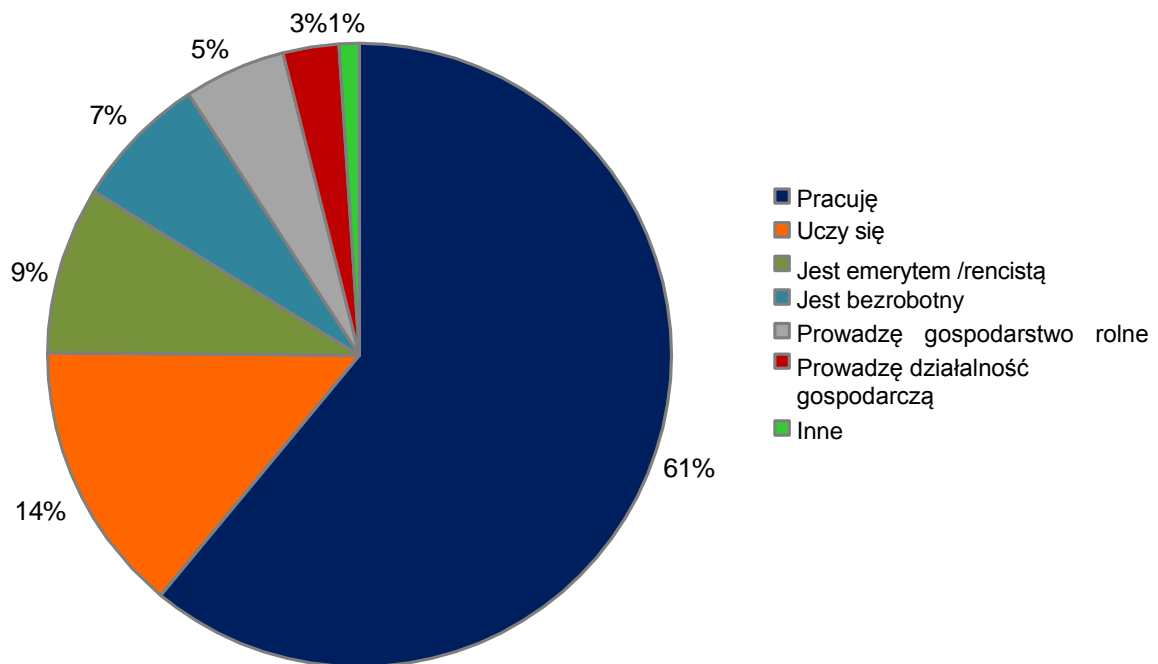
Najwięcej respondentów pochodziło z terenu gminy Tuchola, najmniej zaś z terenu gminy Świekatowo.

² Wzór zastosowanego narzędzia został umieszczony w załączniku nr 1 do raportu.

Najmłodszy uczestnik badania miał 12 lat, najstarszy zaś 72 lata. Średnia wieku i mediana (czyli wartość dzieląca populację na połowy) osiągnęły wartość 40 lat. Osoby do 29 roku życia stanowiły 42% próby. Oznacza to, że w badaniu występuje znaczna reprezentacja osób młodych. Najmniej liczną grupą wiekową były osoby 60+, stanowiły zaledwie 11% próby badawczej. W analizie wyników badania należy uwzględnić wpływ niedoreprezentacji osób starszych.

Zdecydowana większość respondentów pracuje (61%), uczy się (14%) jest emerytą/rencistą (9%). Najmniejszy odsetek badanych to osoby prowadzące działalność gospodarczą (3%).

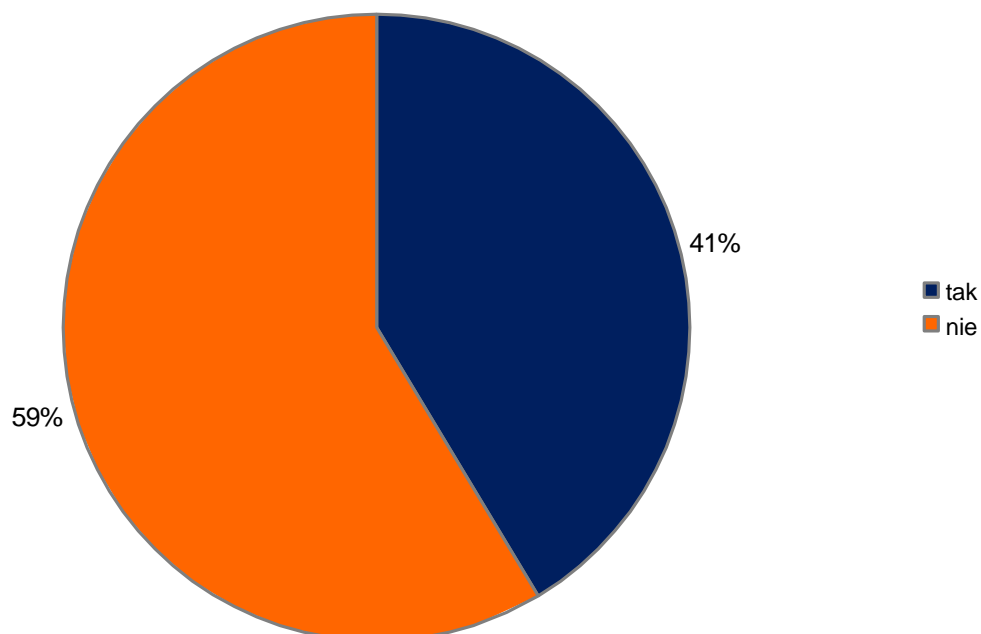
Wykres 2. Struktura zawodowa respondentów

Źródło: badania własne (n=759).

Aż 41% badanych wskazało, że biorą udział w działaniach trzeciego sektora i szeroko rozumianej aktywności społecznej. Jest to wynik założeń przyjętych przy konstruowaniu próby badawczej - ze względu na przyjęte pytania badawcze bardzo istotne było pozyskanie opinii lokalnych liderów (którzy biorą szczególnie duży udział w procesie tworzenia i realizacji LSR).

Wykres 3. Przynależność respondentów do organizacji pozarządowych

Źródło: badania własne (n=754).

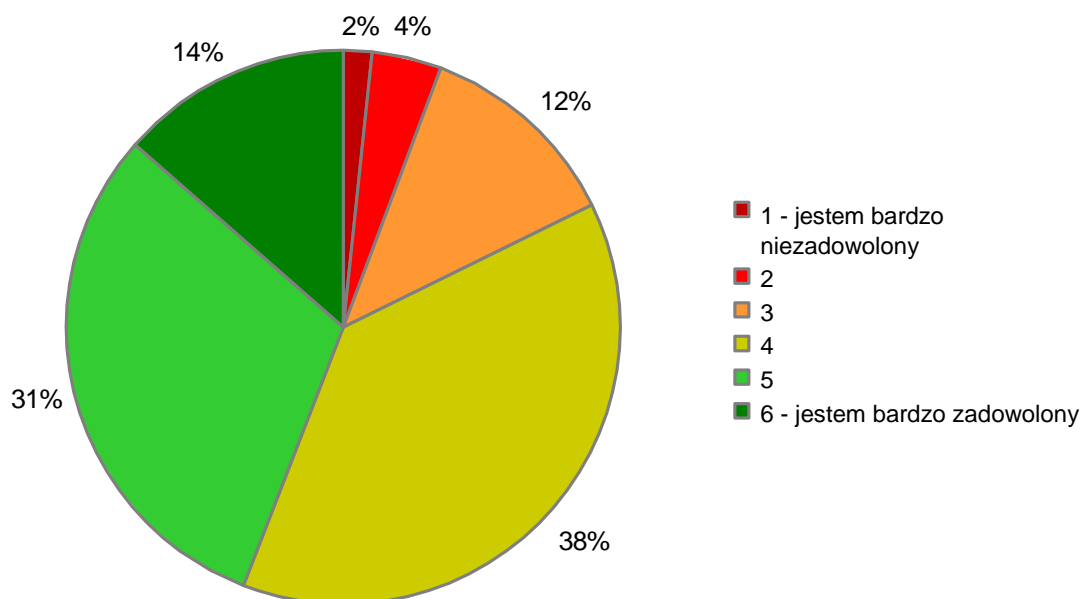
Podsumowując: nielosowy dobór próby skutkuje odstępstwami od struktury całej populacji. W próbie wyraźnie dominują kobiety (74%), występuje niewielki odsetek osób w wieku 60+ (11%) oraz nadreprezentacja osób działających w trzecim sektorze (41%). Przy analizie wyników badania należy brać te czynniki pod uwagę.

3. Analizy empiryczne

3.1 Poziom satysfakcji z życia

Pierwsze z pytań uwzględnionych w kwestionariuszu badania dotyczyło ogólnej satysfakcji z życia na terenie danej miejscowości. W kwestionariuszu przewidziano sześciopunktową skalę oceny, od 1 (bardzo niezadowolony) do 6 (bardzo zadowolony). Każdy badany mógł wskazać jedną odpowiedź, która najlepiej oddaje jego osobistą ocenę tych kwestii. Analizując to pytanie trzeba pamiętać, że ma ono ogólny charakter - odnosi się do pewnych subiektywnych przekonań respondentów i może się różnić (najczęściej zawyżając wynik) od pytań o konkretne obszary życia. Wyniki prezentuje wykres:

Wykres 4. Ocena satysfakcji z zamieszkania na terenie objętym badaniem

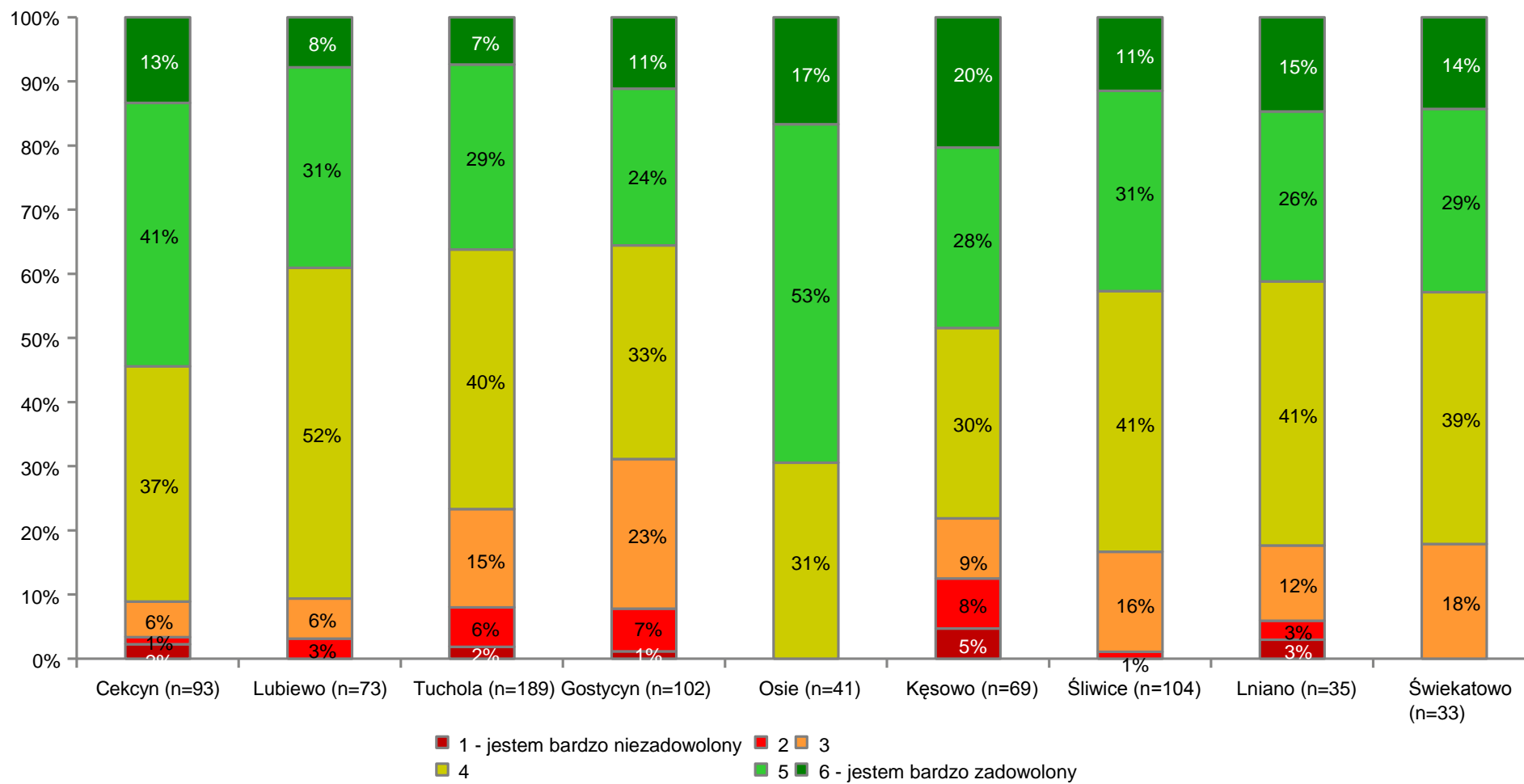
Źródło: badanie własne (n=716).

Wyniki badań wskazują, na bardzo wysoki poziom optymizmu mieszkańców badanego obszaru. Tylko 2% mieszkańców jest bardzo niezadowolonych, a kolejne 4% - niezadowolonych. Jednocześnie aż 14% respondentów wskazało na kategorię „bardzo zadowolony”. Wspiera ich też liczna grupa „zadowolonych” (31% odpowiedzi) i „raczej zadowolonych” (kolejne 38% wskazań). Można więc uznać, że aż 83% badanych jest zadowolonych z życia na terenie swojej małej ojczyzny.

Ponieważ w pytaniu tym zastosowano skalę punktową wyrażoną wartościami liczbowymi, możliwe było wyliczenie średniej oceny dla całej badanej populacji (średnia arytmetyczna wyliczona przez podzielenie łącznej wartości liczbowej udzielonych odpowiedzi przez liczbę ważnych odpowiedzi). W przypadku omawianego pytania średnia ocen wyniosła 4,33.

W ocenie ogólnego zadowolenia z życia występuje zróżnicowanie, związane z gminą, na terenie której zamieszkuje respondent. Szczegółowe dane prezentuje wykres:

Wykres 5. Ocena satysfakcji z zamieszkania na terenie objętym badaniem a miejsce zamieszkania.

Źródło: badanie własne (n=716).

Dane na wykresie 5 pokazują istotne zróżnicowanie stopnia zadowolenia wśród mieszkańców poszczególnych gmin.

Najlepiej ocenili swoją sytuację mieszkańcy gminy Osie, w ich przypadku średnia ocen wyniosła aż 4,86 (przy czym średnia dla całego obszaru LGD wyniosła 4,33). Żaden z badanych nie zaznaczył odpowiedzi wskazujących na niezadowolenie z miejsca zamieszkania.

Kolejną gminą z wynikiem wyraźnie powyżej średniej jest gmina Cekcyn. Średnia ocen wystawionych przez ankietowanych w tym przypadku wyniosła 4,53. Sporadycznie występowały opinie „bardzo niezadowolony” i „niezadowolony”.

Wyniki najbardziej zbliżone do średniej dla całego obszaru wystąpiły w gminie Świekatowo (4,39), Śliwice (4,36), Lubiewo (4,34), Kęsowo (4,30) i Lniano (4,29)

W dwóch gminach osiągnięta średnia jest wyraźnie niższa od tej dla całego obszaru. Średnia w przypadku gminy Tuchola wyniosła 4,10. Mieszkańcy tej gminy stosunkowo rzadko wskazywali, że są bardzo zadowoleni z życia w swoich miejscowościach (tylko 7% ankietowanych, najniższy wynik w badaniu).

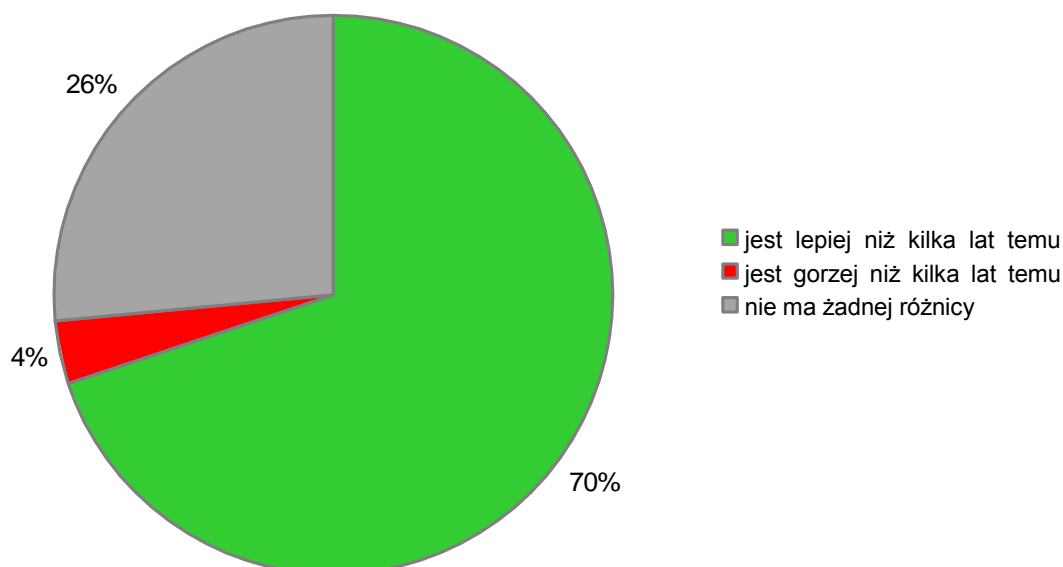
Najniższe wartości odnotowano w gminie Gostycyn (4,07). Charakterystycznym elementem jest tutaj wysoki odsetek ocen skrajnie negatywnych. Osoby niezadowolone stanowiły łącznie aż 31% badanych.

Z punktu widzenia przyjętych pytań badawczych szczególnie istotne było także sprawdzenie, jak respondenci oceniają dynamikę zmian, które zachodzą na obszarze. Badani zostali poproszeni o określenie, czy ich zadowolenie z życia w danej miejscowości:

- ▲ poprawiło się,
- ▲ pogorszyło się,
- ▲ nie uległo zmianie.

Swoisty lokalny patriotyzm mieszkańców obszaru objętego badaniem, który uwidocznił się w pierwszym pytaniu jest dodatkowo wzmacniany przez ocenę dynamiki zmiany.

Wykres 6. Zmiana poziomu satysfakcji z zamieszkania na terenie objętym badaniem

Źródło: badania własne (n=770).

W przypadku pytania o zmianę poziomu satysfakcji widać wyraźnie, że mieszkańcy pozytywnie oceniają zmiany, które zaszły na tym terenie. Odsetek osób, które wskazały, że ich jakość życia w ostatnich latach poprawiła się wyniósł tym razem 70%. Jednocześnie tylko 4% badanych odpowiedziało, że ich zadowolenie z życia w ostatnich latach uległo pogorszeniu. W kontekście analizowanych problemów badawczych istotny jest też fakt, że aż 26% badanych nie odnotowało istotnych zmian w poziomie zadowolenia z życia. Może to świadczyć o ograniczonym oddziaływaniu niektórych inwestycji i działań podejmowanych na terenie LGD.

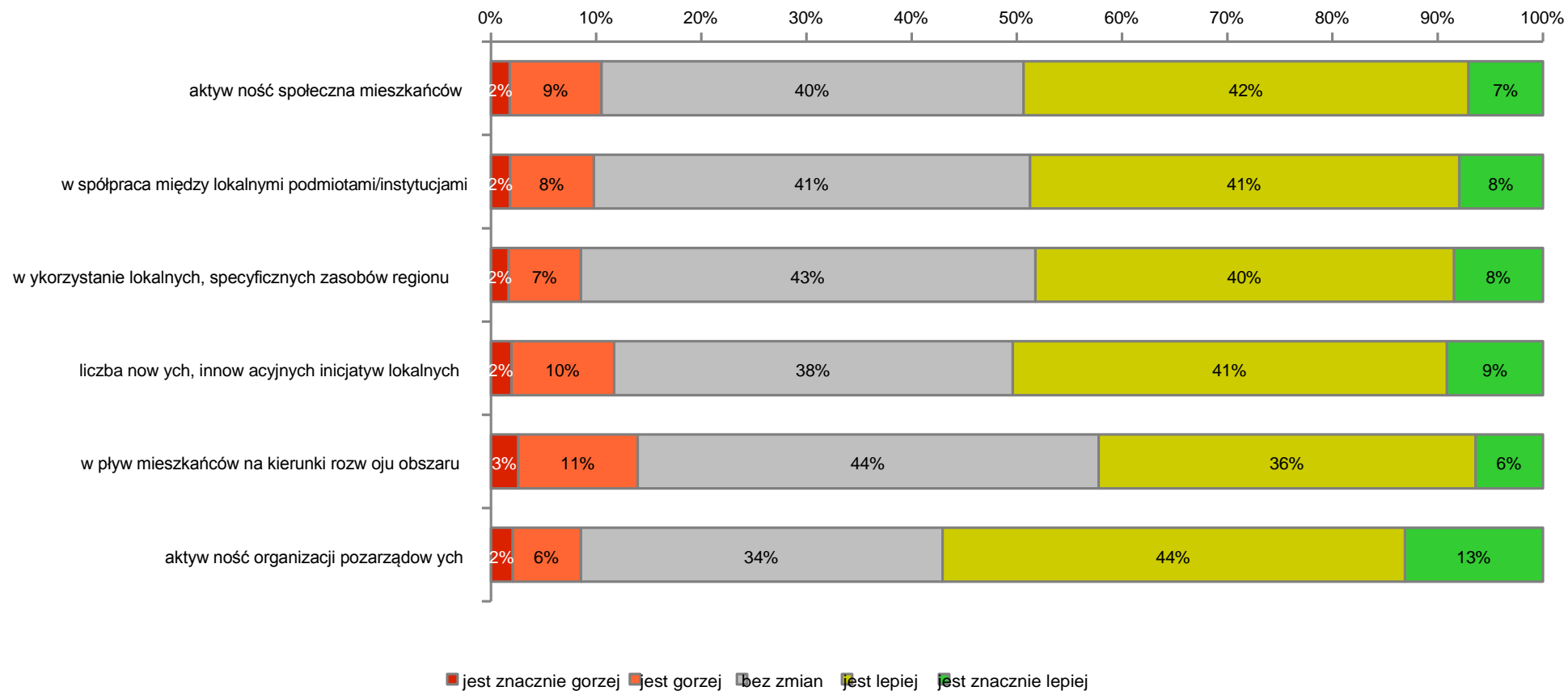
Należy zwrócić uwagę, że pokazuje to na pewne subiektywne odczucie, co do tego, że na obszarze objętym badaniem od ostatnich kilku lat żyje się lepiej. Jest to optymistyczny wynik mówiący o dużym potencjale tkwiącym w mieszkańcach. Co ciekawe, także w tym przypadku populacja nie jest zróżnicowana - tzn. wysoki poziom satysfakcji z życia charakteryzuje obywateli niezależnie od miejsca zamieszkania, sytuacji zawodowej, członkostwa w organizacjach pozarządowych.

Pewnym uszczegółowieniem informacji o dziedzinach, w których nastąpiło pogorszenie/poprawa są dane dotyczące zmian w dziedzinach, które są charakterystyczne dla podejścia Leader. Badani zostali poproszeni o ocenę zmian, które zaszły na przestrzeni lat 2009-2015 w odniesieniu do:

- ▲ aktywności społecznej mieszkańców,
- ▲ współpracy między lokalnymi podmiotami/instytucjami,
- ▲ wykorzystania lokalnych, specyficznych zasobów regionu, ▲
liczby nowych, innowacyjnych inicjatyw lokalnych,
- ▲ wpływu mieszkańców na kierunki rozwoju obszaru,
- ▲ aktywności organizacji pozarządowych.

Ankietowani mogli ocenić każdą z tych kategorii w skali od 1 do 5 (1 - jest znacznie gorzej, 2 - jest gorzej, 3 - bez zmian, 4 - jest lepiej, 5 - jest znacznie lepiej). Uzyskane opinie prezentuje poniższy wykres:

Wykres 7. Zmiany w latach 2009-2015 w obszarach specyficznych dla podejścia Leader

Źródło: badania własne (n=767-780).

Największą poprawę badani zauważyli w zakresie aktywności organizacji pozarządowych (13% wskazało, że jest znacznie lepiej, kolejne 44% odpowiedziało, że jest lepiej). Prawie połowa ankietowanych stwierdziła także, że nastąpiła poprawa w zakresie aktywności społecznej mieszkańców, współpracy między lokalnymi podmiotami/instytucjami, wykorzystania lokalnych zasobów oraz liczby innowacyjnych inicjatyw lokalnych. Stosunkowo najmniejsza poprawa nastąpiła w odniesieniu do wpływu mieszkańców na rozwój regionu (pozytywne zmiany zauważyło tutaj jednak aż 45% badanych).

Podsumowując: należy zwrócić uwagę, że w pytaniu o ogólne zadowolenie z życia na terenie swojej miejscowości aż 83% badanych to osoby optymistycznie oceniające jakość życia na analizowanym obszarze. Dynamika zmian w lokalnej społeczności jest także ogólnie oceniana pozytywnie. W opinii mieszkańców zwiększa się aktywność organizacji pozarządowych

i mieszkańców, liczba innowacyjnych projektów, a także wzmocniona jest współpraca między lokalnymi aktorami. Taki wynik powinien zmobilizować lokalne podmioty do większego zaangażowania w sprawy rozwojowe gmin członkowskich.

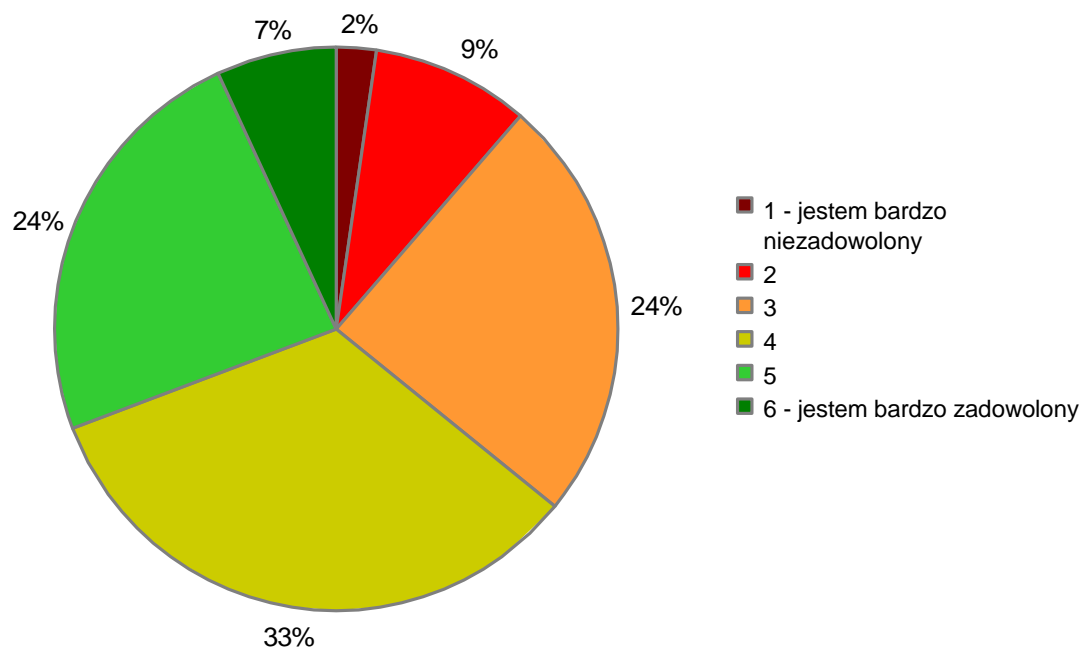
3.2 Priorytety rozwojowe obszaru

Aby zweryfikować zgodność założeń LSR z potrzebami mieszkańców w badaniu przygotowano blok pytań poświęconych priorytetom rozwojowym obszaru. Przede wszystkim respondenci zostali poproszeni o ocenę swojego zadowolenia z życia w odniesieniu do trzynastu dziedzin, które są lub będą mogły być wspierane przez lokalne grupy działania. W porozumieniu z reprezentantami LGD poszczególne kategorie zostały określone jako:

- ▲ Bezpieczeństwo publiczne,
- ▲ Rynek pracy,
- ▲ Aktywność społeczna,
- ▲ Sport i rekreacja,
- ▲ Kultura, historia, tradycje,
- ▲ Edukacja,
- ▲ Ochrona zdrowia,
- ▲ Infrastruktura komunalna,
- ▲ Zarobki mieszkańców,
- ▲ Estetyka miejscowości,
- ▲ Oferta spędzania wolnego czasu,
- ▲ Ochrona środowiska naturalnego,
- ▲ Turystyka.

Każdą z kategorii respondenci mogli ocenić w sześciostopniowej skali od 1 (bardzo niezadowolony) do 6 (bardzo zadowolony). Takie uszczegółowienie „wymiarów”, składających się na całościowe zadowolenie z życia pozwoliło na uchwycenie istotnych różnic w poziomie satysfakcji mieszkańców. Poniżej zaprezentowano szczegółowe wyniki badań dla każdej z dziedzin rozwojowych:

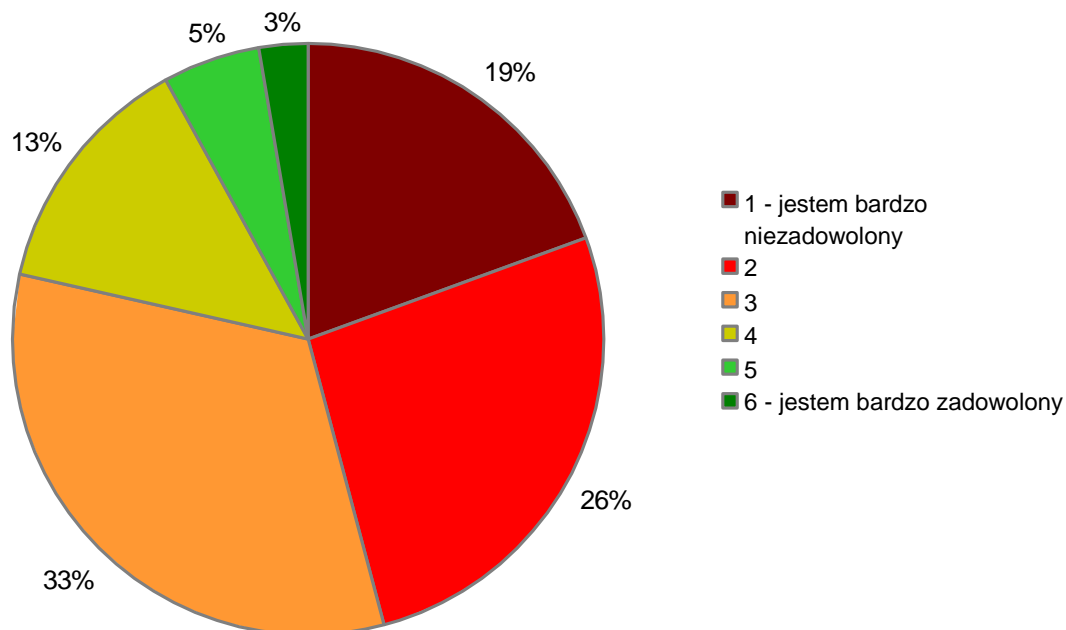
Wykres 8. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do bezpieczeństwa publicznego

Źródło: badania własne (n=784).

Poziom zadowolenia z bezpieczeństwa publicznego jest dość wysoki. Większość z respondentów (57%) wskazała tutaj odpowiedzi neutralne („raczej zadowolony” i „raczej niezadowolony”). Osoby wyraźnie zadowolone z tego obszaru tematycznego stanowią łącznie 31% badanych (w tym 7% to osoby bardzo zadowolone), zaś wyraźnie niezadowolone 11% ankietowanych (w tym 2% wybrało odpowiedź „bardzo niezadowolony”).

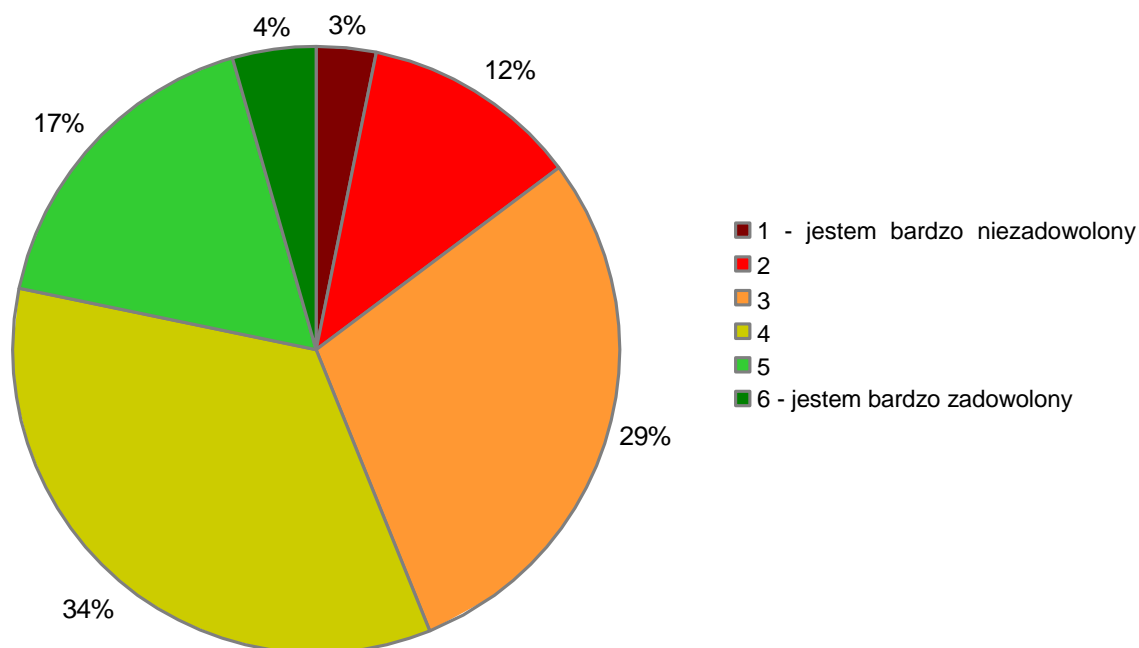
Wykres 9. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do rynku pracy na terenie objętym badaniem

Źródło: badania własne (n=787).

Rynek pracy jest jednym z najgorzej ocenionych w badaniu. Zaledwie 8% badanej populacji jest zadowolone lub bardzo zadowolone ze swojej sytuacji ekonomicznej. Tak skrajnie niski wynik wymaga szczególnej uwagi ze strony LGD - wśród respondentów przeważały bowiem osoby pracujące, które powinny oceniać ten obszar lepiej niż mieszkańcy pozbawieni zatrudnienia. Przytłaczająca większość respondentów (78%) wskazała na swoje niezadowolenie z tego obszaru życia, przy czym co piąty badany wystawił tutaj najniższą możliwą ocenę.

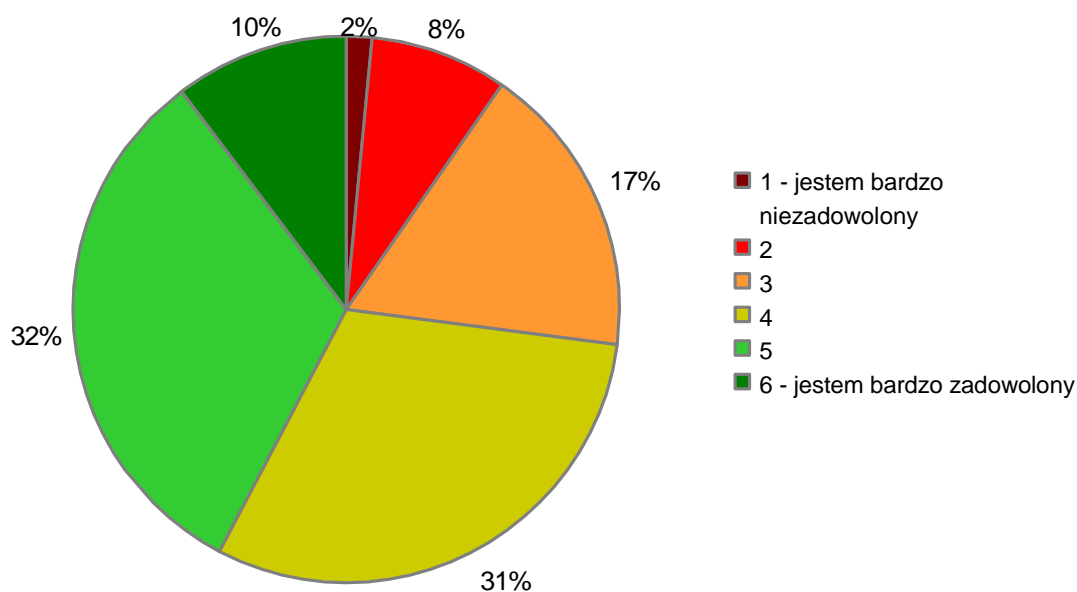
Wykres 10. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do aktywności społecznej

Źródło: badania własne (n=786).

Ocena trzeciej kategorii, aktywności społecznej mieszkańców, jest lepsza. Stosunkowo duża grupa respondentów nie ma wyrobionej wyraźnej opinii na ten temat (dominują odpowiedzi „raczej zadowolony” i „raczej niezadowolony”). Analiza odpowiedzi skrajnych pokazuje, że przeważają wyraźnie zadowoleni (łącznie 21%) nad wyraźnie niezadowolonymi (15%).

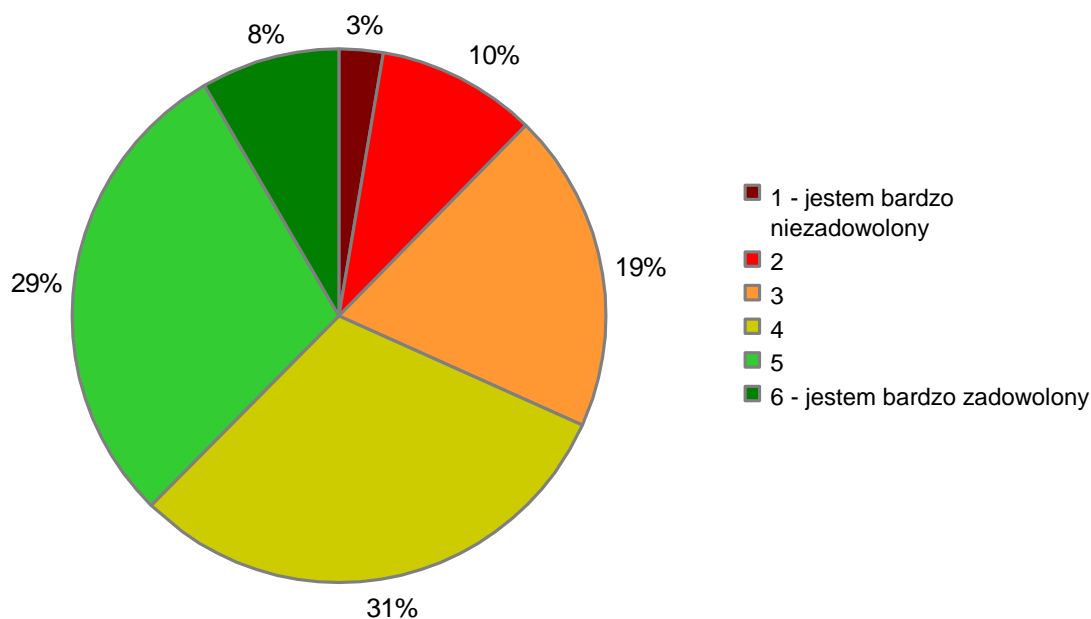
Wykres 11. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do sportu i rekreacji

Źródło: badania własne (n=787).

Sport i rekreacja to jedna z lepiej ocenionych kategorii - pozytywnie i bardzo pozytywnie ocenia ją 42% badanych, kolejne 31% osób jest „raczej zadowolonych” z funkcjonowania tego wymiaru życia lokalnego. Tylko 10% badanych uznało, że należy wystawić złą lub bardzo złą opinię w tym temacie.

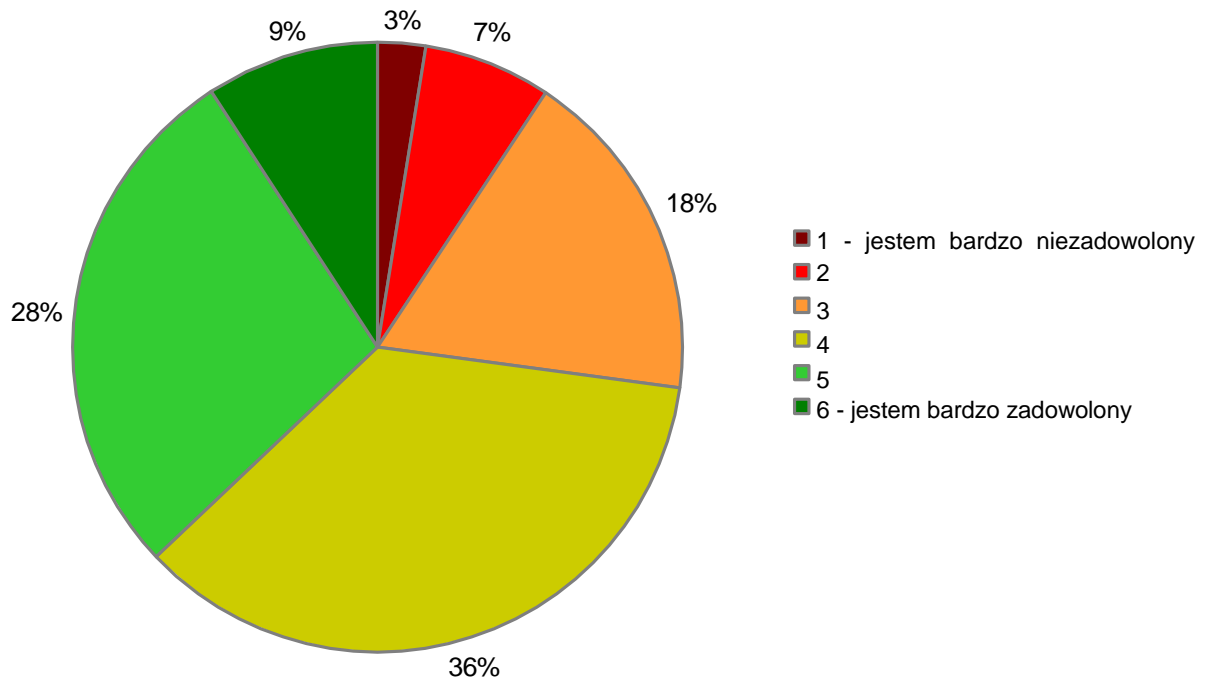
Wykres 12. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do kultury, historii, tradycji

Źródło: badania własne (n=785).

Kolejna kategoria obejmowała zadowolenie w obszarze „Kultura, historia, tradycje”. Ponownie, duży odsetek respondentów nie ma silnie sformułowanej opinii na ten temat, ale przeważają oceny pozytywne. Zadowoleni i bardzo zadowoleni stanowią 37% badanych, podczas gdy niezadowolonych i bardzo niezadowolonych jest 13%.

Wykres 13. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do edukacji

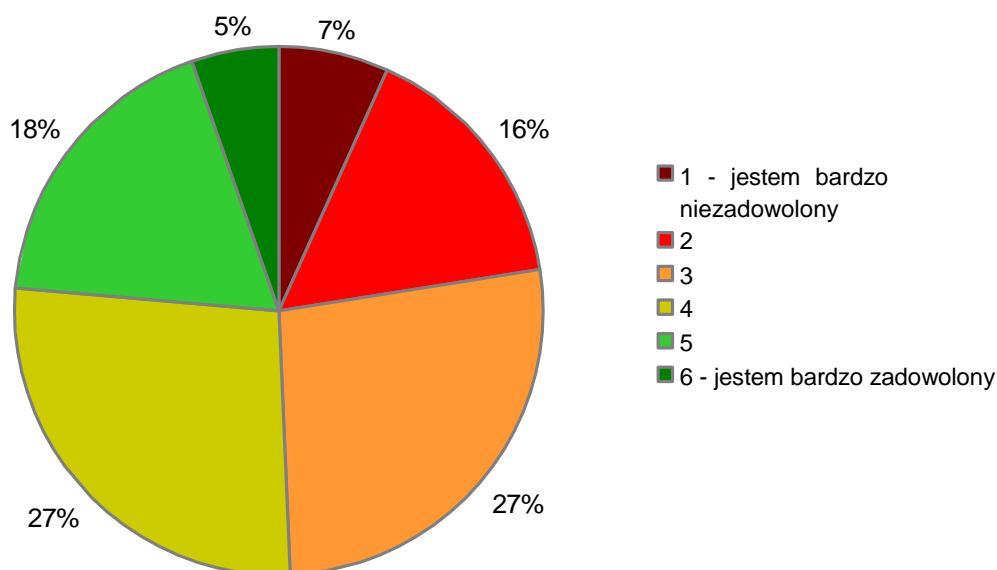

Źródło: badania własne (n=785).

Ciekawie prezentują się opinie respondentów w odniesieniu do dwóch kolejnych kategorii: edukacji i ochrony zdrowia. Są to skomplikowane systemy, których braki i niedociągnięcia są szeroko komentowane w polskim społeczeństwie. Ich funkcjonowanie jest też uzależnione raczej od decyzji podejmowanych na szczeblu centralnym, a nie lokalnym (dotyczy to w większym zakresie systemu ochrony zdrowia).

Tymczasem w kategorii edukacja, opinie mieszkańców są zaskakująco pozytywne, wyraźnie zadowolonych jest aż 37% mieszkańców (niezadowolonych i bardzo niezadowolonych stanowią łącznie 10%).

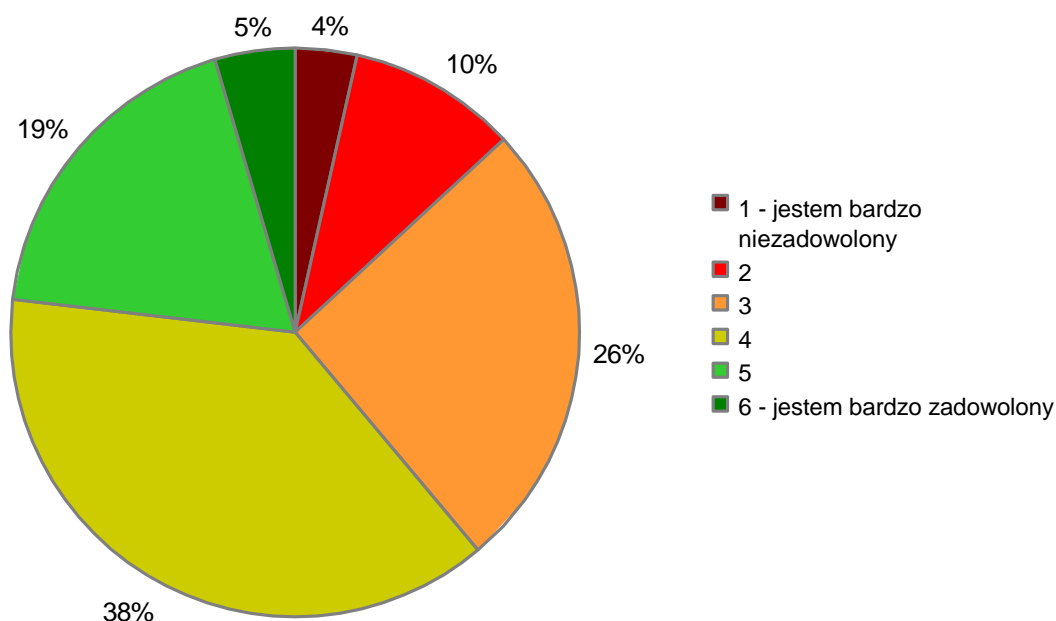
Wykres 14. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do ochrony zdrowia

Źródło: badanie własne (n=787).

Służba zdrowia w badaniu nie wypadła tak dobrze, choć zapewne i tak wynik jest lepszy niż można by się spodziewać. Ilość zadowolonych respondentów jest zdecydowanie mniejsza niż w obszarze edukacji. Wyraźnie niezadowoleni stanowią 23% badanej populacji, taki sam odsetek stanowią osoby wyraźnie zadowolone, a 54% respondentów wskazała na kategorie neutralne.

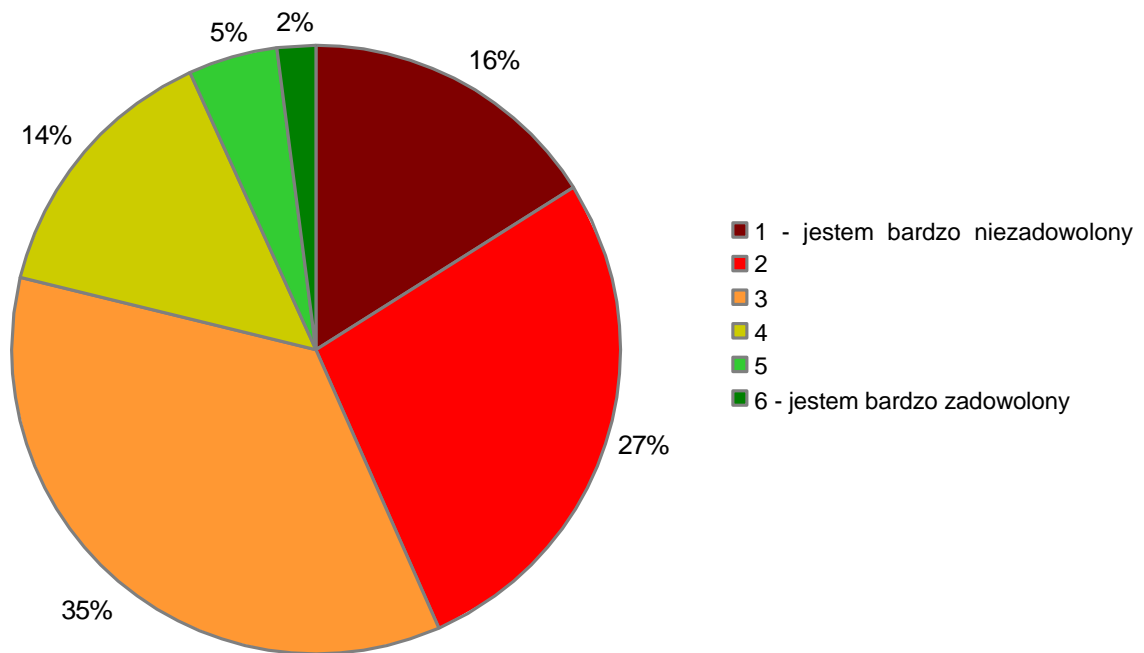
Wykres 15. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do infrastruktury komunalnej

Źródło: badania własne (n=769).

Mieszkańcy obszaru LGD oceniają stan infrastruktury komunalnej umiarkowanie pozytywnie. Większość (63%) jest zadowolona w wyżej wymienionym obszarze. Najwięcej osób wskazało tutaj na kategorię liczbową 4 (38% badanych). Osoby wyraźnie niezadowolone stanowiły 14% respondentów.

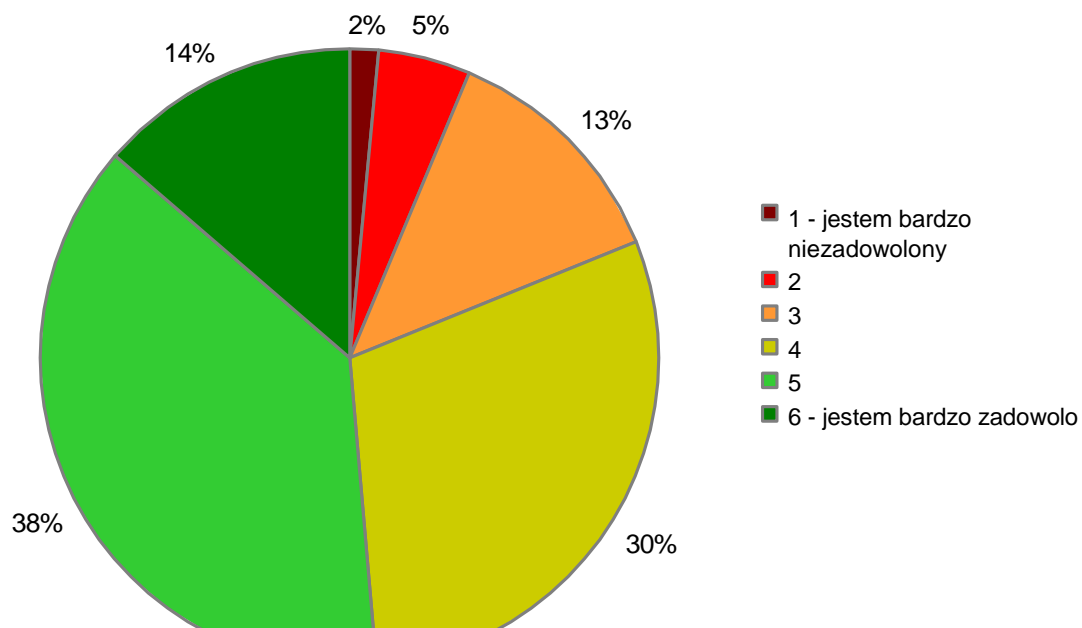
Wykres 16. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do zarobków

Źródło: badania własne (n=779).

Zadowolenie z zarobków jest kolejnym bardzo źle ocenianym obszarem gospodarczym. Aż 43% badanych jest wyraźnie niezadowolonych. W przeciwieństwie do nich osoby mocno optymistyczne w swoich ocenach stanowią jedynie 7% badanych. Zła sytuacja na rynku pracy i niskie zarobki określają podstawowe potrzeby mieszkańców.

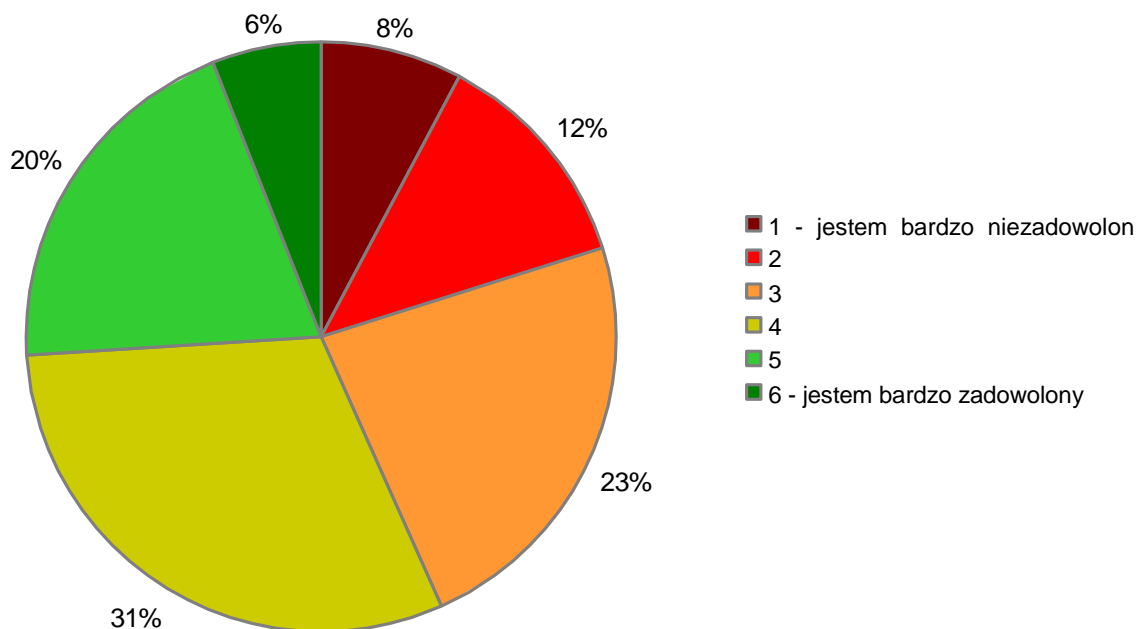
Wykres 17. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do estetyki miejscowości

Źródło: badania własne (n=790).

Estetyka miejscowości to ponownie wysoko oceniana przez mieszkańców kategoria. Aż 82% mieszkańców można tu uznać za zadowolonych, natomiast tylko 7% jest wyraźnie niezadowolonych.

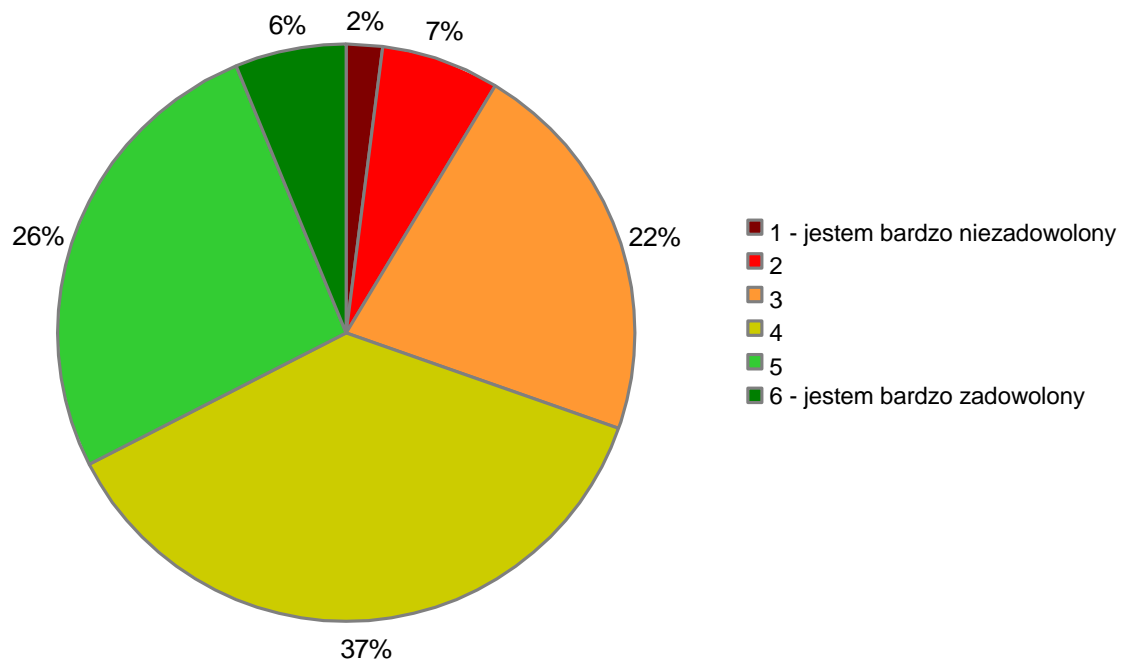
Wykres 18. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do oferty spędzania wolnego czasu

Źródło: badania własne (n=785).

W przypadku oceny oferty spędzania wolnego czasu na obszarze objętym badaniem dominowała grupa respondentów mająca problem z precyzyjnym określeniem oceny (ponad połowa respondentów wskazała na kategorie neutralne). Wśród wyrazistych odpowiedzi dominują osoby zadowolone (26% wskazań) nad niezadowolonymi (20% wskazań).

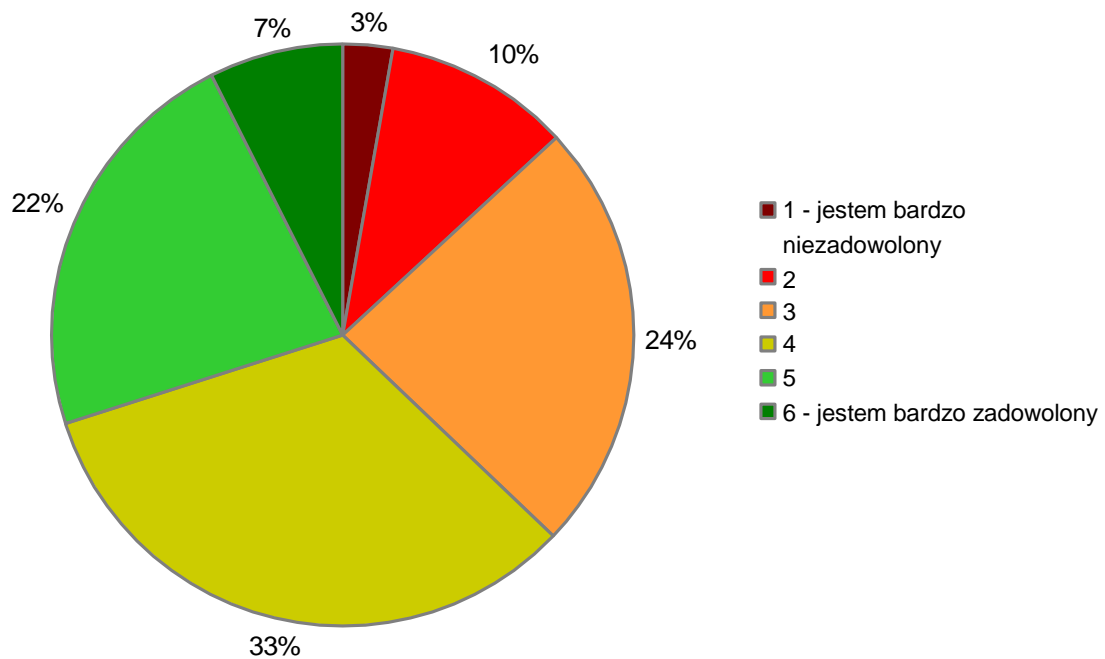
Wykres 19. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do ochrony środowiska naturalnego

Źródło: badania własne (n=787).

Wyniki badań wskazują, że w obszarze ochrony środowiska naturalnego większość badanych (69%) wskazała odpowiedzi pozytywne. Grupa wyraźnie zadowolonych stanowi tym razem 32% badanych, a niezadowolonych - 9%. Jest to jednak obszar, w którym wyraźną przewagę mają oceny neutralne (łącznie aż 59%).

Wykres 20. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do turystyki

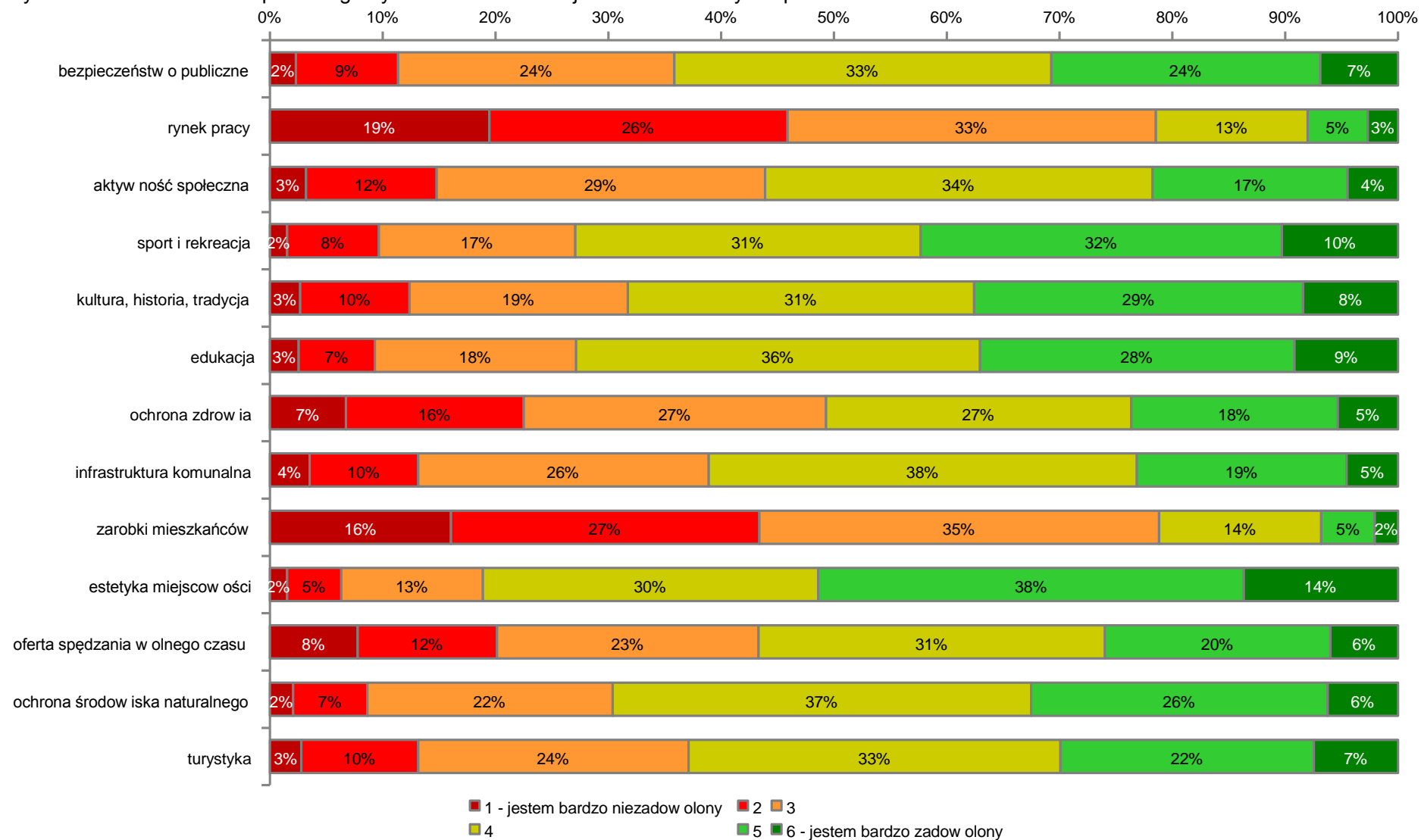

Źródło: badania własne (n=792).

W zakresie turystyki mieszkańcy wyrażają przeważnie opinie. Zdecydowana większość badanych wskazała tutaj na kategorie neutralne (aż 57% ankietowanych). 29% ankietowanych jest wyraźnie zadowolonych, a 13% wyraźnie niezadowolonych.

Zsumowane wyniki oceny mieszkańców w poszczególnych kategoriach prezentuje poniżej przedstawiony wykres.

Wykres 21. Zadowolenie w poszczególnych obszarach funkcjonowania badanych społeczności

Źródło: badanie własne (n=769-792).

Odpowiedź na pytania o zmiany w poszczególnych obszarach funkcjonowania miejscowości komplikują nam nieco obraz sytuacji. Optymizm rozwojowy mieszkańców załamuje się w dwóch wypadkach. Bardzo źle oceniany jest obszar rynku pracy i zarobków mieszkańców. Wyraźnie widać, że element ten stanowi w tej chwili największą bolączkę badanego obszaru. Stosunkowo gorzej niż średnia zostały też ocenione takie elementy jak: ochrona zdrowia, oferta spędzania czasu wolnego i aktywność społeczna.

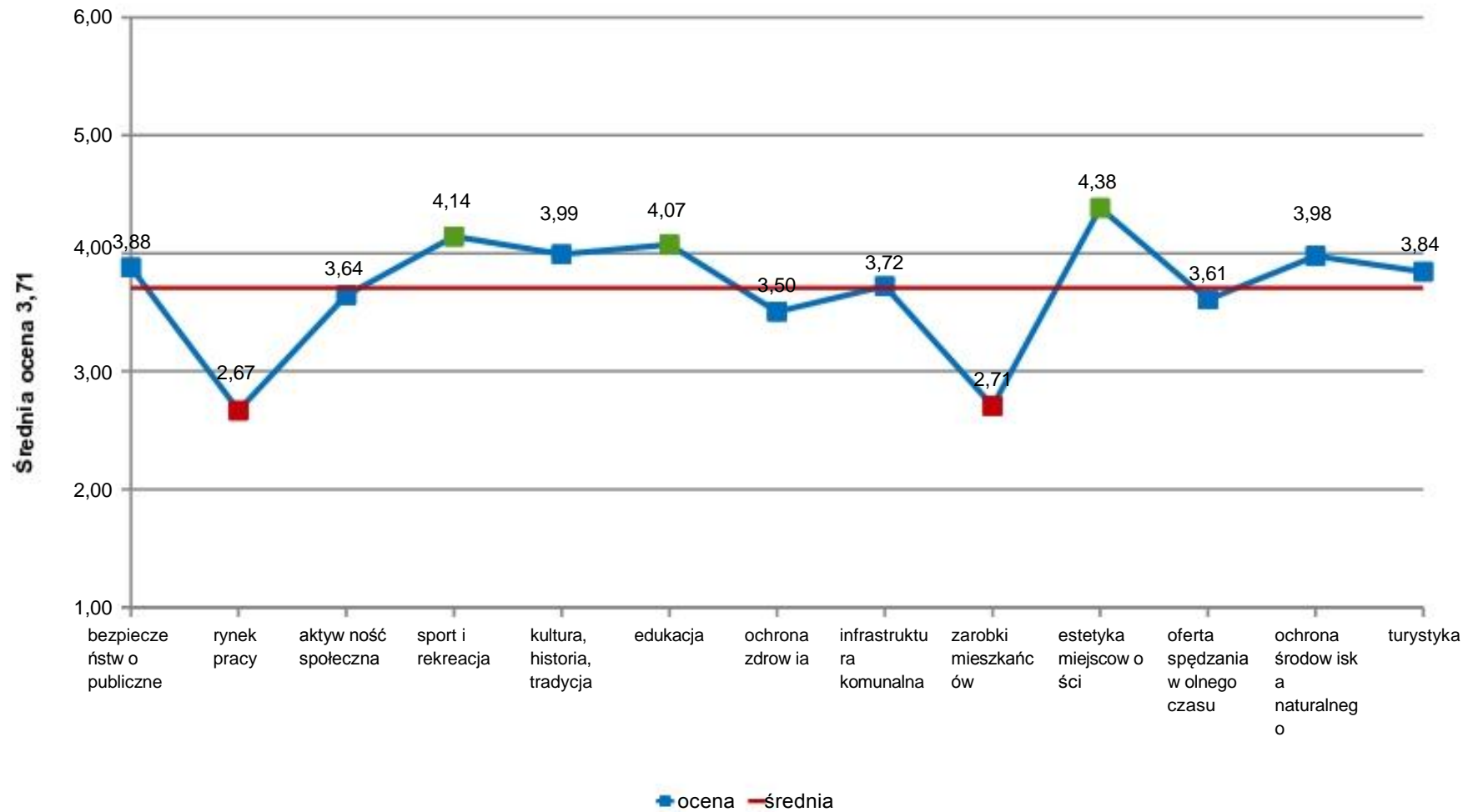
Na podstawie udzielonych odpowiedzi można uznać, że silnymi stronami obszaru są edukacja, estetyka miejscowości oraz sport i rekreacja.

W ten sposób mieszkańcy stworzyli mapę problemową obszaru. Ogólnie optymistyczni i zadowoleni z zamieszkania w określonych miejscowościach podkreślają jednak problemy ekonomiczne oraz częściowo infrastrukturalne związane z funkcjonowaniem w danym regionie. Wydaje się, że aktywność zarówno sektora publicznego, jak i organizacji pozarządowych powinna zostać ukierunkowana właśnie na te obszary.

Także analizy bazujące na zmiennych ilościowych podkreślają zaobserwowaną zależność. Dwa wymienione wcześniej obszary funkcjonowania mieszkańców na terenie gmin objętych badaniem wyraźnie ciążyą w dół.

Reasumując, jeszcze raz należy podkreślić - pomimo wysokiej satysfakcji z życia na terenie objętym badaniem, czynniki ekonomiczne oceniane są bardzo nisko. Widać tu rozdźwięk pomiędzy subiektywnym, ogólnym zadowoleniem z życia a jego kluczowymi elementami.

Wykres 22. Średnia ocena dla poszczególnych kategorii tematycznych

Źródło: badanie własne (n=769-792).

Tabela 1. Stopień zadowolenia w poszczególnych kategoriach tematycznych w podziale na gminy

Gmina	bezpieczeństwo publiczne	rynek pracy	aktywność społeczna	sport i rekreacja	kultura, historia, tradycje	edukacja	ochrona zdrowia	infrastruktura komunalna	zarobki mieszkańców	estetyka miejscowości	oferta spędzania wolnego czasu	ochrona środowiska naturalnego	turystyka
Cekcyn	3,95	2,63	3,92	4,31	4,04	4,00	3,35	3,73	2,74	4,40	3,87	4,05	4,41
Lubiewo	3,75	2,69	3,43	4,05	4,01	4,24	3,90	3,63	2,93	4,03	3,60	3,86	3,79
Tuchola	3,85	2,28	3,34	4,13	3,97	4,03	3,28	3,61	2,40	4,30	3,39	3,99	3,88
Gostycyn	3,82	2,37	3,60	3,96	4,07	4,30	3,78	3,42	2,52	4,13	3,34	3,68	3,58
Osie	4,38	4,08	3,98	4,18	4,18	4,60	3,23	4,22	3,28	4,95	3,78	4,43	4,46
Kęsowo	3,90	2,41	3,65	4,12	3,78	3,83	3,01	3,63	2,64	4,41	3,61	3,81	3,49
Śliwice	3,64	2,67	3,55	3,91	3,72	3,82	3,67	3,56	2,29	4,63	3,57	3,61	3,42
Lniano	3,76	2,53	3,46	3,80	3,63	3,91	3,06	3,76	2,83	4,17	3,26	4,26	3,17
Świekatowo	3,84	2,55	3,97	4,79	4,41	3,84	3,45	4,19	2,85	4,58	3,97	4,58	4,18
RAZEM n=769=792	3,88	2,67	3,64	4,14	3,99	4,07	3,50	3,72	2,71	4,38	3,61	3,98	3,84

Źródło: badanie własne (n=769-792).

W przypadku oceny stopnia zadowolenia w poszczególnych dziedzinach tematycznych, podobnie, jak w pierwszym pytaniu, wystąpiły różnice związane z miejscem zamieszkania respondenta.

Powyższa tabela prezentuje średnie oceny dla każdej kategorii tematycznej w podziale na gminy objęte działaniem LDG. Kolorem zaznaczono wyniki odbiegające od średniej dla całego obszaru o co najmniej 10% (na zielono znacząco wyższe wyniki, na pomarańczowo znacząco niższe).

Najmniejsze różnice między ocenami mieszkańców poszczególnych gmin wystąpiły w przypadku aktywności społecznej i oferty spędzania wolnego czasu. Największe zaś pojawiły się w ocenie turystyki oraz (w mniejszym stopniu) rynku pracy, ochrony zdrowia i zarobków mieszkańców. Najwyższy rozstęp w ocenach odnotowano w przypadku rynku pracy (średnia ocena w gminach od 2,28 do 4,08, rozstęp wyniósł aż 1,80 pkt)

Mieszkańcy gminy Osie stosunkowo lepiej ocenili 8 z 13 kategorii tematycznych. Były to: bezpieczeństwo publiczne, rynek pracy, edukacja, infrastruktura komunalna, zarobki mieszkańców, estetyka miejscowości, ochrona środowiska naturalnego oraz turystyka. Jedyną kategorią, którą mieszkańcy gminy Osie ocenili poniżej średniej była ochrona zdrowia (lecz różnica jest niewielka). Szczególnie wyraźna jest w przypadku tej gminy różnica w postrzeganiu rynku pracy. Należy przypomnieć, że także w pierwszym pytaniu mieszkańcy tej gminy wystawili najwyższe noty.

Respondenci z terenu gminy Świekatowo wystawili znacząco wyższe noty w 4 kategoriach tematycznych (sport i rekreacja, kultura, historia, tradycje, infrastruktura komunalna i ochrona środowiska naturalnego), przy czym na szczególną uwagę zasługują różnice w ocenie sportu i rekreacji (najwyższa nota w tej kategorii, znacznie przekracza średnią dla całego obszaru).

Pojedyncze przypadki ocen znacznie przekraczających średnią odnotowano także w przypadku gminy Cekcyn (dotyczy turystyki) i Lubiewo (dotyczy ochrony zdrowia).

Wśród gmin, w których oceny poszczególnych tematów były znacząco niższe od średniej znalazły się:

- ▲ Tuchola (dotyczy rynku pracy i zarobków mieszkańców), ▲
Gostycyn (dotyczy rynku pracy),
- ▲ Kęsowo (dotyczy ochrony zdrowia),
- ▲ Śliwice (dotyczy zarobków mieszkańców i turystyki), ▲
Lniano (dotyczy ochrony zdrowia i turystyki).

Podsumowanie: ocena stopnia zadowolenia w poszczególnych kategoriach tematycznych wskazuje na dwie zasadnicze bolączki obszaru rynek pracy i zarobki mieszkańców. Stosunkowo dobrze oceniono za to edukację, estetykę miejscowości oraz sport i rekreację. Należy pamiętać, że w ocenach wystąpiło znaczne zróżnicowanie w zależności od gminy, na terenie której zamieszkuje respondent (w szczególności w odniesieniu do turystyki).

Kolejne pytanie dotyczyło zmian w poszczególnych dziedzinach życia na przestrzeni ostatnich 5 lat. Ankietowani mieli do wyboru następujące odpowiedzi: „sytuacja się pogorszyła”, „sytuacja nie zmieniła się znacząco”, „sytuacja się poprawiła”.

W opinii badanych obszary, w których sytuacja pogorszyła się w ostatnich latach to przede wszystkim zarobki mieszkańców (34% wskazań) i rynek pracy (33% wskazań).

Te dwa obszary zostały najniżej ocenione w poprzednim pytaniu (uzyskały najniższe średnie ocen wśród badanej próby). W tym pytaniu uzyskały największy odsetek wskazań na odpowiedź „sytuacja się pogorszyła” i jednocześnie najmniej osób wskazało na odpowiedź „sytuacja się poprawiła” (było to odpowiednio zaledwie 8% i 13% badanych). Problemy ekonomiczne w opinii badanych nasiliły się jeszcze w ostatnich latach.

Z drugiej strony, obszarami tematycznymi, w przypadku których respondencie odnotowali znaczącą poprawę są estetyka miejscowości (72% wskazań) oraz sport i rekreacja (59% wskazań).

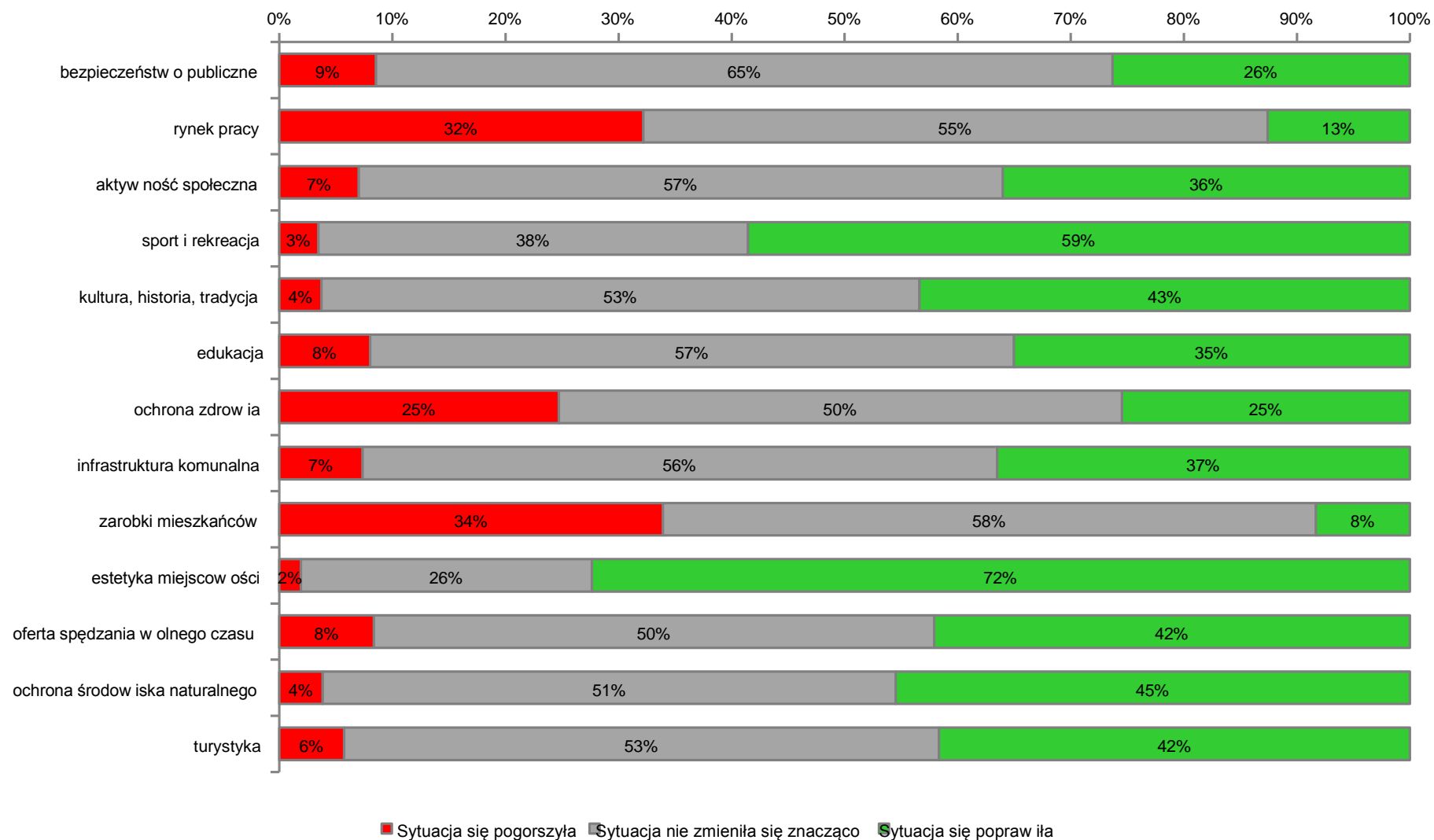
Są to tematy szczególnie silnie akcentowane w LSR, a uzyskane wyniki pokazują, że mieszkańcy obszaru zauważają istotną poprawę w tym zakresie. Należy tu mieć jednak na uwadze, że respondenci oceniali ogół zachodzących przemian (bez zawężania np. jedynie do efektów operacji finansowanych ze środków LSR)³.

Za obszary tematyczne, w których panuje swoista stagnacja można uznać (na podstawie liczby odpowiedzi „sytuacja nie zmieniła się znacząco”):

- ▲ bezpieczeństwo publiczne (65% wskazań), ▲
- aktywność społeczną (57% wskazań),
- ▲ edukację (57% wskazań),
- ▲ infrastrukturę komunalną (56% wskazań), ▲
- turystykę (53% wskazań),
- ▲ kulturę, historię, tradycje (53% wskazań),
- ▲ ochronę środowiska naturalnego (51% wskazań).

³ Zawężenie takie nie było stosowane, gdyż „przeciętni” mieszkańcy najczęściej nie znają źródła finansowania realizowanych inwestycji czy przedsięwzięć.

Wykres 23. Ocena dynamiki zmian w odniesieniu do poszczególnych kategorii tematycznych

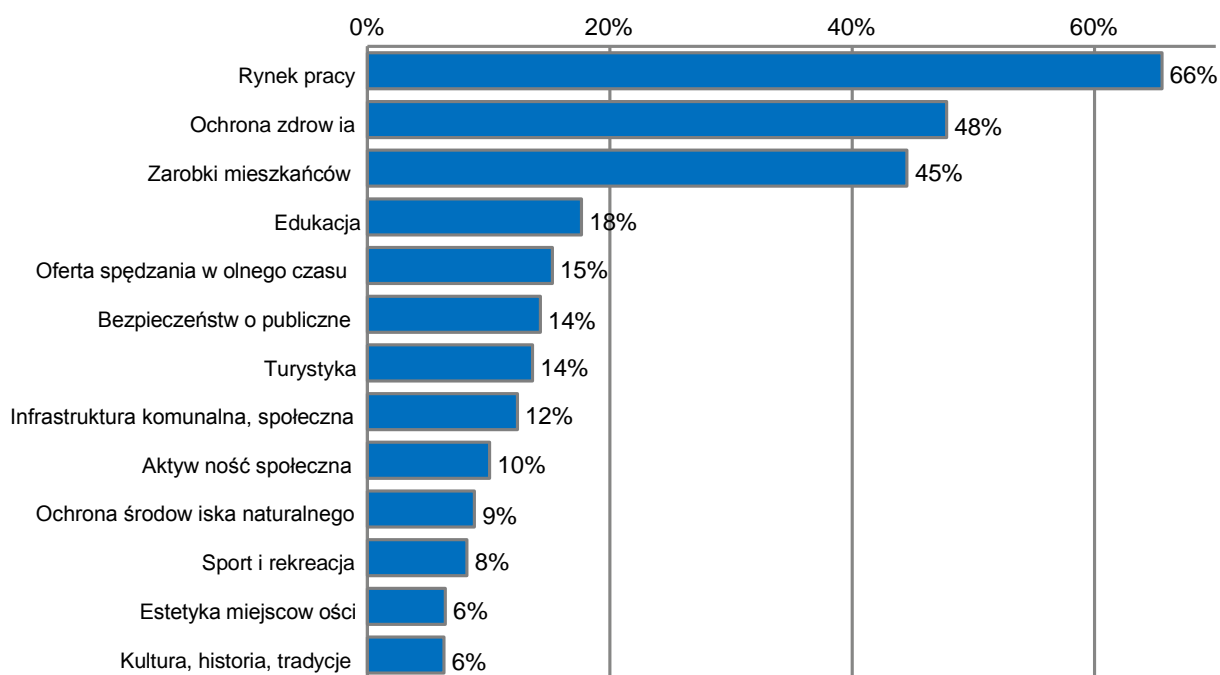

Źródło: badanie własne (n=775-789).

Podsumowanie: Ponownie jako główne bolączki obszaru wskazano rynek pracy i zarobki mieszkańców. Za silne strony obszaru można zaś uznać estetykę miejscowości oraz sport i rekreację, jako dziedziny, które w ostatnich latach uległy największej poprawie. Odpowiedzi respondentów są tutaj spójne z wcześniej omówionymi wynikami. Nie odnotowano istotnych różnic związanych z cechami społeczno-zawodowymi.

Aby ustalić wagę poszczególnych kategorii w planowaniu rozwoju obszaru respondenci mieli za zadanie wskazać priorytetowe obszary działań, które wymagają natychmiastowej interwencji (każdy respondent mógł ich wskazać maksymalnie 3). Poproszono ich o wybór najpilniejszych spośród 13 kategorii. Na etapie konstrukcji narzędzia przyjęto bowiem założenie, że niska ocena danej kategorii nie oznacza jeszcze automatycznie potrzeby dokonywania istotnych interwencji w tym zakresie. Ze względu na ograniczone środki finansowe, dostępne w ramach LSR, konieczne jest ustalenie dziedzin, które mieszkańcy postrzegają jako wymagające najpilniejszego wsparcia.

Wykres 24. Priorytetowe obszary działań (wielokrotne odpowiedzi nie sumują się do 100%).

Źródło: badania własne (n=793).

W pytaniu o kierunki najpilniejszych działań 66% respondentów wskazało na rynek pracy, a 45% na poprawę zarobków. Wyraźnie wskazuje to na ekonomiczne priorytety mieszkańców regionu. Bardzo wysoki odsetek oczekuje też interwencji w zakresie ochrony zdrowia (48%). W dalszej kolejności mieszkańcy oczekują działań w zakresie:

- ▲ edukacji,
- ▲ oferty spędzania wolnego czasu,
- ▲ bezpieczeństwa publicznego,
- ▲ turystyki.

Na podstawie analizy odpowiedzi na to pytanie można stwierdzić, że w oczach mieszkańców najmniej istotne (w momencie badania) były inwestycje związane z kulturą, historią i tradycjami, a także estetyką miejscowości.

Podsumowanie: analiza poszczególnych obszarów tematycznych wskazuje, że najpilniejsze w oczach mieszkańców są działania w dziedzinie rynku pracy, zarobków mieszkańców i ochrony zdrowia. Wśród badanych nie występują w tym zakresie istotne statystycznie różnice związane z płcią, miejscem zamieszkania czy statusem zawodowym.

3.3 Oczekiwane działania

Opinie mieszkańców na temat preferowanych obszarów priorytetowych zostały uszczegółowione poprzez blok pytań dotyczących konkretnych działań, których oczekują mieszkańcy.

Pierwsze pytanie z tego bloku było pytaniem półotwartym z listą 37 przykładowych działań, które realizowane były do tej pory w ramach LSR lub zostały zgłoszone jako pożądane w przyszłości. Każdy respondent mógł wskazać maksymalnie 10 odpowiedzi, które jego zdaniem są najbardziej potrzebne mieszkańcom.

Wykres 25. Oczekiwane inwestycje (według liczby wskazań)

Źródło: badanie własne (n=793).

Jako najpilniejsze działania respondenci wskazali przede wszystkim tworzenie nowych miejsc pracy (543 wskazania) oraz inicjatywy dla dzieci i młodzieży (409 wskazań). Ponad 250 osób wybrało także budowę ścieżek rowerowych, inwestycje w infrastrukturę drogową, aktywizację osób poszukujących pracy oraz rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących (seniorzy, osoby niepełnosprawne etc.). Najrzadziej proponowano podjęcie działań w zakresie tworzenia i modernizacji punktów informacji turystycznej oraz tworzenia, remontu i wyposażenia muzeów i izb pamięci.

Także na poziomie konkretnych działań respondenci wykazują się silną orientacją ekonomiczną, wyrażającą się silną potrzebą podjęcia działań w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy. Tym niemniej katalog niezbędnych działań i inwestycji został określony dość szeroko.

W celu lepszego unaocznienia oczekiwań mieszkańców najczęstsze odpowiedzi pogrupowano w trzy zasadnicze bloki:

- ▲ przedsiębiorczość,
- ▲ infrastruktura,
- ▲ aktywizacja.

Tabela 2. Oczekiwane inicjatywy w podziale na bloki: przedsiębiorczość, infrastruktura i aktywizacja

Przedsiębiorczość		Infrastruktura		Aktywizacja	
Kategoria:	Liczba wskazań	Kategoria:	Liczba wskazań	Kategoria:	Liczba wskazań
Tworzenie nowych miejsc pracy	543	Budowa ścieżek rowerowych	377	Inicjatywy dla dzieci i młodzieży	409
Aktywizacja osób poszukujących pracy	298	Inwestycje w infrastrukturę drogową	357	Rozwój usług opiekuńczych	272
Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, inwestycje w lokalne przedsiębiorstwa	144	Poprawa estetyki miejsc publicznych	196	Organizacja imprez, festynów	244
Rozwój usług turystycznych	139	Rozwój sieci szlaków turystycznych	169	Aktywizacja istniejących	209
Rozwój agroturystyki	132	Budowa i modernizacja placów zabaw	163	świecic wiejskich	195
RAZEM:	1256	RAZEM:	1262	Podtrzymywanie lokalnych tradycji	1329

Źródło: badania własne (n=793).

W tabeli powyżej zsumowano liczbę wskazań na 5 najczęściej wybieranych odpowiedzi w każdym z przyjętych bloków. Widać wyraźnie, że przy uwzględnieniu „lokat” kolejnych odpowiedzi z danej kategorii, każdy z bloków tematycznych uzyskał zbliżoną liczbę wskazań z lekką przewagą działań aktywizacyjnych.

Drugie pytanie w tym bloku miało charakter otwarty. Respondentów poproszono o wskazanie maksymalnie 5 lokalnych projektów, którym należałoby przyznać wsparcie⁴. Próba odnalezienia wspólnych elementów wskazuje na: infrastrukturę drogową, komunalną, turystyczną, sportowo-rekreacyjną, tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizację mieszkańców i promocję walorów obszaru. Proponowane rozwiązania często oscylują wokół sfery ekonomicznej i wzmocnienia lokalnego rynku pracy. Drugą silnie ujawniającą się potrzebą są działania o charakterze inwestycyjnym w zakresie dróg, ścieżek, ale także infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Widać tutaj wyraźnie, że odpowiedzi respondentów w różnych blokach są spójne i logicznie powiązane, a proponowane działania stanowią odbicie problemów trapiących badane społeczności.

W zaprojektowanym narzędziu przewidziano także selekcję negatywną. W kolejnym pytaniu otwartym badani zostali poproszeni o wskazanie ewentualnych działań, które nie powinny być wspierane ze środków unijnych. Chodziło o sprawdzenie, jakie projekty (w opinii mieszkańców) nie powinny już otrzymywać wsparcia finansowego w kolejnych latach.

Kategorie działań, które oceniono negatywnie prezentują się w sposób zdecydowanie bardziej zaskakujący⁵. Przede wszystkim trzeba podkreślić fakt zmęczenia mieszkańców kolejnymi szkoleniami, wydarzeniami promocyjnymi i imprezami organizowanymi ze środków UE. Należy też zwrócić uwagę na pojawiające się głosy o potrzebie ograniczenia finansowania publikacji informacyjnych i promocyjnych oraz działań miękkich, aktywizacyjnych, skierowanych do seniorów i bezrobotnych. Kolejny raz widać w tym bardzo inwestycyjne, ekonomiczne nastawienie badanych. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że mogą oni nie być w stanie powiązać efektów działań miękkich z trajektoriami rozwoju miejscowości.

Podsumowanie: na poziomie konkretnych działań respondenci wyraźnie oczekują inicjatyw związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy, inwestycji infrastrukturalnych oraz działań aktywizacyjnych (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży). Po raz kolejny ujawnia się silne skoncentrowanie na problemach lokalnego rynku pracy. Badani najmniejszą wagę przykładają do organizacji szkoleń i imprez.

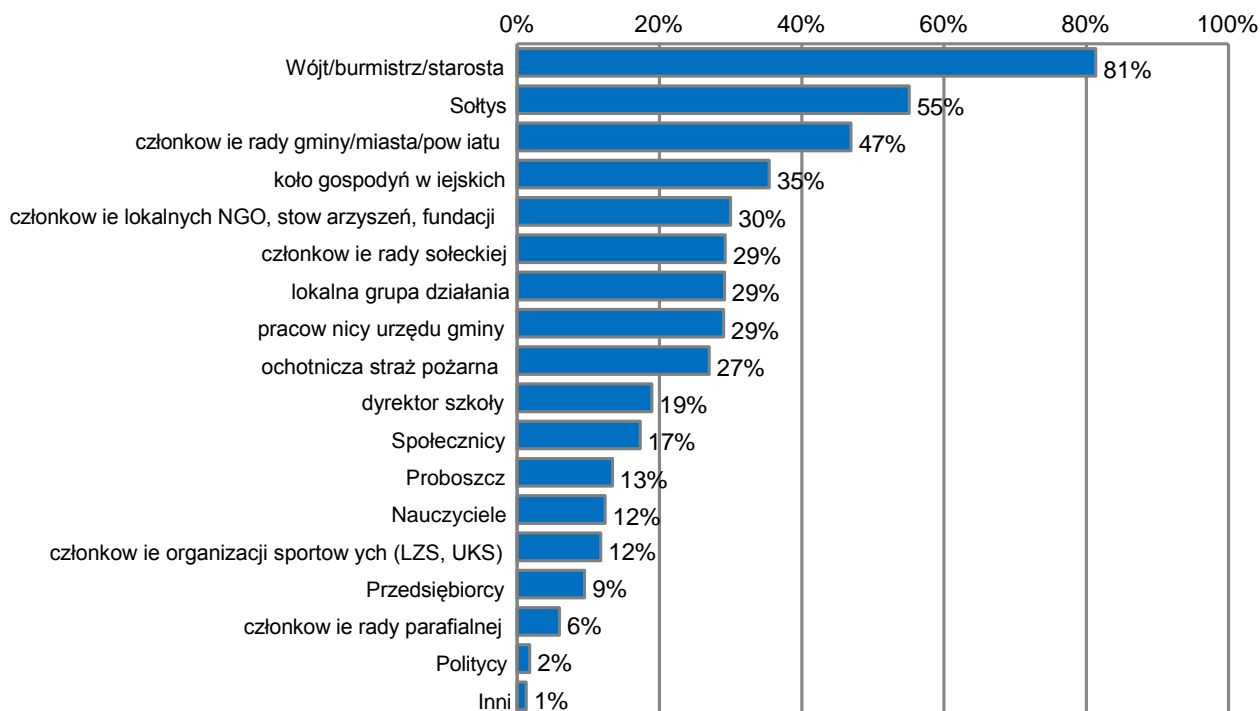
3.4 Lokalni aktorzy

Kolejne pytanie dotyczyło oceny tego, kto zdaniem badanych działa na rzecz gminy. Respondenci mogli wskazać tutaj dowolną liczbę odpowiedzi. Rozkłady danych prezentuje wykres:

⁴ Pełna transkrypcja udzielonych odpowiedzi z zachowaniem oryginalnej pisowni znajduje się w załączniku nr 2 do raportu.

⁵ Pełna transkrypcja udzielonych odpowiedzi z zachowaniem oryginalnej pisowni znajduje się w załączniku nr 3 do raportu.

Wykres 26. Osoby/podmioty działające na rzecz rozwoju gminy (wielokrotne odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Źródło: badania własne (n=793).

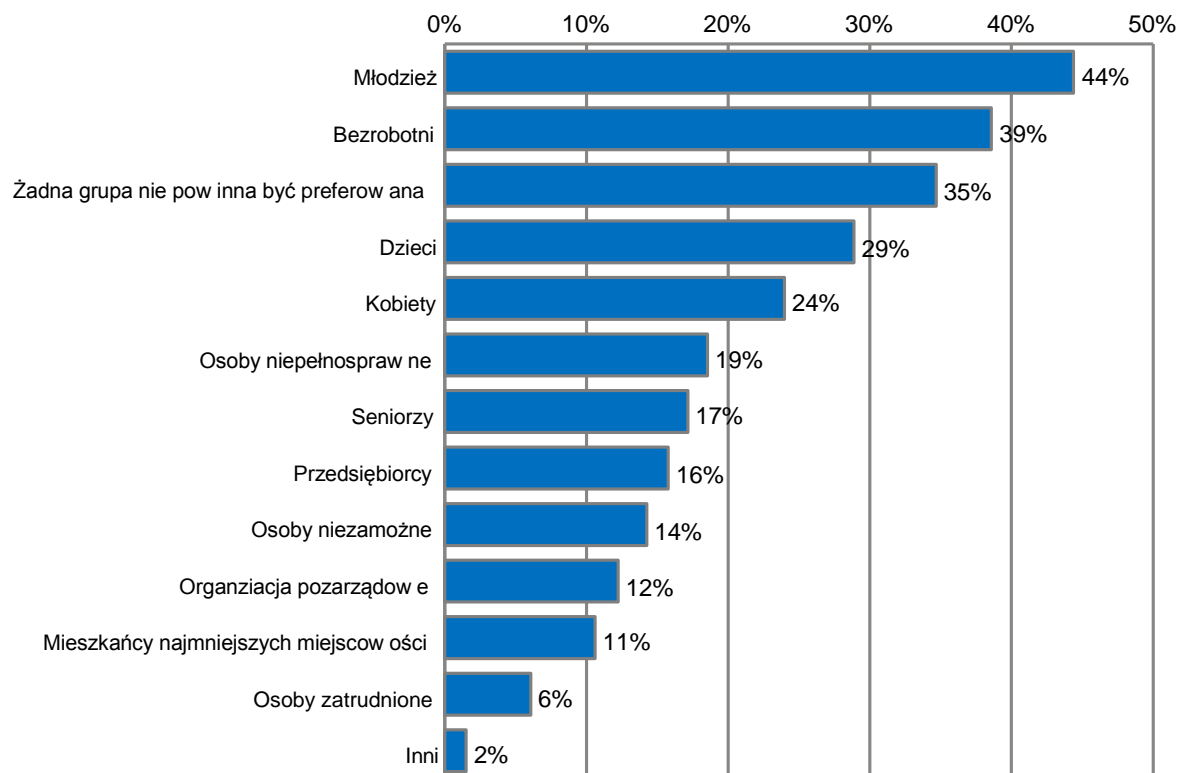
Odpowiedzi na pytanie o działalność na rzecz obszaru ujawniają kolejną dość typową dla wszystkich obszarów wiejskich w Polsce zależność. Ich mieszkańcy wskazują na przedstawicieli władz publicznych i samorządu lokalnego jako głównych aktorów decydujących o sytuacji danej gminy. Jest to dość niepokojąca charakterystyka wskazująca na bierność obywateli delegujących działania na rzecz swoich społeczności lokalnych na rzecz instytucji i osób prawnie do tego zobligowanych. Wytwarza to także swoistą próżnię, w której poza przedstawicielami samorządu nie wskazuje się na instytucje, które mogłyby podjąć działania.

Warto w tym miejscu podkreślić dość znaczną ilość wskazań na lokalne organizacje pozarządowe - w tej sytuacji często pełnią one rolę ciał realizujących dodatkowe zadania samorządu, mogą jednak stanowić realną alternatywę, podmiotu, który może podjąć aktywność zauważaną przez obywateli.

W kontekście pozostałych wyników badania szczególnie martwiący powinien być niski odsetek wskazań na przedsiębiorców. Wydaje się, że mieszkańcy z jednej strony oczekują istotnej poprawy na rynku pracy, z drugiej zaś nie doceniają wkładu, jaki w rozwój poszczególnych gmin wnoszą osoby prowadzące działalność gospodarczą i kreujące w dużym stopniu lokalną sferę gospodarczą.

Drugie pytanie w ramach tego bloku dotyczyło wskazania w lokalnych społecznościach grup, które w ramach LSR powinny być traktowane priorytetowo, do których przede wszystkim należy kierować wsparcie. Respondenci mogli wskazać tutaj dowolną liczbę spośród zaproponowanych 13 kategorii. W kwestionariuszu przewidziano możliwość udzielenia odpowiedzi „żadna z grup nie powinna być preferowana, projekty mają służyć wszystkim mieszkańcom”.

Wykres 27. Priorytetowi beneficjenci działań (wielokrotne odpowiedzi nie sumują się do 100%)

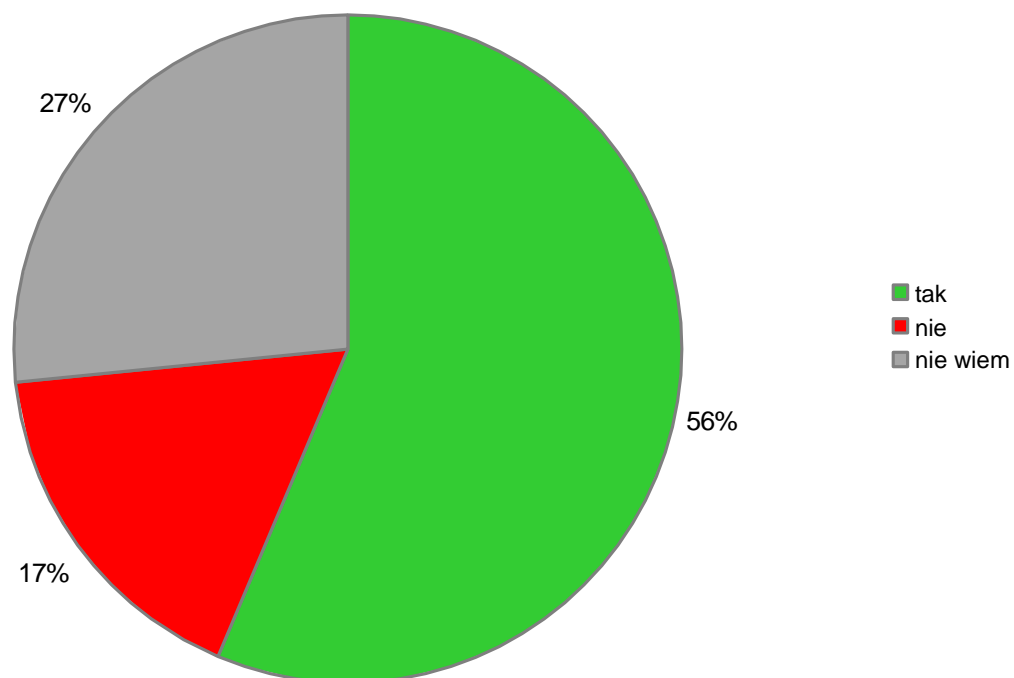
Źródło: badania własne (n=793).

W opinii badanych preferowana zdecydowanie powinna być młodzież (44% wskazań) oraz osoby bezrobotne (39%). Następnie najbardziej popularna okazała się jednak odpowiedź, że „żadna z grup nie powinna być preferowana” (35%).

Co ciekawe, ekonomiczna orientacja badanych (bardzo wyraźna w poprzednich częściach) nie do końca przekłada się na wskazania dotyczące grup priorytetowych. W kontekście wcześniejszych wyników zaskakuje stosunkowo rzadkie wskazywanie przedsiębiorców, czy też niezamożnych mieszkańców, nadal jednak bezrobotni według ankietowanych powinni być grupą uprzywilejowaną.

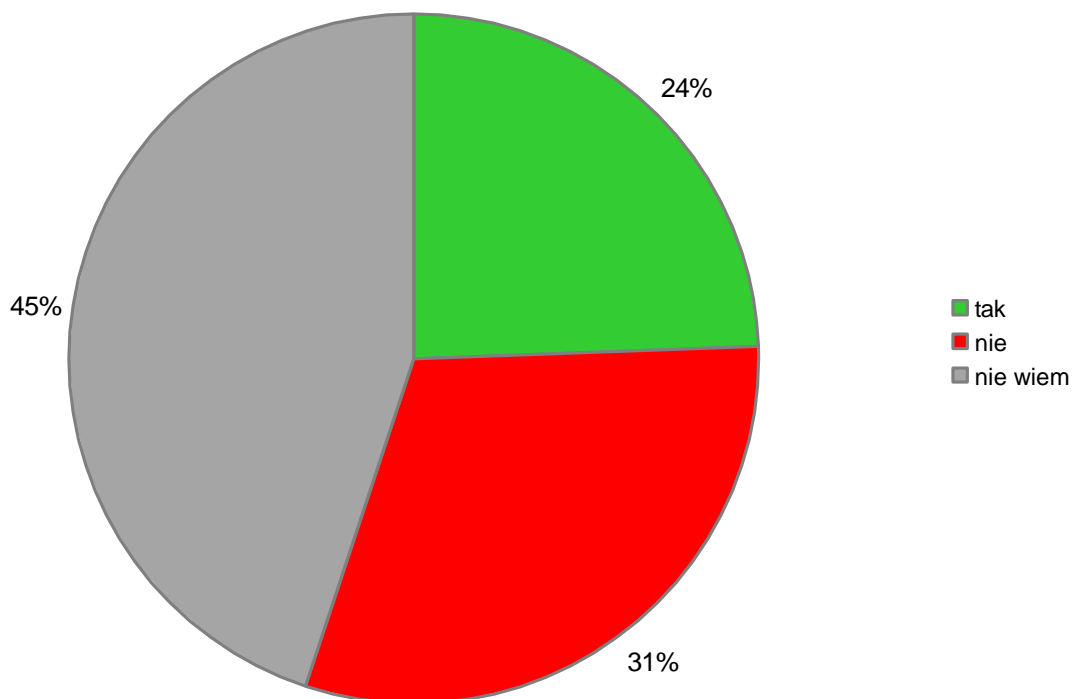
Kluczową rolę najmłodszych wzmacniają też wyniki dwóch pytań o siłę przywiązania do obszaru oraz perspektyw dla osób młodych w lokalnych społecznościach.

Wykres 28. Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy chcesz aby Twoje dzieci/znane osoby młode pozostały w Twojej miejscowości?

Źródło: badania własne (n=786).

Wykres 29. Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy Twoje dzieci/znane osoby młode planują pozostać w Twojej miejscowości?

Źródło: badanie własne (n=786).

Odpowiedzi na pierwsze pytanie wskazują na duży stopień przywiązania respondentów do regionu. Większość z nich uznała, że młodzież powinna zostać na obszarze objętym badaniem. Oznacza to, że region, pomimo problemów ekonomicznych w opinii respondentów jest atrakcyjnym miejscem do życia. Brakuje oznak „syndromu uciekiniera” - chęci do podjęcia migracji.

Tendencję tę weryfikuje jednak zobiektywizowane pytanie o losy młodzieży w badanej społeczności. Oczywiście, w tym wypadku powiększa się odsetek nie mający zdania, ale struktura udzielonych odpowiedzi jest niepokojąca. 31% badanych wskazało, że młodzi planują opuścić swoją miejscowość, a 24%, że młode osoby wiążą swoją przyszłość z aktualnym miejscem zamieszkania.

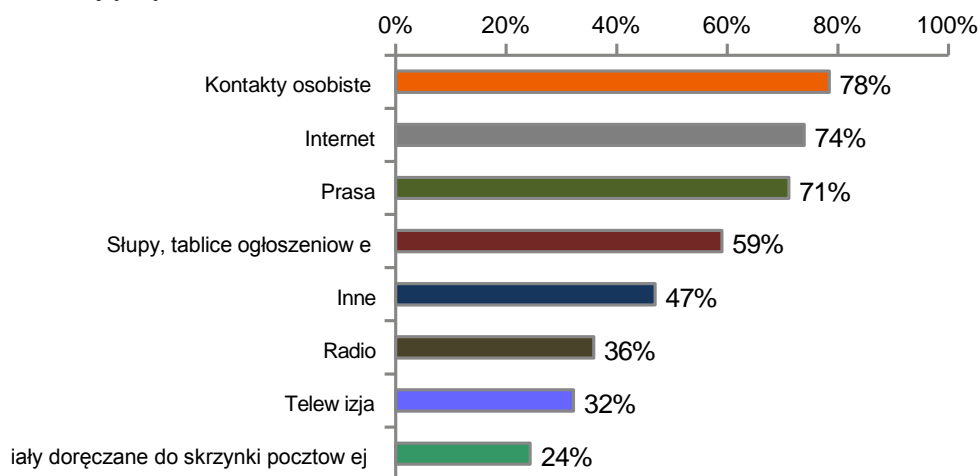
W tym wypadku nie dało się zaobserwować różnic pomiędzy gminami, płcią, statusem zawodowym czy przynależnością do stowarzyszeń. Respondenci dość zgodnie uznali, że młodzież jest potencjałem, w który warto inwestować, że warto najmłodszych zatrzymywać (szczególnie wobec wyraźnych obaw o ich plany migracyjne).

Podsumowanie: mieszkańcy postrzegają funkcjonariuszy publicznych jako głównych aktorów mających wpływ na rozwój obszaru. Takie delegowanie zadań rozwojowych wyłącznie na przedstawicieli władzy może w przyszłości przyczynić się do dalszej degradacji lokalnego trzeciego sektora i rozrostu „próżni społecznej”. Za grupy wymagające wsparcia badani uznają młodzież i bezrobotnych. To do nich LGD powinna szczególnie ukierunkować swoje wsparcie.

3.5 Komunikacja

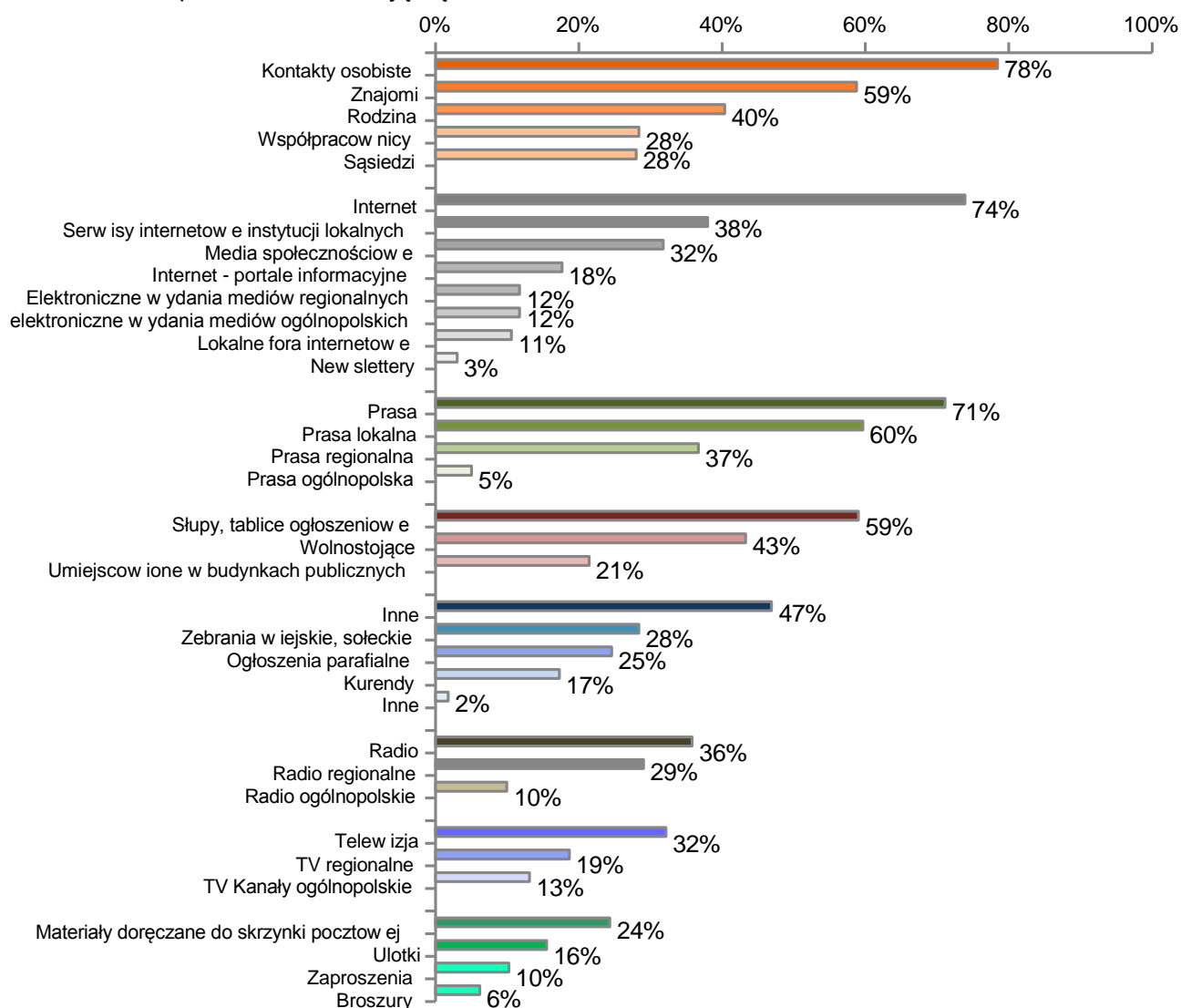
Ostatni blok pytań dotyczył komunikacji, sposobów pozyskiwania informacji o życiu społeczności lokalnej przez mieszkańców.

Wykres 30. Sposoby pozyskiwania informacji o społeczności lokalnej. Wielokrotne odpowiedzi nie sumują się do 100%

Źródło: badania własne (n=793).

Wykres 31. Szczegółowe sposoby pozyskiwania informacji o społeczności lokalnej. Wielokrotne odpowiedzi nie sumują się do 100%

Źródło: badanie własne (n=793).

Bardzo ważnym kanałem komunikacji respondentów są nieformalne kontakty osobiste. Znajomi i rodzina stanowią podstawowe źródło informacji o zmianach, wydarzeniach ważnych dla społeczności lokalnej. Drugim kluczowym źródłem jest Internet, czyli wszelkiego rodzaju strony internetowe, fora internetowe, portale informacyjne itd. Mieszkańcy często też czerpią informacje z prasy. Negatywnie ocenione zostały akcje informacyjne opierające się na broszurach, czy też newsletterach. Stosunkowo nisko oceniono też przydatność telewizji, jako źródła wiedzy o życiu lokalnej społeczności.

4. Wnioski i rekomendacje

Wnioski	Rekomendacje
<p>1. Na terenie objętym badaniem występuje wysoki poziom ogólnej satysfakcji z zamieszkania, lokalny patriotyzm mieszkańców.</p>	<p>1. Podkreślanie w komunikacji z mieszkańcami dużego potencjału, jakim jest ogólne zadowolenie z życia. Nawiązywanie do wyraźnie pozytywnych tendencji w rozwoju obszaru. Budowa pozytywnej marki lokalnej, opartej na optymizmie mieszkańców.</p>
<p>2. Mieszkańcy bardzo słabo oceniają kwestie związane z rynkiem pracy i zarobkami. Większość analiz wyraźnie pokazuje centralne znaczenie lokalnej ekonomii dla ogólnego zadowolenia z życia.</p>	<p>2. Przeprowadzenie pogłębionej identyfikacji barier występujących na lokalnym rynku pracy (ze szczególnym uwzględnieniem zidentyfikowanych różnic pomiędzy gminami członkowskimi).</p> <p>3. Nawiązanie wielosektorowej współpracy z podmiotami działającymi w sferze ekonomicznej (służby zatrudnienia, pracodawcy, szkoły etc.).</p> <p>4. Zidentyfikowanie potrzeb lokalnych pracodawców oraz dostosowanie do nich oferty szkół.</p> <p>5. Podjęcie działań szkoleniowych i doradczych na rzecz zatrudnienia (także alternatywnych form zatrudnienia).</p> <p>6. Promowanie samozatrudnienia i nowoczesnych form organizacji pracy.</p> <p>7. Przyjęcie w LSR priorytetu ekonomicznego i szczególne promowanie operacji przyczyniających się do tworzenia nowych miejsc pracy i zwiększania zarobków mieszkańców.</p>
<p>3. Delegacja zadań rozwojowych na instytucje publiczne i samorządowe</p>	<p>8. Rozwój różnych form partnerstwa publiczno-prywatnego i działalności trzeciego sektora.</p> <p>9. Stymulowanie rozwoju kapitału społecznego przez ściślejszą współpracę z organizacjami pozarządowymi.</p> <p>10. Wprowadzenie konsultacji społecznych jako standardowego narzędzia służącego poprawie jakości życia mieszkańców i tworzenia poczucia współodpowiedzialności za losy „małej ojczyzny”.</p>
<p>4. Preferencje dla działań skierowanych do młodzieży i osób bezrobotnych</p>	<p>11. Przyjęcie w LSR rozwiązań promujących inicjatywy skierowane do tych dwóch grup, ale bez bardzo wyraźnej przewagi nad pozostałymi odbiorcami projektów.</p>

5. Preferencje dla komunikacji bezpośredniej oraz z wykorzystaniem Internetu i prasy.	12. Szerokie informowanie o działaniach podejmowanych przez LGD z wykorzystaniem preferowanych kanałów komunikacyjnych.
---	---

Ewentualne rekomendacje dotyczące kierunków przyszłych działań LGD obejmują nadanie wysokiego priorytetu projektom ekonomicznym, nakierowanym na poprawę struktury zatrudnienia i sytuacji finansowej badanych. Projekty takie mogłyby być adresowane w pierwszej kolejności do młodzieży i bezrobotnych - jako grup o szczególnym znaczeniu dla obszaru objętego badaniem.

5. Spis tabel i wykresów:

1.	Tabela 1. Stopień zadowolenia w poszczególnych kategoriach tematycznych w podziale na gminy ..	27
2.	Tabela 2. Oczekiwane inicjatywy w podziale na bloki: przedsiębiorczość, infrastruktura i aktywizacja...	34
1.	Wykres 1. Miejsce zamieszkania respondentów.....	5
2.	Wykres 2. Struktura zawodowa respondentów... ..	6
3.	Wykres 3. Przynależność respondentów do organizacji pozarządowych.....	7
4.	Wykres 4. Ocena satysfakcji z zamieszkania na terenie objętym badaniem.....	8
5.	Wykres 5. Ocena satysfakcji z zamieszkania na terenie objętym badaniem a miejsce zamieszkania	9
6.	Wykres 6. Zmiana poziomu satysfakcji z zamieszkania na terenie objętym badaniem	11
7.	Wykres 7. Zmiany w latach 2009-2015 w obszarach specyficznych dla podejścia Leader	12
8.	Wykres 8. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do bezpieczeństwa publicznego...	14
9.	Wykres 9. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do rynku pracy	15
10.	Wykres 10. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do aktywności społecznej	16
11.	Wykres 11. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do sportu i rekreacji... ..	17
12.	Wykres 12. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do kultury, historii i tradycji	17
13.	Wykres 13. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do edukacji	18
14.	Wykres 14. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do ochrony zdrowia	19
15.	Wykres 15. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do infrastruktury komunalnej	19
16.	Wykres 16. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do zarobków.....	20
17.	Wykres 17. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do estetyki miejscowości	21
18.	Wykres 18. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do oferty spędzania wolnego czasu	21
19.	Wykres 19. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do ochrony środowiska naturalnego	22
20.	Wykres 20. Zadowolenie mieszkańców w odniesieniu do turystyki... ..	23
21.	Wykres 21. Zadowolenie w poszczególnych obszarach funkcjonowania badanych społeczności	24
22.	Wykres 22. Średnia ocena dla poszczególnych kategorii tematycznych	26
23.	Wykres 23. Ocena dynamiki zmian w odniesieniu do poszczególnych kategorii tematycznych	30
24.	Wykres 24. Priorytetowe obszary działań	31

25. Wykres 25. Oczekiwane inwestycje (według liczby wskazań)	33
26. Wykres 26. Osoby/podmioty działające na rzecz rozwoju gminy	36
27. Wykres 27. Priorytetowi beneficjenci działań	37
28. Wykres 28. Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy chcesz aby Twoje dzieci/znane osoby młode pozostały w Twojej miejscowości?...	38
29. Wykres 29. Rozkład odpowiedzi na pytanie: Czy Twoje dzieci/znane osoby młode planują pozostać w Twojej miejscowości?...	38
30. Wykres 30. Sposoby pozyskiwania informacji o społeczności lokalnej	39
31. Wykres 31. Szczegółowe sposoby pozyskiwania informacji o społeczności lokalnej ...	40

6. Załączniki

Załącznik 1: Zastosowane narzędzie badawcze (ankieta)

1. W skali od 1 do 6 proszę ocenić swoje ogólne zadowolenie z życia w swojej miejscowości.

(proszę zakreślić odpowiednią liczbę, 1 - jestem bardzo niezadowolony/a, 6 - jestem bardzo zadowolony/a)

1 2 3 4 5 6

2. Czy Pana/i zadowolenie z życia w swojej miejscowości zmieniło się w ostatnich latach?

- Jest lepiej niż kilka lat temu.
 Jest gorzej niż kilka lat temu.
 Nie, nie ma większej różnicy.

3. W skali od 1 do 6 proszę ocenić stopień swojego zadowolenia z rozwoju Pana/i gminy w następujących dziedzinach:

(proszę zakreślić odpowiednią liczbę, 1 - jestem bardzo niezadowolony/a, 6 - jestem bardzo zadowolony/a)

Kategoria:	1 (bardzo niezadowolony)	2	3	4	5	6 (bardzo zadowolony)
Bezpieczeństwo publiczne	1	2	3	4	5	6
Rynek pracy	1	2	3	4	5	6
Aktywność społeczna	1	2	3	4	5	6
Sport i rekreacja	1	2	3	4	5	6
Kultura, historia, tradycje	1	2	3	4	5	6
Edukacja	1	2	3	4	5	6
Ochrona zdrowia	1	2	3	4	5	6
Infrastruktura komunalna, społeczna	1	2	3	4	5	6
Zarobki mieszkańców	1	2	3	4	5	6
Estetyka miejscowości	1	2	3	4	5	6
Oferta spędzania wolnego czasu	1	2	3	4	5	6
Ochrona środowiska naturalnego	1	2	3	4	5	6
Turystyka	1	2	3	4	5	6

4. Jak zmieniła się Pana/i zdaniem sytuacja w poszczególnych dziedzinach na przestrzeni ostatnich 5 lat?

Proszę przypomnieć sobie, jak sytuacja w poszczególnych dziedzinach wyglądała w roku 2009. Czy od tamtej pory nastąpiły zmiany? Przy każdej z dziedzin podanych poniżej proszę zaznaczyć jedną z opcji, wskazując, czy sytuacja w tej kwestii pogorszyła się, pozostała bez zmian czy też uległa poprawie. W każdym wierszu można zaznaczyć tylko jedną odpowiedź.

Kategoria:	- (sytuacja się pogorszyła)	= (sytuacja nie zmieniła się znacząco)	+ (sytuacja się poprawiła)
Bezpieczeństwo publiczne	-	=	+
Rynek pracy	-	=	+
Aktywność społeczna	-	=	+
Sport i rekreacja	-	=	+
Kultura, historia, tradycje	-	=	+
Edukacja	-	=	+
Ochrona zdrowia	-	=	+
Infrastruktura komunalna, społeczna	-	=	+
Zarobki mieszkańców	-	=	+
Estetyka miejscowości	-	=	+
Oferta spędzania wolnego czasu	-	=	+
Ochrona środowiska naturalnego	-	=	+
Turystyka	-	=	+

5. Spośród 13 dziedzin wymienionych powyżej (pytania 3 i 4) proszę wskazać trzy, które Pana/i zdaniem wymagają najpilniejszych działań (mają być finansowane w pierwszej kolejności).

1...

2...

3...

6. Kto podejmuje działania na rzecz rozwoju Pana/i miejscowości, gminy?

Można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi.

☐ wójt/burmistrz/starosta	☐ członkowie rady parafialnej	☐ nauczyciele
☐ członkowie rady gminy/miasta/powiatu	☐ lokalna grupa działania	☐ członkowie organizacji sportowych (LZS, UKS)
☐ pracownicy urzędu gminy/miasta/starostwa	☐ koło gospodyń wiejskich	☐ politycy
☐ sołtys	☐ ochotnicza straż pożarna	☐ przedsiębiorcy
☐ członkowie rady sołectwiej	☐ członkowie lokalnych organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, fundacji	☐ społecznicy
☐ proboszcz	☐ dyrektor szkoły	☐ inni, kto? ...

7. Jakie inicjatywy, projekty są Pana/i zdaniem najbardziej potrzebne mieszkańcom?

Można wskazać maksymalnie 10 odpowiedzi.

Nr	Typy inicjatyw, projektów	Nr	Typy inicjatyw, projektów c.d.
	Promocja turystyczna obszaru		Poprawa estetyki miejsc publicznych
	Tworzenie i modernizacja punktów informacji turystycznej		Budowa i modernizacja obiektów sportowych
	Rozwój sieci szlaków turystycznych		Budowa i modernizacja placów zabaw
	Rozwój agroturystyki		Budowa ścieżek rowerowych
	Rozwój usług turystycznych		Inwestycje w świetlice wiejskie
	Organizacja imprez, festynów		Remont, renowacja zabytków
	Organizacja wydarzeń sportowych i rekreacyjnych		Poprawa bazy edukacyjnej
	Publikacje informacyjno-promocyjne		Rozbudowa i modernizacja sieci wodnokanalizacyjnej
	Podtrzymywanie lokalnych tradycji		Inwestycje w infrastrukturę drogową
	Wsparcie dla przetwórstwa lokalnych produktów żywnościowych		Promocja i rozwój infrastruktury do wytwarzania energii odnawialnej
	Tworzenie, remont, wyposażenie muzeów, izb pamięci		Wsparcie dla organizacji pozarządowych, promocja ekonomii społecznej
	Promocja lokalnych twórców		Organizacja szkoleń, warsztatów
	Wsparcie działalności artystycznej i kulturalnej		Aktywizacja osób poszukujących pracy
	Działania aktywizujące seniorów		Tworzenie nowych miejsc pracy
	Inicjatywy dla dzieci i młodzieży		Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, inwestycje w lokalne przedsiębiorstwa
	Aktywizacja istniejących świetlic wiejskich		Ochrona zasobów przyrodniczych
	Rozwój edukacji przedszkolnej		Działania proekologiczne
	Rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących opieki (w tym starszych, niepełnosprawnych)		Inne, jakie?
	Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej		

8. Do kogo przede wszystkim powinny być kierowane działania w ramach poszczególnych inicjatyw, projektów?

Można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi.

☐ kobiety	☐ bezrobotni	☐ inni, kto? ...
☐ dzieci	☐ osoby niepełnosprawne	
☐ młodzież	☐ seniorzy	☐ żadna z grup nie powinna być preferowana, projekty mają służyć wszystkim mieszkańcom
☐ przedsiębiorcy	☐ osoby niezamożne	
☐ osoby zatrudnione	☐ mieszkańcy najmniejszych miejscowości	
☐ organizacje pozarządowe		

9. Czy chciałby Pan/i aby Pańskie dzieci bądź znane Panu/i osoby młode zostały w tej samej miejscowości/gminie, w której teraz mieszkają?

TAK

NIE

NIE WIEM

10. Czy Pańskie dzieci bądź bliskie Panu/i osoby młode planują związać swoje życie z miejscowością/gminą, na terenie której teraz mieszkają?

TAK

NIE

NIE WIEM

11. Gdyby mógł Pan/i przyznać pomoc finansową na realizację 5 projektów lokalnych, jakie byłyby to projekty?

1...

2...

3...

4...

5...

12. Jakie projekty Pana/i zdaniem nie powinny być wspierane finansowo ze środków unijnych?

.....

13. W skali od 1 do 5 proszę ocenić zmiany jakie zaszły na terenie Pana/i gminy w następujących dziedzinach w latach 2009-2015:

Kategoria:	1 (jest znacznie gorzej)	2 (jest gorzej)	3 (bez zmian)	4 (jest lepiej)	5 (jest znacznie lepiej)
Aktywność społeczna mieszkańców	1	2	3	4	5
Współpraca między lokalnymi podmiotami/institucjami	1	2	3	4	5
Wykorzystanie lokalnych, specyficznych zasobów regionu	1	2	3	4	5
Liczba nowych, innowacyjnych inicjatyw lokalnych	1	2	3	4	5
Wpływ mieszkańców na kierunki rozwoju obszaru	1	2	3	4	5
Aktywność organizacji pozarządowych	1	2	3	4	5

14. Skąd czerpie Pan/i informacje o wydarzeniach lokalnych (imprezy, szkolenia, wydarzenia kulturalne, sportowe etc.)?

Można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi. W pierwszej kolejności proszę zaznaczyć dane w kolumnie po lewej stronie (zaznaczenie danego pola oznacza korzystanie z przypisanego mu źródła informacji). W przypadku zaznaczenia odpowiedzi proszę o podanie szczegółowych danych w kolumnach po prawej stronie.

Z których źródeł informacji Pan/i korzysta?	Proszę uszczegółwić swoją odpowiedź:	
☐ osobiste kontakty z innymi mieszkańcami	☐ rodzina ☐ znajomi	☐ współpracownicy ☐ sąsiedzi
☐ telewizja	☐ kanały ogólnopolskie	☐ program regionalny
☐ prasa	☐ ogólnopolska ☐ regionalna ☐ Gazeta Pomorska ☐ inne, jakie?...	☐ lokalna ☐ Tygodnik Tucholski ☐ inne, jakie?...
☐ radio	☐ stacje ogólnopolskie ☐ stacje regionalne ☐ Polskie Radio PiK ☐ Radio Weekend ☐ GRA ☐ Eska	☐ Radio Merkury ☐ Radio Plus Bydgoszcz ☐ Rock Radio ☐ Radio PiN ☐ inne, jakie?
☐ Internet	☐ elektroniczne wydania mediów ogólnopolskich (np. gazeta.pl) ☐ portale informacyjne (np. Onet) ☐ media społecznościowe (np. Facebook, Twitter) ☐ newslettery	☐ elektroniczne wydania mediów regionalnych ☐ serwisy internetowe lokalnych instytucji (np. gmina, GOK, szkoła) ☐ lokalne fora internetowe
☐ słupy, tablice ogłoszeniowe	☐ wolnostojące	☐ umiejscowione w budynkach publicznych
☐ materiały doręczane do skrzynki pocztowej	☐ ulotki ☐ broszury	☐ zaproszenia
☐ inne	☐ zebrania wiejskie, sołeckie ☐ kurendy ☐ ogłoszenia parafialne	☐ inne, jakie?

Płeć:	☐ kobieta	☐ mężczyzna	Rok urodzenia:	
Gmina:	☐ Cekcyn	☐ Gostycyn	☐ Kęsowo	☐ Lniano
	☐ Lubiewo	☐ Osie	☐ Śliwice	☐ Świekatowo
	☐ Tuchola	☐ inna, jaka?		
Obecnie:	☐ pracuję	☐ jestem bezrobotny/a	☐ prowadzę własną działalność	☐ prowadzę gosp. rolne
	☐ uczę się	☐ emerytura/renta	☐ inne, jakie?...	
Czy jest Pan/i członkiem jakichś organizacji, stowarzyszeń, związków, kół, partii, grup religijnych?				☐ Tak ☐ Nie

Załącznik 2: Transkrypcja odpowiedzi na pytanie o projekty, które powinny być finansowane w pierwszej kolejności

Agroturystyka, rozwój usług turystycznych, budowa ścieżek rowerowych

Aktywizacja bezrobotnych, inwestycje w infrastrukturę drogową, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, organizacja imprez sportowych, podtrzymywanie lokalnych tradycji

Aktywizacja bezrobotnych, rozwój lokalnych przedsiębiorców, inwestycje w infrastrukturę drogową, poprawa bazy edukacyjnej dla dzieci i młodzieży, opieka nad dziećmi i osobami starszymi

Aktywizacja bezrobotnych, tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, organizacja szkoleń

Aktywizacja bezrobotnych, wspieranie lokalnych przedsiębiorców, rozwój i promocja turystyczna regionu, inicjatywy na rzecz dzieci, młodzieży i seniorów, inwestycje w infrastrukturę gminy, organizacja czasu wolnego

Aktywizacja istniejących świetlic wiejskich

Aktywizacja osób bezrobotnych, podtrzymywanie lokalnych tradycji, rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących opieki (starszych, niepełnosprawnych), tworzenie nowych miejsc pracy, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, inwestycje w lokalne przedsiębiorstwa

Aktywizacja osób bezrobotnych, poprawa stanu infrastruktury drogowej, poprawa dostępu do lepszej opieki zdrowotnej, pomoc finansowa dla przedsiębiorstw na zatrudnienie

Aktywizacja osób poszukujących pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, tworzenie nowych miejsc pracy

Aktywizacja osób poszukujących pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, tworzenie nowych miejsc pracy

Aktywizacja osób poszukujących pracy, organizacja szkoleń i warsztatów, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Aktywizacja osób poszukujących pracy, rozwój usług opiekuńczych, poprawa bazy edukacyjnej, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa i modernizacja placów zabaw

Aktywizacja osób poszukujących pracy, tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja szkoleń i warsztatów, promocja turystyczna obszaru, rozwój sieci szlaków turystycznych

Aktywizacja osób poszukujących pracy, tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja szkoleń i warsztatów, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, inwestycje w infrastrukturę drogową

Aktywizacja seniorów, utworzenie zespołu ludowego, tworzenie wsi tematycznej

Aktywizacja społeczna i zawodowa, tworzenie nowych miejsc pracy, infrastruktura drogową, organizacja imprez i festynów, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Aktywizacja świetlic, modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, tworzenie nowych miejsc pracy

Aktywność społeczna, sport, wycieczki turystyczne

Alkohol, herba, koka, hash, LSD, feta, marihuana, amfetamina, dopalacze

Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo publiczne, estetyka miejscowości, edukacja, sport i rekreacja

Bezpieczeństwo publiczne, turystyka, pomoc małym przedsiębiorcom

Bezrobocie, zrobienie dróg

Bezrobocie, zrobienie dróg

Biblioteka, drogi lokalne

Bloki socjalne, rozbudowa placu zabaw dla dzieci, ścieżki rowerowe w całej gminie, park linowy, centrum organizacji pozarządowych

Budowa basenu, budowa ośrodka dla młodzieży, pomoc ubogim, wybudowanie schroniska, wybudowanie kina i Biedronki

Budowa bazy lokalowej dla turystów, budowa ścieżek rowerowych, promocja Borów Tucholskich, budowa basenu, tworzenie nowych miejsc pracy

Budowa biblioteki, pediatra, turystyka, promocja gminy, walka z bezrobociem

Budowa boiska sportowego, plac zabaw, inkubator przedsiębiorczości

Budowa CIS, budowa domu dziecka, aktywność społeczna, rozwój usług społecznych, wypożyczalnia sprzętu dla niepełnosprawnych

Budowa dróg gminnych, modernizacja dróg powiatowych, budowa przedszkola gminnego
Budowa dróg i chodników, budowa ścieżek rowerowych
Budowa dróg i chodników, organizacja czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów
Budowa dróg, budowa hali sportowej, budowa domu kultury, promocja turystyki, pozyskiwanie terenów inwestycyjnych
Budowa dróg, ochrona zdrowia, budowa żłobków, zachęcanie przedsiębiorców do inwestowania w nasz region, podwyższenie rent i emerytur
Budowa dróg, ochrona zdrowia, rynek pracy, ochrona środowiska, rozwój szkolnictwa
Budowa dróg, poprawa komunikacji z powiatem, usprawnienie działania służby zdrowia, otwarcie żłobka, poprawa działania Internetu
Budowa dróg, rozwój turystyki, budowa mieszkań, organizacja imprez kulturalnych
Budowa dróg, sieci wodno-kanalizacyjne, oświata
Budowa dróg, sygnalizacja świetlna przy przejazdach kolejowych, Internet dla osób dotkniętych ubóstwem, ochrona zdrowia, zwiększenie pomocy dla niepełnosprawnych
Budowa hali multimedialnej, poprawa jakości dróg
Budowa i modernizacja dróg gminnych i chodników, modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, budowa sieci ścieżek rowerowych, rozbudowa oświetlenia gminnego, budowa placów zabaw, miejsc rekreacji dla małych dzieci
Budowa i modernizacja dróg, budowa ścieżek rowerowych, modernizacja bazy edukacyjnej i sportowej, rozwój przedsiębiorstw i małych firm, zmiana systemu opieki zdrowia, pomocy społecznej, aktywizacja bezrobotnych
Budowa i modernizacja dróg, rozbudowa sieci internetowej, tworzenie nowych miejsc pracy, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym, rozwój agroturystyki
Budowa i modernizacja placów gier i zabaw, działania aktywizujące seniorów, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, organizacja szkoleń i warsztatów, aktywizacja osób poszukujących pracy
Budowa i modernizacja placów zabaw, inwestycje w infrastrukturę drogową, tworzenie nowych miejsc pracy, wsparcie dla przetwórstwa lokalnych produktów żywnościowych, rozwój usług turystycznych
Budowa i modernizacja placów zabaw, poprawa estetyki wsi, budowa sieci dróg, poprawa estetyki jezior, dziedzictwo kulturalne
Budowa i remont dróg, kanalizacja, programy pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży, tworzenie nowych miejsc pracy
Budowa i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnych, inwestycje w infrastrukturę drogową, aktywizacja osób poszukujących pracy, tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja szkoleń i warsztatów
Budowa inkubatorów przedsiębiorczości, kurs prawa jazdy lub inny pozwalający zdobyć nowe kwalifikacje, budowa infrastruktury drogowej i ścieżek zdrowia, rowerowych, tworzenie nowych miejsc pracy, stworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych
Budowa miejsc rekreacji, wypożyczalnia rowerów, rolek, doposażenie, kupno zwierząt do gospodarstw agroturystycznych
Budowa miejsca spotkań dla młodzieży, wstawienie zjeżdżalni itp. na plac zabaw, wybudowanie kolejnego sklepu, wybudowanie parku wodnego, zrobienie jakiegoś ogrodu np. parku
Budowa nowego przedszkola, rozbudowa i dofinansowanie sieci informatycznej, osoby niepełnosprawne
Budowa obwodnicy Tucholi, budowa dróg osiedlowych
Budowa obwodnicy Tucholi, place zabaw dla dzieci, boiska, kino, basen
Budowa orlika, rozwój ścieżek rowerowych, festyny i imprezy, dyskoteka dla młodzieży, poprawa jakości dróg
Budowa orlików, budowa ścieżek rowerowych, naprawa dróg, wsparcie bezrobotnych
Budowa ośrodka rehabilitacji, parking przy dworcu kolejowym
Budowa placów zabaw, budowa ścieżek rowerowych, remont dróg
Budowa przedszkola, budowa placu zabaw, szalety miejskie
Budowa przedszkola, inwestycje w infrastrukturę drogową, tworzenie nowych miejsc pracy, promocja i rozwój infrastruktury (energia odnawialna)
Budowa sieci gazowniczej, infrastruktura wypoczynkowa, świetlice - miejsce aktywności dla seniorów, zbadanie pokładów geologicznych wody - budowa nowych ujęć wodnych
Budowa sieci kanalizacyjnej, infrastruktura drogową, baza edukacyjna
Budowa szlaków rowerowych, remont boisk piłkarskich, zakupów pojazdów strażackich, oświetlenie przejść dla pieszych, naprawa dróg
Budowa ścieżek rowerowych
Budowa ścieżek rowerowych

Budowa ścieżek rowerowych i chodników, modernizacja dróg lokalnych, rozbudowa bazy turystycznej, aktywizacja seniorów, rozwój lokalnej, regionalnej produkcji żywności

Budowa ścieżek rowerowych i ścieżek zdrowia, zmiana ogrzewania budynków mieszkalnych na ekologiczne, wyposażenie gabinetu lekarskiego w podstawowe urządzenia diagnostyczne, np. do badania słuchu, ciśnienia oczu, budowa tras spacerowych i rowerowych

Budowa ścieżek rowerowych, budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej, wsparcie działalności artystycznej i kulturalnej, rozwój sieci szlaków turystycznych, publikacje na temat historii gminy, miejscowości

Budowa ścieżek rowerowych, budowa i modernizacja placów zabaw, tworzenie nowych miejsc pracy, promocja miejscowości

Budowa ścieżek rowerowych, budowa placów zabaw, inwestycje drogowe

Budowa ścieżek rowerowych, budowa placów zabaw, inwestycje drogowe

Budowa ścieżek rowerowych, drożwój sieci szlaków turystycznych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, remont i renowacja zabytków, budowa i modernizacja obiektów sportowych

Budowa ścieżek rowerowych, działania aktywizujące seniorów, aktywizacja istniejących świetlic wiejskich, tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja imprez i festynów

Budowa ścieżek rowerowych, działania na rzecz budownictwa socjalnego, promocja turystyczna gminy, wsparcie seniorów - dom dziennego pobytu, zatrudnienie subsydiowane

Budowa ścieżek rowerowych, infrastruktura edukacyjna (przedszkola, szkoły, boiska), inkubator przedsiębiorczości

Budowa ścieżek rowerowych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, inwestycje w świetlice, tworzenie nowych miejsc pracy

Budowa ścieżek rowerowych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, organizacja wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, organizacja festynów i imprez, modernizacja infrastruktury drogowej

Budowa ścieżek rowerowych, inwestycje w infrastrukturę drogową, tworzenie nowych miejsc pracy, ochrona zdrowia, rozwój edukacji przedszkolnej

Budowa ścieżek rowerowych, inwestycje w świetlice wiejskie, modernizacja sieci wodociągowej, ochrona zasobów przyrodniczych, działania aktywizujące seniorów

Budowa ścieżek rowerowych, modernizacja i budowa świetlic wiejskich, remont i modernizacja biblioteki w Osiu

Budowa ścieżek rowerowych, modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych, działania aktywizujące seniorów

Budowa ścieżek rowerowych, np. w kierunku Lipinek, aktywizacja świetlic już istniejących, ochrona środowiska

Budowa ścieżek rowerowych, rozwój sieci szlaków turystycznych, rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących opieki (starzy), promocja i rozwój infrastruktury do wytwarzania energii odnawialnej, rozwój usług turystycznych

Budowa ścieżek rowerowych, rozwój sieci szlaków turystycznych, rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących opieki (starzy), promocja i rozwój infrastruktury do wytwarzania energii odnawialnej, rozwój usług turystycznych

Budowa ścieżek rowerowych, rozwój turystyki, modernizacja jezior, zadbanie o ich jakość, inwestycje w infrastrukturę drogową

Budowa ścieżek rowerowych, sieciowanie wiosek tematycznych, wsparcie gospodarstw opiekuńczych, promocja obszaru z wykorzystaniem Rezerwatu Biosfery Bory Tucholskie, promocja obszaru przez geocaching

Budowa ścieżek rowerowych, tworzenie nowych miejsc pracy, inwestycje w infrastrukturę drogową, wsparcie dla przetwórstwa lokalnych produktów żywnościowych, inwestycje w świetlice wiejskie

Budowa ścieżek rowerowych, tworzenie nowych miejsc pracy, poprawa bazy edukacyjnej, inwestycje w infrastrukturę drogową, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Budowa ścieżek rowerowych, tworzenie nowych miejsc pracy, wsparcie dla przetwórstwa lokalnych produktów żywnościowych

Budowa ścieżek rowerowych, zwiększone nakłady na ochronę zdrowia, rynek pracy - rozwój drobnej przedsiębiorczości, infrastruktura komunalna i społeczna, ochrona środowiska

Budowa ścieżki rowerowej - bezpieczeństwo dojazdu do Piły jest znikome, powstanie miejsca spotkań mieszkańców (pub, restauracja), przemysł i produkcja

Budowa ścieżki rowerowej, animacja zajęć w świetlicach, wspólne działania NGO, tworzenie nowych miejsc pracy

Budowa ścieżki rowerowej, budowa pomostów nad jeziorami, nadzór nad zarybianiem jezior i rabunkową gospodarką nimi, zmiana nawierzchni dróg

Budowa ścieżki rowerowej, działania aktywizacyjne seniorów, działania aktywizacyjne świetlic wiejskich, tworzenie nowych miejsc pracy, przetwórstwo lokalnych produktów żywnościowych

Budowa ścieżki rowerowej, tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja szkoleń, aktywizacja osób poszukujących pracy, promocja turystyczna

Budowa ulic i chodników na nowych ulicach, inwestycje do tworzenia energii odnawialnej, edukacja, tworzenie nowych miejsc pracy, turystyka, budowa basenu

Budynek, w którym odbywałyby się zabawy, supermarket, edukacja, kółka zainteresowań, szkolenia i kursy

Chodniki, drogi, wodociągi, klimatyzacja w świetlicy, ścieżki rowerowe

Chodniki, drogi, wodociągi, wyjazdy dla seniorów, klimatyzacja

Ćwiczenia grupowe, wycieczki rowerowe

Dalszy rozwój bazy edukacyjnej w szkołach, organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych dla mieszkańców, budowa większej ilości ścieżek rowerowych, tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizacja świetlic wiejskich

Darmowy dojazd do pracy osób pracujących, punkt przedszkolny na wsiach czynny od 6:00 rano do 18:00 - osoba pracująca nie ma możliwości, aby zostawić dziecko i pracować, rynek pracy

Dofinansowanie bibliotek, kół gospodyń wiejskich, szkół lokalnych i innych organizacji społecznych

Dofinansowanie bibliotek, kół gospodyń wiejskich, szkół lokalnych i innych organizacji społecznych

Dofinansowanie bibliotek, kół gospodyń wiejskich, świetlic i organizacji społecznych

Dofinansowanie bibliotek, kół gospodyń wiejskich, świetlic, kół wiejskich i organizacji społecznych

Dofinansowanie na wyżywienie dzieci w stołówkach szkolnych, pomoc finansowa dla fundacji dla osób niepełnosprawnych

Dofinansowanie ochrony zdrowia, dofinansowanie działań inwestycyjnych dotyczących infrastruktury kultury, pomoc mikroprzedsiębiorstwom, tworzenie nowych miejsc pracy

Dokończenie infrastruktury drogowej, modernizacja boiska, zwiększenie działalności handlowej (bary szybkiej obsługi)

Dokończenie promenady Głębocka, modernizacja dróg, jezioro "Amzej", ścieżki rowerowe

Doposażenie istniejących placów zabaw, rozwój bazy turystycznej

Doposażenie w materiały na zajęcia dla świetlic wiejskich, projekty dla KGW, osób starszych, oferta turystyczna, imprezy cykliczne promujące region

Dostępność do Internetu dla wszystkich, naprawa (całościowa) dróg

Drogi

Drogi gminne

Drogi gminne, aktywizacja przedsiębiorców, aktywizacja bezrobotnych

Drogi lokalne, turystyka - promocja lokalnych miejsc, boiska sportowe - lekkoatletyczne, energia odnawialna, ekologia

Drogi powiatowe i gminne, ochrona zdrowia

Drogi, bezpieczeństwo, ochrona zdrowia, edukacja, kultura

Drogi, Internet dla ubogich, poprawa estetyki wsi - ład i porządek, dostęp do lekarzy specjalistów, nauka języka angielskiego dla chętnych

Działalność kulturalna, ciekawe i innowacyjne warsztaty np. rękodzielnicze

Działania aktywizujące seniorów, budowa i modernizacja placów zabaw, budowa ścieżek rowerowych, tworzenie nowych miejsc pracy, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości

Działania dla seniorów, budowa i modernizacja placów zabaw, remont zabytków, organizacja imprez, wsparcie dla organizacji pozarządowych

Działania proekologiczne, dla osób poszukujących pracy, inwestycje w infrastrukturę drogową, inicjatywy dla młodzieży, tworzenie nowych miejsc pracy

Dzienny dom pobytu dla seniora, rozwój przedsiębiorstwa
Dzień dziecka (jedna porządna impreza w gminie), Internet szerokopasmowy dla każdego (likwidacja białych plam), budowa ścieżek rowerowych, kanalizacja sanitarna dla każdego domostwa (zgodnie z traktatem UE - do końca 2015 roku 100%)
Edukacja dzieci i młodzieży, edukacja dorosłych, ochrona zdrowia, organizacja wolnego czasu mieszkańców, integracja bezrobotnych
Edukacja dzieci i młodzieży, sport i rekreacja, edukacja dorosłych, ochrona zdrowia, organizacja wolnego czasu mieszkańców
Edukacja, aktywizacja seniorów, poprawa bazy sportowej, integracja społeczna, podtrzymywanie tradycji i kultury
Edukacja, promocja gminy, szkolenia mieszkańców, spędzanie wolnego czasu
Edukacja, rynek pracy, promocja gminy, ochrona zdrowia
Edukacja, turystyka, praca - doksztalcenie, promocja gminy i lokalnych twórców, estetyka miejscowości
Edukacja, tworzenie nowych miejsc pracy
Edukacja, zajęcia dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym, tworzenie nowych miejsc pracy, warsztaty dla dorosłych
Estetyka miejscowości, oferta spędzania wolnego czasu, sport i rekreacja, bezpieczeństwo publiczne, rynek pracy
Estetyka miejscowości, remont i renowacja zabytków, promocja turystyczna, działania dla seniorów, inwestycje w świetlice wiejskie
Imprezy (udostępnianie lokali), ochrona zdrowia, drogi, żłobki, szkoły
Imprezy i festyny, plener rzeźbiarski
Imprezy kultywujące regionalne tradycje, dodatkowe zajęcia w świetlicach wiejskich, ścieżki rowerowe, modernizacja i remont instytucji kultury, imprezy - przedsięwzięcia integrujące lokalną społeczność
Imprezy, świetlice, żłobki
Infrastruktura drogowa
Infrastruktura drogowa
Infrastruktura drogowa, aktywizacja osób bezrobotnych, ochrona środowiska
Infrastruktura drogowa, energia odnawialna, czyste, ekologiczne opalanie domów zimą
Infrastruktura drogowa, rozwój usług opiekuńczych
Infrastruktura drogowa, ścieżki rowerowe, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, organizacja imprez i festynów, organizacja wydarzeń sportowych i rekreacyjnych
Infrastruktura drogowa, ścieżki rowerowe, wodociągi i kanalizacja, dom dziennego pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych, budowa mieszkań socjalnych
Infrastruktura komunalna, społeczna, tworzenie nowych miejsc pracy, opieka nad osobami starszymi, aktywizacja osób starszych, opieka nad dziećmi
Infrastruktura wodno-kanalizacyjna, drogi lokalne, ścieżki rowerowe, obiekty aktywizujące młodzież i seniorów, zmiana systemu nauczania
Infrastruktura, edukacja, rynek pracy, ochrona zdrowia, turystyka
Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, aktywizacja istniejących świetlic wiejskich, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, poprawa bazy edukacyjnej
Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, budowa i modernizacja placów zabaw, inwestycje w świetlice wiejskie, inwestycje w infrastrukturę drogową, organizacja szkoleń i warsztatów
Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, inwestycja w infrastrukturę drogową, poprawa estetyki miejsc publicznych, organizacja szkoleń i warsztatów, rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych
Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, inwestycje w infrastrukturę drogową, budowa budynku przedszkola
Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, inwestycje w infrastrukturę drogową, tworzenie nowych miejsc pracy
Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, organizacja szkoleń i warsztatów, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, promocja lokalnych twórców

Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, organizowanie wydarzeń rekreacyjnych, organizacja imprez i festynów, tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja szkoleń i warsztatów

Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, podtrzymywanie lokalnych tradycji, organizacja imprez i festynów, wsparcie działalności artystycznej, kulturowej, organizacja szkoleń i warsztatów

Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, rozwój edukacji przedszkolnej

Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, rozwój edukacji przedszkolnej, festyny itp., tworzenie nowych miejsc pracy, poprawa estetyki miejsc publicznych

Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, rozwój edukacji przedszkolnej, rozwój usług opiekuńczych, poprawa bazy edukacyjnej, inwestycje w infrastrukturę drogową

Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących opieki, inwestycje w infrastrukturę drogową, tworzenie nowych miejsc pracy

Inicjatywy dla dzieci i młodzieży, zajęcia sportowe (kluby sportowe), szkolenia i warsztaty, zajęcia językowe, zajęcia twórcze

Inscenizacja w Kęsowie

Inwestycja drogowa, organizacja imprez, promocja turystyczna, tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja szkoleń

Inwestycje drogowe, budowa przedszkola, rozwój i rozbudowa lokalnych firm, rozwój turystyki, rozwój NGO

Inwestycje drogowe, poprawa estetyki, wsparcie aktywności sportowej i artystycznej, rozwój usług turystycznych, wsparcie w tworzeniu lokalnej przedsiębiorczości

Inwestycje w infrastrukturę drogową, remont i odnowa zabytków, tworzenie nowych miejsc pracy, poprawa estetyki miejsc publicznych, działania proekologiczne

Inwestycje w infrastrukturę drogową, tworzenie nowych miejsc pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, budowa ścieżek rowerowych, działania aktywizujące seniorów

Inwestycje w infrastrukturę drogową, tworzenie nowych miejsc pracy, inwestycje w świetlice wiejskie

Inwestycje w infrastrukturę drogową, tworzenie nowych miejsc pracy, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, inwestycje w lokalne przedsiębiorstwa

Inwestycje w rozwój małych gospodarstw rolnych, szkolenia dla osób chcących otwierać małe firmy, pomoc w otwarciu agroturystyki, więcej wyjazdów dla dzieci i młodzieży ze świetlic wiejskich

Inwestycje w świetlice wiejskie, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa i modernizacja placów zabaw, aktywizacja istniejących świetlic wiejskich, rozwój edukacji przedszkolnej

Inwestycje w świetlice wiejskie, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych

Inwestycje w turystykę - np. ścieżki rowerowe, budowa sieci dróg gminnych (lub modernizacja), rozwój własnych inicjatyw biznesowych aktywujących mieszkańców

Kanalizacja na wsi, droga (głównie wewnątrz wsi), kosze na śmieci

Kanalizacja, infrastruktura drogowa, turystyka, w tym baza noclegowa, wsparcie przedsiębiorców, aktywizacja bezrobotnych i pobierających zasiłki z opieki społecznej

Kino, basen

Kino, basen

Kino, basen, wycieczki

Klimatyzacja w świetlicy, chodniki, wyjazdy seniorów, ścieżki rowerowe, ulice

Klimatyzacja w świetlicy, drogi gminne i chodniki, wodociągi, wyjazdy dla seniorów, ścieżka rowerowa przy ulicy Wojewódzkiej

Klimatyzacja, ścieżki rowerowe, chodniki, wyjazdy dla seniorów, plac zabaw dla dzieci (remont)

Kultura, promocja lokalnych produktów, spółdzielczość, wspólne inicjatywy przedsiębiorcze Kursy dla młodych, przekwalifikowanie, prace na pół etatu dla rencistów lub emerytów, biblioteki Lato w Teatrze, budowa i modernizacja dróg, budowa ścieżek rowerowych

Miejsca opieki nad osobami starszymi, infrastruktura rekreacyjna, miejsca opieki nad dziećmi 2-4 lata

Modernizacja budynków mieszkalnych, utworzenie spółdzielni socjalnej, dom dziennego pobytu, zajęcia sportowe dla wszystkich, budowa domu jednorodzinnego ze środków Unii Europejskiej

Modernizacja dróg - ul. Marii Dąbrowskiej, ścieżki rowerowe, naprawa chodników

Modernizacja dróg gminnych, projekty dla dzieci

Modernizacja dróg lokalnych, kanalizacja, budowa ścieżek rowerowych, poprawa bazy edukacyjnej, inwestycje w lokalne przedsiębiorstwa

Modernizacja dróg lokalnych, modernizacja obiektów sportowych

Modernizacja dróg, aktywizacja bezrobotnych, aktywizacja istniejących świetlic wiejskich, organizacja szkoleń i warsztatów, wsparcie dla przetwórstwa lokalnych produktów żywnościowych

Modernizacja dróg, aktywizacja bezrobotnych, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Modernizacja dróg, aktywizacja bezrobotnych, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Modernizacja dróg, aktywizacja bezrobotnych, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Modernizacja dróg, baza sportowa, baza kulturalna, aktywizacja mieszkańców, poprawa estetyki wsi

Modernizacja dróg, kursy dla seniorów, pomoc młodzieży w uzyskaniu pracy, ochrona środowiska, edukacja młodzieży

Modernizacja dróg, podtrzymywanie lokalnych tradycji, poprawa estetyki miejscowości

Modernizacja dróg, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, poprawa estetyki miejsc publicznych

Modernizacja dróg, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, poprawa estetyki miejsc publicznych

Modernizacja dróg, wsparcie małych firm

Modernizacja dróg, wsparcie przedsiębiorstw, tworzenie nowych miejsc pracy

Modernizacja istniejących placów zabaw, utworzenie ścieżki edukacyjnej opisującej gatunki zwierząt chronionych, remont dróg gminnych i powiatowych, zagospodarowanie miejsc rekreacji i wypoczynku sobotnio-niedzielnego, modernizacja plaży Świekatowo

Modernizacja obiektów sportowych, modernizacja placów zabaw, szkolenia i warsztaty, inwestycje w infrastrukturę drogową, renowacja zabytków

Modernizacja przedszkola, tworzenie nowych miejsc pracy

Naprawa dróg, budowa chodników i ścieżek rowerowych

Naprawa dróg, ścieżki rowerowe, inwestycje w świetlice wiejskie, modernizacja wodociągów, tworzenie nowych miejsc pracy

Naprawa infrastruktury drogowej, budowa ośrodków sportu i rekreacji, dofinansowanie małych przedsiębiorstw, doposażenie szkół i przedszkoli, inwestycje wspierające rolnictwo

Nauka języków obcych, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, rozwój transportu publicznego i ścieżek rowerowych, adaptowanie powiatu do potrzeb osób wykluczonych, np. niepełnosprawnych, wsparcie i promocja lokalnych produktów i marek

Niepełnosprawni, straż pożarna, plac zabaw, szkoła, kościół

Nowy przystanek w Zamartym

Ochrona środowiska

Ochrona środowiska

Ochrona zdrowia - dostęp do lekarzy, drogi, turystyka

Ochrona zdrowia - lepszy dostęp do specjalistów, poprawa stanu dróg - Śliwice, poprawa stanu obiektów sportowych (nie tylko tworzenie nowych, ale modernizacja istniejących - stadion w Śliwicach), rozbudowa przedszkola w Śliwicach

Ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, rynek pracy, sport i rekreacja, estetyka miejscowości
Ochrona zdrowia, budowa basenu, drogi i ścieżki rowerowe, plac zabaw dla dzieci
Ochrona zdrowia, budowa ścieżek rowerowych, tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój usług opiekuńczych, budowa i modernizacja placów zabaw
Ochrona zdrowia, ochrona środowiska, rynek pracy, oferta spędzania wolnego czasu, festyny, imprezy, prowadzenie placówek opieki nad małymi dziećmi, np. żłobki
Ochrona zdrowia, promocja zdrowia, zatrudnienie - rynek pracy
Odnawialne źródła energii, tworzenie nowych miejsc pracy, promocja turystyczna gminy, poprawa funkcjonowania służby zdrowia
Oferta dla osób starszych (np. domy dziennego pobytu), tworzenie nowych miejsc pracy (dla osób młodych i nie tylko)
Oferty spędzania wolnego czasu, opieka nad osobami starszymi
Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, zajęcia dla mam z małymi dziećmi, wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych
Organizacja darmowych kursów tanecznych, rozwój większej ilości kierunków nauczania, większa ilość zajęć w świetlicach wiejskich, otwarcie noclegowni dla bezdomnych, otwarcie okienka życia
Organizacja ferii dla dzieci, dom dziennego pobytu dla emerytów, folklor lokalny
Organizacja festynów i imprez, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, organizacja szkoleń i warsztatów, wsparcie działalności artystycznej i kulturalnej
Organizacja imprez i festynów, budowa i modernizacja obiektów sportowych, budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej, ochrona zasobów przyrodniczych, poprawa edukacji
Organizacja imprez i festynów, budowa, rozbudowa przedszkola
Organizacja imprez i festynów, inwestycje w infrastrukturę drogową, promocja i rozwój infrastruktury do wytwarzania energii odnawialnej, organizacje wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, tworzenie nowych miejsc pracy
Organizacja imprez i festynów, inwestycje w infrastrukturę drogową, tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój edukacji przedszkolnej, poprawa estetyki miejsc publicznych
Organizacja imprez i festynów, organizacja szkoleń i warsztatów, organizacja wydarzeń sportowych, publikacje informacyjno-promocyjne, inwestycje w infrastrukturę drogową
Organizacja imprez i festynów, podtrzymywanie lokalnych tradycji, promocja lokalnych twórców, aktywizacja osób bezrobotnych, inwestycje w świetlice wiejskie
Organizacja imprez i festynów, promocja lokalnych twórców, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, aktywizacja osób poszukujących pracy, inwestycje w świetlicach wiejskich
Organizacja imprez i festynów, promocja lokalnych twórców, rozwój edukacji przedszkolnej, inwestycje w infrastrukturę drogową, organizacja warsztatów i szkoleń
Organizacja imprez i festynów, rozwój agroturystyki, promocja turystyczna obszaru, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, aktywizacja istniejących świetlic wiejskich
Organizacja imprez i festynów, rozwój agroturystyki, rozwój sieci szlaków turystycznych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, poprawa estetyki miejsc publicznych
Organizacja imprez i festynów, tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizacja istniejących świetlic wiejskich, rozwój agroturystyki, aktywizacja osób poszukujących pracy
Organizacja imprez kulturalnych, budowa ścieżek rowerowych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, inwestycje w infrastrukturę drogową, poprawa bazy edukacyjnej
Organizacja imprez plenerowych, rozwój grup artystycznych, ścieżki rowerowe i nordic walking, tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój turystyki
Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych, modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, inwestycje w świetlice wiejskie, tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja imprez i festynów
Organizacja imprez, organizacja wydarzeń sportowych, organizacja szkoleń i warsztatów, poprawa estetyki miejscowości i miejsc publicznych, budowa i modernizacja obiektów sportowych
Organizacja imprez, podtrzymanie lokalnych tradycji, remont zabytków
Organizacja imprez, zabaw, festynów, organizacja warsztatów, kursów, modernizacja szkół, modernizacja ochrony zdrowia
Organizacja szkoleń i warsztatów, aktywizacja osób poszukujących pracy, tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży
Organizacja szkoleń i warsztatów, aktywizacja osób poszukujących pracy, tworzenie nowych miejsc pracy, podtrzymywanie lokalnych tradycji

Organizacja szkoleń i warsztatów, aktywizacja osób szukających pracy, tworzenie nowych miejsc pracy, promocja turystyczna

Organizacja szkoleń i warsztatów, budowa ścieżek rowerowych, aktywizacja istniejących świetlic, rozwój agroturystyki, tworzenie nowych miejsc pracy

Organizacja szkoleń i warsztatów, budowa ścieżek rowerowych, tworzenie nowych miejsc pracy, ochrona zasobów przyrodniczych, organizacja imprez i festynów

Organizacja szkoleń i warsztatów, organizacja imprez i festynów, aktywizacja osób poszukujących pracy

Organizacja szkoleń i warsztatów, organizacja imprez i festynów, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, inwestycje w infrastrukturę drogową, tworzenie nowych miejsc pracy

Organizacja szkoleń i warsztatów, tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizacja osób poszukujących pracy

Organizacja szkoleń i warsztatów, tworzenie nowych miejsc pracy, porpawa bazy edukacyjnej, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, podtrzymywanie lokalnej tradycji

Organizacja wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, tworzenie izb pamięci, rozwój agroturystyki, inwestycje w świetlice wiejskie, estetyka miejsc publicznych

OSP

Parking przy dworcu kolejowym

Place zabaw, tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój edukacji przedszkolnej

Podniesienie edukacji, poszerzenie i wsparcie możliwości działań kulturalnych, profilaktyka i bezpieczeństwo publiczne, podniesienie bezpieczeństwa biernego (chodniki, ścieżki), równanie szans edukacyjnych: opera, filharmonia, teatr

Podtrzymywanie lokalnych tradycji, aktywizacja osób poszukujących pracy, szlaki i ścieżki turystyczne, aktywizacja dzieci i młodzieży

Podtrzymywanie lokalnych tradycji, tworzenie nowych miejsc pracy

Pomoc bezrobotnym, pomoc dla rodzin wielodzietnych, budowa dróg i ścieżek rowerowych, pomoc dla niepełnosprawnych

Pomoc i rozwój edukacji i kultury, tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja imprez dla lokalnej społeczności, wspieranie osób potrzebujących, pomoc dla szkół, straży, świetlic wiejskich

Pomoc przedsiębiorcom, ścieżki rowerowe, drogi, nowe przedszkole, budowa biblioteki

Poprawa bazy edukacyjnej, budowa ścieżek rowerowych, wsparcie organizacji pozarządowych

Poprawa bazy edukacyjnej, organizacja szkoleń i warsztatów, organizacja imprez i festynów, budowa i modernizacja placów zabaw, wsparcie działalności artystycznej i kulturalnej

Poprawa bazy edukacyjnej, sieć wodno-kanalizacyjna, infrastruktura drogową, budowa obiektów sportowych, organizacja imprez i festynów

Poprawa bezpieczeństwa publicznego, poprawa ochrony zdrowia, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, budowa ścieżek rowerowych, poprawa estetyki wsi

Poprawa bezpieczeństwa, projekty kierowane do młodzieży

Poprawa dróg Mickiewicza, Gałczyńskiego, Dąbrowskiej, obwodnica Tucholi

Poprawa estetyki miejsc publicznych, budowa ścieżek rowerowych, rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, tworzenie nowych miejsc pracy, inwestycje w świetlice wiejskie

Poprawa estetyki miejsc publicznych, organizacja wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, rozwój agroturystyki, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, organizacja szkoleń i warsztatów

Poprawa estetyki miejsc publicznych, rozwój agroturystyki, działania aktywizujące seniorów, aktywizacja osób poszukujących pracy, modernizacja placów gier i zabaw

Poprawa estetyki terenu wokół świetlicy w Żalnie, ścieżka rowerowa we wszystkich kierunkach z Żalna, warsztaty rękodzielnicze, zajęcia sportowe dla dorosłych, wyjazdy kulturalno-integracyjne

Poprawa infrastruktury drogowej, wspieranie projektów dotyczących przedsiębiorczości, kształcenie i podnoszenie kompetencji zawodowych, ścieżki rowerowe poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego

Poprawa infrastruktury na terenie jezior(?), remont boiska szkolnego na terenie szkoły podstawowej, dokończenie infrastruktury drogowej, zwiększenie działalności handlowej (bary szybkiej obsługi), poprawa komunikacji między miejscowościami

Poprawa infrastruktury, stadion, dom kultury, wspieranie młodych przedsiębiorców

Poprawa jakości dróg, jeszcze większy rozwój turystyki, promocja regionu, minimalizowanie skutków bezrobocia, skutkujące zwiększenie zatrudnienia

Poprawa jakości dróg, tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja imprez i festiwali

Poprawa stanu dróg, oznakowania białą linią

Poprawa warunków ochrony zdrowia, poziom edukacji - zajęcia pozalekcyjne, wsparcie dla małych i mikroprzedsiębiorstw, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa placów zabaw i poprawa warunków przedszkolaków

Praca dla młodych ludzi, rozwój komunikacji, większe zarobki

Praca dla młodych ludzi, rozwój komunikacji, większe zarobki, rozwój turystyki, miejsca kulturalne

Projekt muzyczny, warsztaty muzyczne, aktorskie, emisji głosu, taneczne, językowe, profilaktyczne o zagrożeniach np. narkotykowych

Projekty dla dzieci niepełnosprawnych, bezrobotnych, młodych ludzi, którzy chcą założyć działalność, imprezy sportowe

Projekty dla dzieci, aktywizacja seniorów, rozwój usług turystycznych, tworzenie i rozwój szlaków i ścieżek rowerowych, promocja Borów Tucholskich

Projekty dla osób niepełnosprawnych

Projekty dla osób niepełnosprawnych, nowy asfalt na drodze, estetyka miejscowości

Projekty innowacyjne, służące mieszkańcom, podnoszące ich kwalifikacje, doświadczenie i wiedzę

Projekty na rzecz niepełnosprawnych, pomoc dzieciom chorym na różnego typu choroby, pomoc osobom, które nie mogą znaleźć pracy, przyznanie pieniędzy na oddział noworodkowy, otwarcie szkół, których nie ma w powiecie

Promocja lokalnych produktów, wspieranie turystyki, tworzenie nowych miejsc pracy

Promocja lokalnych produktów, wspieranie turystyki, tworzenie nowych miejsc pracy

Promocja sołectwa, rozwój sołectwa, pomoc przy rozbudowie remizy OSP, estetyka miejscowości

Promocja turystyczna obszaru, rozwój agroturystyki, rozwój usług opiekuńczych, aktywizacja osób poszukujących pracy, tworzenie nowych miejsc pracy

Promocja turystyczna obszaru, tworzenie nowych miejsc pracy, inwestycje w świetlice wiejskie, budowa ścieżek rowerowych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Promocja turystyczna regionu, zatrudnienie adekwatne do wykształcenia, ośrodki zdrowia - osie

Promocja turystyczna, budowa ścieżek rowerowych, estetyka miejscowości, rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących, organizacja wydarzeń sportowych

Promocja turystyczna, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, tworzenie nowych miejsc pracy, więcej szkoleń i warsztatów, drogi

Promocja turystyczna, organizacja imprez i festynów, poprawa bazy edukacyjnej, ochrona zasobów przyrodniczych, aktywizacja istniejących świetlic wiejskich

Promocja turystyczna, organizacja imprez i festynów, poprawa bazy edukacyjnej, ochrona zasobów przyrodniczych, aktywizacja istniejących świetlic wiejskich

Promocja turystyczna, poprawa estetyki miejsc publicznych, podtrzymywanie lokalnych tradycji, budowa ścieżek rowerowych, rozwój agroturystyki

Promocja turystyczna, wsparcie działalności kulturalnej, aktywizacja świetlic wiejskich, tworzenie nowych miejsc pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Promocja turystyki

Propozycje zagospodarowania czasu wolnego, zwiększenie opieki nad osobami niepełnosprawnymi, aktywni seniorzy

Przebudowa infrastruktury drogowej, przebudowa oczyszczalni ścieków, rozbudowa przedszkola w Lnianie, zajęcia dla dzieci i młodzieży, tworzenie nowych miejsc pracy

Przebudowa, budowa infrastruktury drogowej

Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, szerokopasmowy dostęp do Internetu

Remont dróg gminnych i powiatowych, modernizacja istniejących placów zabaw, utworzenie ścieżki edukacyjnej opisującej gatunki zwierząt chronionych, zagospodarowanie miejsc rekreacji i wypoczynku sobotnio-niedzielnego, modernizacja plaży Świekatowo

Remont dróg, gaz na wsi, kultura i rozrywka dla młodzieży, poprawa czystości środowiska

Remont i budowa biblioteki, budowa ścieżek rowerowych w gminie Gostycyn, stworzenie profesjonalnego punktu informacji turystycznej, rozwój agrobiznesu, rozwój kompetencji interpersonalnych u mieszkańców - komunikacja, integracja, współpraca

Remont i budowa dróg, budowa placów zabaw, oświetlenie miejscowości, budowa ścieżek rowerowych

Remont świetlicy, rozwój zainteresowań, organizacja różnych imprez

Remont zabytków, podtrzymywanie lokalnych tradycji, ochrona zdrowia, estetyka miejscowości, działania aktywizujące seniorów

Remonty dróg gminnych, remonty placów zabaw, świetlic, remiz, poprawa infrastruktury sportowej, turystycznej, OSP, utworzenie punktu usług turystycznych, mieszkania socjalne

Renowacja dróg, ścieżki rowerowe

Rewitalizacja placów zabaw, warsztaty artystyczne dla młodzieży, modernizacja szkoły (indywidualne szafki dla uczniów), polepszenie komunikacji miejskiej - weekendy między wsiami, ścieżki zdrowia

Rewitalizacja placów zabaw, warsztaty z języków obcych, modernizacja szatni (szafki), polepszenie komunikacji miejskiej (w weekendy), ścieżki zdrowia z ćwiczeniami

Rozbudowa infrastruktury drogowej - remonty, rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej - Internet

Rozbudowa infrastruktury drogowej, budowa ścieżek rowerowych, wspieranie przedsiębiorców (mikroprzedsiębiorstwa), wymiana kotłów CO na ekologiczne, OZE

Rozbudowa miejsc rozrywek, naprawa ulic, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa chodników, pomoc biednym

Rozbudowa przedszkola, remont dróg

Rozbudowa szkoły w Lubiewie, przebudowa hydroforni - poprawa jakości wody, przebudowa ulic oraz dróg gminnych, zakup wozu strażackiego, estetyka miejscowości

Rozbudowa szkoły, budowa infrastruktury społecznej, budowa lokali usługowych dla przedsiębiorców, budowa/tworzenie domów dziennego pobytu dla osób starszych, infrastruktura turystyczna

Rozbudowa świetlicy wiejskiej, nowy asfalt na drodze, plac zabaw dla dzieci

Rozrywka, kino, basen, projekty dla młodzieży

Rozrywka, kino, basen, projekty dla młodzieży

Rozszerzenie zakresu połączeń autobusowych i pociągów

Rozwój agroturystyki, budowa ścieżek rowerowych, rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, tworzenie nowych miejsc pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Rozwój agroturystyki, ochrona zdrowia, remont zabytków, promocja turystyczna obszaru, organizacja imprez i festynów

Rozwój agroturystyki, organizacja imprez i festynów, rozwój edukacji przedszkolnej, ochrona zasobów przyrodniczych, poprawa estetyki miejsc publicznych

Rozwój agroturystyki, poprawa estetyki miejsc publicznych, organizacja szkoleń i warsztatów, aktywizacja osób poszukujących pracy, tworzenie nowych miejsc pracy

Rozwój bazy turystycznej rewitalizacja miasta i wsi, poprawa jakości dróg
Rozwój działalności przedszkola, wzmocnienie działalności i aktywności społecznej, rozwój i poprawa dróg, działania na rzecz tworzenia muzeum, turystyka
Rozwój działalności WDK z uwzględnieniem młodzieży, modernizacja dróg, kąpieliska przy jeziorach (pomosty, czystość wód), siłownia na świeżym powietrzu
Rozwój edukacji przedszkolnej
Rozwój edukacji przedszkolnej, budowa i modernizacja obiektów sportowych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, aktywizacja osób poszukujących pracy, budowa ścieżek rowerowych
Rozwój edukacji, tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój agroturystyki, budowa ścieżek rowerowych, ochrona zdrowia
Rozwój edukacji, tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój małych i średnich przedsiębiorców
Rozwój infrastruktury okołoturystycznej, rozwój oferty turystycznej w oparciu o starówkę w Tucholi, ochrona, renowacja i udostępnianie obiektów architektury, inkubator przedsiębiorczości
Rozwój infrastruktury turystycznej
Rozwój infrastruktury turystycznej prowadząca do osiągania dochodów z turystyki, rozbudowa i modernizacja dróg
Rozwój infrastruktury, pomoc w rozwoju przedsiębiorczości
Rozwój kultury w gminie, modernizacja placów zabaw, rozwój ekologii w regionie, modernizacja i rozwój szkół
Rozwój lokalnych przedsiębiorców - pomoc finansowa, rozwój infrastruktury turystycznej, rozwój infrastruktury gastronomicznej, działania lokalne dla seniorów, kółka harcerskie
Rozwój małych przedsiębiorstw, budowa dróg, kultura, modernizacja ośrodka zdrowia
Rozwój małych przedsiębiorstw, tworzenie nowych miejsc pracy, bezpieczeństwo, walka z uzależnieniami, promocja zdrowego trybu życia
Rozwój punktów przedszkolnych, poprawa usług zdrowotnych, tworzenie nowych miejsc pracy, poprawa bazy edukacyjnej, infrastruktura drogowa
Rozwój rynku pracy, rozwój lokalnej przedsiębiorczości, turystyka, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo
Rozwój sieci szlaków turystycznych, poprawa bazy edukacyjnej, budowa ścieżek rowerowych, promocja turystyczna obszaru, inicjatywy dla dzieci i młodzieży
Rozwój sieci szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, poprawa infrastruktury przedszkolnej (budowa przedszkoli), działania aktywizujące seniorów, działania skierowane do rodzin z małymi dziećmi, promocja turystyczna regionu
Rozwój szkół, pomoc w rozwoju rynku pracy
Rozwój szlaków turystycznych - ścieżki piesze, rowerowe, zajęcia sportowe dla dorosłych - aerobik, ćwiczenia, zagospodarowanie terenu wokół świetlicy, wyjazdy kulturalno-integracyjne
Rozwój szlaków turystycznych, budowa ścieżek rowerowych, rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości
Rozwój szlaków turystycznych, działania aktywizujące seniorów, budowa i modernizacja placów zabaw, inwestycje w infrastrukturę drogową
Rozwój szlaków turystycznych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, aktywizacja osób poszukujących pracy, inwestycje w infrastrukturę drogową
Rozwój szlaków turystycznych, organizacja szkoleń i warsztatów, aktywizacja osób poszukujących pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, rozwój agroturystyki
Rozwój szlaków turystycznych, tworzenie izby pamięci, ochrona zasobów przyrodniczych, tworzenie punktu informacji turystycznej, budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej
Rozwój tradycji, rozwój działalności artystycznej, sport
Rozwój turystyki, aktywizacja osób bezrobotnych, wsparcie dla lokalnych grup działania, promowanie ekologicznej żywności i zdrowego stylu życia, rozwój usług opiekuńczych (tworzenie domów opieki dla osób potrzebujących)

Rozwój turystyki, budowa ścieżek rowerowych, rozwój infrastruktury drogowej, rewitalizacja miejscowości

Rozwój turystyki, wyposażenie świetlic na potrzeby osób starszych, infrastruktura drogowa

Rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących pomocy, opieki, w tym osób starszych i niepełnosprawnych

Rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących, tworzenie nowych miejsc pracy

Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych, aktywizacja osób bezrobotnych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, poprawa estetyki miejsc publicznych, tworzenie nowych miejsc pracy

Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych, rozwój edukacji przedszkolnej

Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych, rozwój agroturystyki, budowa i modernizacja obiektów sportowych, inwestycje w infrastrukturę drogową, szkolenia dla osób do 30 r.ż.

Rozwój usług opiekuńczych, powstanie ośrodków dziennego pobytu, wsparcie dla rodzin, pomoc w pokonywaniu problemów społecznych, budowa ścieżki rowerowej

Rozwój usług turystycznych, oferta spędzania wolnego czasu, koła zainteresowań dla młodzieży

Rozwój usług turystycznych, rozwój edukacji przedszkolnej, działania proekologiczne, inwestycje w lokalne przedsiębiorstwa, infrastruktura drogowa

Rozwój usług turystycznych, rozwój edukacji przedszkolnej, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, poprawa bazy edukacyjnej

Rynek pracy, aktywność społeczna, sport i rekreacja, oferta spędzania wolnego czasu, ochrona środowiska

Rynek pracy, edukacja, samoorganizacja

Rynek pracy, infrastruktura społeczna i lokalna, edukacja, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, aktywizacja świetlic wiejskich

Rynek pracy, kultura, agroturystyka, odnawialne źródła energii

Rynek pracy, ochrona zdrowia

Rynek pracy, ochrona zdrowia, edukacja, turystyka

Rynek pracy, ochrona zdrowia, rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących pomocy

Rynek pracy, promocja lokalnych twórców, promocja lokalnych produktów, turystyka

Rynek pracy, rozwój turystyki i rekreacji

Rynek pracy, sport i rekreacja, infrastruktura komunalna, budowa ścieżek rowerowych

Rynek pracy, świetlice wiejskie, turystyka i promocja regionu, usługi opiekuńcze dla osób jej potrzebujących, inwestycje w infrastrukturę drogową

Rynek przyjazny ludziom, większe zarobki mieszkańców, oferty spędzania wolnego czasu, aktywizacja osób poszukujących pracy, poprawa bazy edukacyjnej

Sieć wodno-kanalizacyjna

Siłownia na świeżym powietrzu, rozwinięcie turystyki (zadbanie o jakość wód, rewitalizacja kąpielisk), tworzenie nowych miejsc pracy

Sklep

Służące dobru środowiska

Służba zdrowia

Służba zdrowia, rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych, tworzenie nowych miejsc pracy

Sport i rekreacja, estetyka miejscowości, turystyka, ochrona zdrowia, edukacja

Sport i rekreacja, ochrona zdrowia, kultura, turystyka

Sport i rekreacja, turystyka, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Sport i rekreacja, zarobki mieszkańców, turystyka, rynek pracy, ochrona zdrowia

Sport, edukacja, tradycja i kultura, rynek pracy, integracja społeczności

Sport, ochrona zdrowia, turystyka, imprezy

Sport, projekty skierowane do młodzieży i ludzi starszych, rozwój NT, poprawa infrastruktury drogowej
Stadion piłkarski, wycieczki dla dzieci i młodzieży
Stadion piłkarski, wycieczki dla dzieci i młodzieży
Stworzenie bazy turystycznej dla młodzieży
Szkolenia dla bezrobotnych, nauka języków
Szkolenia dla bezrobotnych, zajęcia dla matek z dziećmi, warsztaty dla biednych dzieci, inwestycje w remont świetlic, inwestycje edukacyjne
Szkolenia dla pracowników, wyjazdy studyjne do innych miejscowości turystycznych dla przedstawicieli zajmujących się turystyką, projekty "sezonowe" - aktywizujące wypoczywające osoby, wprowadzenie interaktywnych nowinek turystycznych
Szkoła, przedszkola, place zabaw, imprezy szkolne, straż pożarna
Szkoła, przedszkola, place zabaw, zabawy, warsztaty, imprezy szkolno-młodzieżowe, straż pożarna, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym, turnieje sportowe
Szlaki rowerowe, poprawa stanu dróg lokalnych, komercjalizacja produktu turystycznego - lokalny towar, izby regionalne
Ścieżka nad jeziorem, dom seniora, dom kultury, stadion, spółdzielnia socjalna
Ścieżka rekreacyjno-dydaktyczno-rowerowo-piesza, parking przy kościele w Małym Gacnie, plac zabaw w Szklanej Hucie, renowacja placu zabaw w Małym Gacnie, przesunięcie peronu PKP w Małym Gacnie do przejazdu
Ścieżka rowerowa Błądzim-Brzemiona
Ścieżka rowerowa Czersk-Legbąd-Tuchola, budowa chodnika, aktywizacja młodych bezrobotnych, okazje, imprezy organizowane przez świetlicę wiejską w celu integracji mieszkańców, bardzo mała aktywność świetlicy wiejskiej
Ścieżka rowerowa do Tucholi, Kęsowa, zajęcia sportowe dla dorosłych
Ścieżka rowerowa Raciąż - Tuchola, nowe nawierzchnie dróg Tuchola - Piastoszyn, ścieżka pieszorowerowa wzdłuż jezior Raciąskich, trybuny dla kibiców na boisku przy stadionie leśnym, budowa pomostów nad jeziorami
Ścieżki rowerowe
Ścieżki rowerowe w całej gminie, infrastruktura drogowa, tworzenie nowych miejsc pracy, opieka nad osobami starszymi
Ścieżki rowerowe, działalność artystyczna, dom dziennego pobytu, organizacja imprez kulturalnych dla mieszkańców, modernizacja świetlic
Ścieżki rowerowe, inwestycje w infrastrukturę drogową, tworzenie nowych miejsc pracy, ochrona zdrowia, rozwój edukacji przedszkolnej
Ścieżki rowerowe, pomoc przedsiębiorcom
Ścieżki rowerowe, wydarzenia kulturalne (np. koncerty), rewitalizacja, renowacja lokalnych zabytków, uatrakcyjnienie turystyczne regionu, ulepszenie komunikacji PKP i PKS
Ścieżki rowerowe, zagospodarowanie plaż, rozwój przedsiębiorstw
Światłowody, kanalizacja, naprawa dróg, kolonie dla dzieci, kursy dla bezrobotnych
Światłowody, wyjazdy na zawody sportowe, poprawa dróg, wsparcie osób bezrobotnych, organizowanie kursów dla bezrobotnych
Świetlice, KGW, OSP
Świetlice, sołectwa, OSP, KGW, parafia
Trasy spacerowe, ścieżki rowerowe, infrastruktura edukacyjna - orlik, place zabaw przy przedszkolach
Turystyka, edukacja, ochrona zdrowia, rynek pracy, estetyka miejscowości
Turystyka, tworzenie nowych miejsc pracy, agroturystyka, szlaki rowerowe, działania kulturalne

Tworzenie nowych miejsc pracy, inwestycje w świetlice wiejskie, podtrzymywanie lokalnych tradycji, rozwój szlaków turystycznych

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizacja bezrobotnych, rozwój agroturystyki

Tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizacja lokalnej turystyki, promocja regionu pod względem atrakcyjności turystycznej, wsparcie dla lokalnych producentów żywności, promocja lokalnych produktów i atrakcji, trzeba zrobić wszystko, żeby ludzie mieli pracę

Tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizacja osób poszukujących pracy, infrastruktura do wytwarzania energii odnawialnej, organizacja szkoleń i warsztatów, budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej

Tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizacja osób poszukujących pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, rozwój usług turystycznych, podtrzymywanie lokalnych tradycji

Tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizacja osób poszukujących pracy, poprawa bazy edukacyjnej, budowa ścieżek rowerowych, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Tworzenie nowych miejsc pracy, aktywizacja osób starszych

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa chodników, ścieżek rowerowych, inwestycje w infrastrukturę drogową, modernizacja placów zabaw

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa i modernizacja obiektów sportowych, organizacja imprez i festynów, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, organizacja imprez sportowych

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa i modernizacja obiektów sportowych, wsparcie działalności artystycznej i kulturalnej, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, budowa ścieżek rowerowych

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa i modernizacja placów gier i zabaw, inwestycje w świetlice wiejskie, aktywizacja osób poszukujących pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, inwestycje drogowe

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, inwestycje w infrastrukturę drogową, rozwój sieci szlaków rowerowych, organizacja szkoleń i warsztatów

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, organizacja szkoleń i warsztatów, budowa lodowiska sezonowego zimą, budowa skateparku

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, podtrzymywanie lokalnych tradycji, inwestycje w świetlice wiejskie, inwestycje w strukturę drogową

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, rozbudowa i modernizacja sieci wodnokanalizacyjnej

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, rozwój edukacji przedszkolnej, rozwój usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych, inwestycje w infrastrukturę drogową

Tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, rozwój usług opiekuńczych (starość), rozwój usług turystycznych, infrastruktura do wytwarzania energii odnawialnej

Tworzenie nowych miejsc pracy, dostępność do lekarzy specjalistów, kino, basen

Tworzenie nowych miejsc pracy, infrastruktura drogowa, organizacja imprez, rozwój agroturystyki, usługi opiekuńcze

Tworzenie nowych miejsc pracy, infrastruktura drogowa, rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących opieki, aktywizacja osób poszukujących pracy, poprawa estetyki miejsc publicznych

Tworzenie nowych miejsc pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Tworzenie nowych miejsc pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, budowa ścieżek rowerowych, ochrona zasobów przyrodniczych

Tworzenie nowych miejsc pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, wsparcie działalności artystycznej i kulturalnej, rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących opieki, aktywizacja osób poszukujących pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy, inwestycje w infrastrukturę drogową

Tworzenie nowych miejsc pracy, inwestycje w infrastrukturę drogową, aktywizacja osób poszukujących pracy, rozwój na rzecz opieki nad osobami niepełnosprawnymi, pomoc osobom starszym potrzebującym opieki całodobowej

Tworzenie nowych miejsc pracy, inwestycje w infrastrukturę drogową, promocja turystyczna obszaru, rozwój sieci szlaków turystycznych, wsparcie działalności artystycznej i kulturalnej

Tworzenie nowych miejsc pracy, inwestycje w lokalne przedsiębiorstwa, usługi turystyczne, rozwój szlaków turystycznych, poprawa bazy edukacyjnej, wsparcie dla organizacji pozarządowych

Tworzenie nowych miejsc pracy, kursy, ścieżki rowerowe łączące miejscowości w powiecie, modernizacja ulic na obszarze Tucholi, np. ul. Polna, festyny dla dzieci

Tworzenie nowych miejsc pracy, lepsza opieka zdrowotna, budowa ścieżek rowerowych, zajęcia dla dzieci i młodzieży

Tworzenie nowych miejsc pracy, modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, organizacja imprez i festynów

Tworzenie nowych miejsc pracy, ochrona środowiska

Tworzenie nowych miejsc pracy, ochrona zasobów przyrody, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych, rozwój agroturystyki

Tworzenie nowych miejsc pracy, ochrona zdrowia

Tworzenie nowych miejsc pracy, ochrona zdrowia

Tworzenie nowych miejsc pracy, opieka medyczna, bezpieczeństwo społeczne, organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, ochrona środowiska

Tworzenie nowych miejsc pracy, opieka zdrowotna, wspieranie lokalnych klubów-stowarzyszeń, chodniki, drogi, wyjazdy seniorów

Tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja szkoleń i warsztatów

Tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja szkoleń i warsztatów, aktywizacja osób poszukujących pracy, poprawa estetyki miejsc publicznych, organizacja imprez i festynów

Tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja szkoleń i warsztatów, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja szkoleń i warsztatów, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, inwestycje w infrastrukturę drogową, budowa ścieżek rowerowych

Tworzenie nowych miejsc pracy, organizacja szkoleń i warsztatów, inwestycje w infrastrukturę drogową, budowa ścieżek rowerowych, rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących opieki

Tworzenie nowych miejsc pracy, pomoc przedsiębiorcom

Tworzenie nowych miejsc pracy, poprawa bazy edukacyjnej, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, rozwój edukacji przedszkolnej, działania proekologiczne

Tworzenie nowych miejsc pracy, poprawa bazy edukacyjnej, rozwój turystyki, wspieranie lokalnych przedsiębiorców, zwiększanie aktywności, świadomości społecznej mieszkańców

Tworzenie nowych miejsc pracy, poprawa infrastruktury turystycznej, poprawa infrastruktury drogowej

Tworzenie nowych miejsc pracy, poprawa opieki medycznej, restrukturyzacja gospodarstw rolnych

Tworzenie nowych miejsc pracy, poszerzenie opieki zdrowotnej, budowa dróg, pomoc przedsiębiorcom w utrzymaniu istniejących miejsc pracy, ochrona środowiska

Tworzenie nowych miejsc pracy, publikacje informacyjno-promocyjne, inwestycje w infrastrukturę drogową, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, aktywizacja istniejących świetlic wiejskich

Tworzenie nowych miejsc pracy, remont i modernizacja dróg lokalnych, aktywizacja bezrobotnych, poprawa opieki zdrowotnej i odpowiedniej profilaktyki, ochrona środowiska

Tworzenie nowych miejsc pracy, remonty dróg

Tworzenie nowych miejsc pracy, rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej, infrastruktura drogowa, działanie proekologiczne, energia odnawialna

Tworzenie nowych miejsc pracy, rozszerzenie działań ochrony zdrowia, zabezpieczenie ochrony środowiska naturalnego, poprawa wyglądu miejscowości, edukacja w różnych środowiskach wiekowych

Tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój agroturystyki, modernizacja placu zabaw, modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, inicjatywy dla dzieci i młodzieży

Tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój działalności kulturalnej, rozwój usług opiekuńczych, energia odnawialna, budowa ścieżek rowerowych

Tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój promocji turystycznej, organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, poprawa bazy edukacyjnej szkół, dofinansowania dla mieszkańców na energię odnawialną

Tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój rekreacyjny i sportowy, służba zdrowia, ochrona środowiska

Tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych

Tworzenie nowych miejsc pracy, szkolenia, staże

Tworzenie nowych miejsc pracy, ścieżki rowerowe (jedna to za mało), oferta spędzania wolnego czasu

Tworzenie nowych miejsc pracy, usługi opiekuńcze dla osób starszych

Tworzenie nowych miejsc pracy, usługi opiekuńcze, szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, ochrona zasobów przyrodniczych

Tworzenie nowych miejsc pracy, wsparcie działalności artystycznej i kulturalnej, organizacja imprez i festynów, promocja turystyczna obszaru, organizacja szkoleń i warsztatów

Tworzenie nowych miejsc pracy, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, inwestycje w infrastrukturę drogową, ochrona zdrowia

Tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, budowa infrastruktury turystycznej, wspieranie edukacji, promowanie sportu

Tworzenie nowych miejsc pracy, zwiększenie zarobków, imprezy i koncerty

Tworzenie, remont i wyposażenie muzeów i izby pamięci, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, remont i renowacja zabytków, poprawa bazy edukacyjnej, tworzenie nowych miejsc pracy

Usługi opiekuńcze dla seniorów, zajęcia dla młodzieży szkolnej

Utworzenie dróg lokalnych, aktywizacja świetlicy wiejskiej, budowa ścieżek rowerowych, modernizacja placu zabaw, rozbudowa oświetlenia ulicznego

Utworzenie Instytutu Pamięci Narodowej I i II Wojny Światowej, remont dróg gminnych i powiatowych, renowacja figury przydrożnej w gminie Świekatowo, modernizacja plaży Świekatowo, modernizacja istniejących placów zabaw

Utworzenie siłowni zewnętrznych w sołectwach, modernizacja plaży Świekatowo, remont dróg gminnych i powiatowych, modernizacja istniejących placów zabaw, utworzenie Instytutu Pamięci Narodowej

Walka z bezrobociem, oferta dla seniorów, kanalizacja w Legbądzie

Walka z bezrobociem, żłobki i miejsca opieki nad najmłodszymi, ścieżka rowerowa Gostycyn - Tuchola, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, aktywizacja osób starszych

Warsztaty taneczne, np. zumba

Większe zagospodarowanie jezior, zadbanie, estetyka wsi, utworzenie bazy lokalowej (kawarni, restauracji)

Wioski tematyczne, turystyka, kultura

Wsparcie dla bezrobotnych

Wsparcie dla lokalnych przedsiębiorców, tworzenie nowych miejsc pracy, pomoc w organizacji festynów i imprez kulturalnych, budowa i modernizacja infrastruktury komunalnej, wsparcie transportu publicznego, wsparcie rozwoju infrastruktury edukacyjnej

Wsparcie dla przetwórstwa lokalnych produktów, inwestycje w infrastrukturę drogową, poprawa estetyki miejsc publicznych, rozwój sieci szlaków turystycznych

Wsparcie dla przetwórstwa lokalnych produktów, rozwój sieci szlaków turystycznych, remont i renowacja zabytków, rozwój edukacji przedszkolnej

Wsparcie działalności artystycznej i kulturalnej, aktywizacja osób poszukujących pracy, tworzenie nowych miejsc pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, poprawa miejsc publicznych

Wsparcie działalności artystycznej i kulturalnej, organizacja szkoleń i warsztatów, organizacja imprez i festynów, promocja turystyczna obszaru, budowa ścieżek rowerowych

Wsparcie działalności artystycznej i kulturalnej, tworzenie nowych miejsc pracy, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, organizacja imprez i festynów, aktywizacja istniejących świetlic wiejskich

Wsparcie działalności artystycznej i kulturowej, inicjatywy dla dzieci i młodzieży, działania aktywizujące seniorów, aktywizacja świetlic wiejskich, tworzenie nowych miejsc pracy

Wsparcie ekonomiczne WTZ i ZAZ, wsparcie przedsiębiorstw zatrudniających osoby niepełnosprawne, powstawanie zakładów pracy chronionej - np. spółdzielnie inwalidów, spółdzielnie socjalne, wspieranie przedsiębiorców - tworzenie nowych miejsc pracy

Wsparcie infrastruktury kulturalnej, wsparcie działalności gospodarczej (drobnej), tworzenie nowych miejsc pracy, edukacja przedszkolna, zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży

Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, aktywizacja bezrobotnych, poprawa bazy edukacyjnej, poprawa infrastruktury drogowej, promocja turystyki

Wsparcie lokalnych producentów, tworzenie nowych miejsc pracy, poprawa estetyki miejsc publicznych, renowacja zabytków, poprawa infrastruktury

Wsparcie małych, lokalnych przedsiębiorców, aktywizacja osób bezrobotnych, rozwój turystyki, oferta spędzania wolnego czasu, budowa i modernizacja placów zabaw

Wsparcie przedsiębiorczości młodych, finansowanie edukacji zawodowej dającej kwalifikacje zawodowe, poprawa stanu dróg

Wspieranie i budowa ośrodków pobytu dla osób starszych, kulturalne spotkania (poezja, śpiew i inne), plener rzeźbiarski, latem - imprezy i atrakcje dla dzieci, które nie wyjeżdżają na wakacje

Wspieranie młodych przedsiębiorców, wyposażenie szkół i laboratoriów szkolnych, turystyka, agroturystyka, ścieżki rowerowe

Wspieranie sportu wśród dzieci i młodzieży, organizacja zajęć i warsztatów pomagających radzić sobie ze stresem, wspieranie kół gospodyń wiejskich i ich działań, wspieranie organizacji pozarządowych i ich działań

Wycieczki krajoznawcze

Wycieczki szkolne, imprezy sportowe, promocja miejscowości, szkoła - plac zabaw i inne boiska, straż pożarna, pomoc ludziom chorym i niepełnosprawnym dzieciom

Wycieczki szkolne, imprezy szkolne, imprezy sportowe

Wycieczki, ścieżki rowerowe, kino, basen

Wyjazd na wakacje dla dzieci i młodzieży, rehabilitacja ciągła podopiecznych, zatrudnienie osób niepełnosprawnych, powstawanie nowych placówek dla osób niepełnosprawnych, placówki dla osób starszych i chorych

Wymiana sieci wodociągowej, naprawa dróg wiejskich, ekologia, chodniki we wsi, wycieczki dla seniorów

Wyposażenie siłowni w świetlicy wiejskiej, stworzenie pomieszczenia gastronomicznego w świetlicy

Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, spotkania integracyjne w małych miejscowościach, wsparcie działalności kulturalnej i artystycznej w regionie, poprawa estetyki miejsc publicznych, tworzenie nowych miejsc pracy, dodatkowe zajęcia dla najmłodszych

Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy w Żalnie, ścieżka rowerowa do Tucholi, Kęsowa

Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy w Żalnie, ścieżka rowerowa do Tucholi, Kęsowa, wyjazdy kulturalno-integracyjne

Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy w Żalnie, ścieżka rowerowa do Tucholi, Piastoszyna, Kęsowa, zajęcia sportowe dla dorosłych, wyjazdy kulturalno-integracyjne, profesjonalne zajęcia sportowe dla dzieci

Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy w Żalnie, ścieżka rowerowa do Tucholi, Piastoszyna, Kęsowa, zajęcia sportowe dla dorosłych, wyjazdy kulturalno-integracyjne, profesjonalne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży

Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy w Żalnie, ścieżka rowerowa do Tucholi, zajęcia sportowe dla dorosłych, zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży

Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy w Żalnie, ścieżki rowerowe, zajęcia sportowe dla dorosłych, wyjazdy kulturalno-integracyjne, profesjonalne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży

Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy, ścieżka rowerowa Żalno, Piastoszyn, Kęsowo, Tuchola, zajęcia sportowe dla dorosłych, wyjazdy kulturalno-integracyjne, profesjonalne zajęcia dla dzieci i młodzieży

Zagospodarowanie wokół jeziora (ścieżki rowerowe i edukacyjne), zadbanie o estetykę wsi, utworzenie bazy lokalowej (restauracje, kawiarnie), naprawa i modernizacja dróg

Zajęcia dla dzieci i młodzieży, tworzenie nowych miejsc pracy, budowa ścieżek rowerowych, miejsce zamieszkania dla poszkodowanych, lepsza opieka zdrowotna

Zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży, zajęcia umuzykalniające dla członków orkiestry - wsparcie działalności artystycznej, budowa ścieżki rowerowej, promocja turystyczna gminy, poprawa stanu dróg gminnych

Zajęcia pozalekcyjne dla dzieci, działania uaktywniające seniorów, ochrona zdrowia - remont, wyposażenie, zatrudnienie specjalisty, inwestycje w kulturę - wyposażenie domów kultury, świetlic, poprawa estetyki wsi

Zdrowie, bezrobocie, ochrona środowiska, projekty dla dzieci i młodzieży, sport i turystyka

Znany sklep, np. Lidl, Biedronka, basen, szkoła wyższa, liceum, technikum

Zwalczanie bezrobocia poprzez aktywizację, rozwój usług turystycznych, działania przeciw marginalizacji, promocja lokalnych twórców, rozwój usług opiekuńczych dla osób potrzebujących

Zwiększenie dostępu do komunikacji, rozwój turystyki, zmniejszenie bezrobocia

Zwiększenie dostępu do komunikacji, rozwój turystyki, zmniejszenie bezrobocia

Załącznik 3: Transkrypcja odpowiedzi na pytanie o projekty, które nie powinny być wspierane ze środków unijnych

50% projektów szkoleniowych

Agroturystyka

Agroturystyka

Agroturystyka

Aktywizacja bezrobotnych z Urzędu Pracy

Aktywizacja bezrobotnych z Urzędu Pracy

Aktywizacja bezrobotnych z Urzędu Pracy

Aktywizacja bezrobotnych z Urzędu Pracy

Aktywizacja bezrobotnych, osób wykluczonych społecznie

Aktywizacja istniejących świetlic wiejskich, budowa i modernizacja placów zabaw

Aktywizacja osób bezrobotnych

Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych

Aktywizacja osób poszukujących pracy, organizacja szkoleń i warsztatów

Aktywizacja osób poszukujących pracy, organizacja wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, turystyka

Aktywność organizacji pozarządowych

Aktywność społeczna

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne, ochrona zdrowia

Bezpieczeństwo publiczne, walka z uzależnieniami

Bezsensowne szkolenia

Bezsensowne, które nie dają korzyści mieszkańcom lub środowisku

Budowa dróg i ścieżek rowerowych

Budowa i modernizacja obiektów sportowych

Budowa i modernizacja obiektów sportowych, ochrona zasobów przyrodniczych, poprawa estetyki miejsc publicznych

Budowa i remonty budynków administracji publicznej

Budowa i remonty budynków administracji publicznej

Budowa infrastruktury turystycznej, festyny i szkolenia

Budowa obiektów sportowych

Dofinansowania dla parlamentarzystów

Dofinansowania dla parlamentarzystów

Dofinansowania parlamentarne

Dotacje dla rolników

Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkolenia osób bezrobotnych bez deklaracji zatrudnienia przez pracodawcę

Działania aktywizujące seniorów

Działania aktywizujące seniorów

Działania aktywizujące seniorów, rozwój agroturystyki

Działania dla seniorów

Działania proekologiczne

Działania proekologiczne

Działania proekologiczne, organizacja szkoleń i warsztatów, ochrona zasobów przyrodniczych

Działania proekologiczne, promocja lokalnych twórców

Działania proekologiczne, publikacje promocyjno-inwestycyjne

Edukacja
Edukacja
Edukacja
Edukacja
Edukacja
Edukacja, sport i rekreacja
Estetyka miejscowości - jak do tej pory bardzo dużo zostało zmienione, zbudowane lub odnowione.
Czas, żeby skupić się na rzeczach, które na pierwszy rzut oka nie wydają się potrzebne, ale takie są
Estetyka miejscowości, promocja lokalnych twórców
Festyny
Festyny i imprezy, "przejezdzone" projekty, z których nic nie zostaje
Festyny, odtwarzanie wydarzeń historycznych, organizowanie imprez i zabaw przy szkołach
Festyny, szkolenia
Głazy, kamienie informacyjne
Głupie i bezsensowne szkolenia
Gminy źle i nieefektywnie wykorzystują środki, sport i rekreacja, ochrona środowiska
Imprezy
Imprezy dla seniorów
Imprezy i festyny
Imprezy i szkolenia, z których nie ma żadnego pożytku dla mieszkańców oraz szkolenia dla bezrobotnych
Imprezy integracyjne - konsumpcyjne
Imprezy rekreacyjne, rozwój agroturystyki, wyjazdy zarządu gminy
Infrastruktura drogowa, w tym obwodnica Tucholi, alternatywne źródła energii
Instytucje takie jak: domy publiczne, straż gminna (zakup fotoradarów), urzędy
Inwestycje drogowe, inwestycje w aktywizację osób bezrobotnych i czynnych zawodowo
Inwestycje w infrastrukturę drogową, działania proekologiczne, ochrona zasobów przyrodniczych
Inwestycje w lokalne przedsiębiorstwa, organizacje szkoleń i warsztatów
Inwestycje w straż gminną (fotoradary)
Jeśli byłaby taka możliwość, wszystkie projekty powinny być wspierane ze środków unijnych
Jeśli jest możliwość, to należy finansować wszystkie projekty
Jeśli są środki, to można finansować wszystkie projekty
Kamienie z informacją internetową
Kamienie z informacją internetową
Każdy projekt powinien być wspierany finansowo ze środków unijnych
Każdy projekt powinien być wspierany finansowo ze środków unijnych
Każdy racjonalny projekty powinien być wspierany
Kierowane dla wąskiej grupy osób
Kolejne place zabaw, kolejne remonty świetlic, finansowanie imprez i zabaw
Komercyjne
Komercyjne, niedostosowane do środowiska lokalnego
Komercyjne, szkolenia bezrobotnych, szkolenia rolników
Kościoły i związki wyznaniowe, dofinansowanie projektów osób fizycznych
Muzea, kościoły
Nie ma takich
Nie powinno się korzystać z możliwości pozyskania grantu bez określenia ekonomicznych efektów końcowych

Nie powinno się przeznaczать środków na "przejezdzone" projekty, z których nic nie zostaje - tylko miękkie, bez możliwości zakupu środków trwałych; festyny

Nie powinny być finansowane projekty, które nie dotyczą powstawania miejsc pracy

Nie widzę takich projektów

Niektóre szkolenia i wyjazdy oraz niektóre materiały promocyjne (gadżety)

Nieprzynoszące żadnych efektów - zwłaszcza na rynku pracy

Nowe oferty pracy

Ochrona środowiska

Ochrona zasobów przyrodniczych, budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej

Ochrona zasobów przyrodniczych, rozwój agroturystyki, organizacja imprez i festynów

Ochrona zdrowia

Oferty spędzania wolnego czasu, aktywność społeczna

Ograniczenie środków przekazywanych na festyny, szkolenia "wyjazdowe"

Organizacja bezsensownych warsztatów i szkoleń

Organizacja czasu wolnego zamożnych dorosłych

Organizacja imprez

Organizacja imprez

Organizacja imprez i festynów

Organizacja imprez i festynów

Organizacja imprez i festynów

Organizacja imprez i festynów

Organizacja imprez i festynów

Organizacja imprez i festynów

Organizacja imprez i festynów

Organizacja imprez i festynów

Organizacja imprez i festynów

Organizacja imprez i festynów

Organizacja imprez i festynów

Organizacja imprez i festynów z udziałem napojów alkoholowych

Organizacja imprez i festynów, aktywizacja istniejących świetlic wiejskich

Organizacja imprez i festynów, aktywizacja świetlic wiejskich, organizacja szkoleń i warsztatów

Organizacja imprez i festynów, działania aktywizacyjne seniorów

Organizacja imprez i festynów, organizacja szkoleń i warsztatów

Organizacja imprez i festynów, promocja lokalnych twórców

Organizacja imprez i festynów, promocja lokalnych twórców, podtrzymywanie lokalnych tradycji

Organizacja imprez i festynów, publikacje informacyjno-promocyjne

Organizacja imprez lokalnych

Organizacja szkoleń i warsztatów

Organizacja szkoleń i warsztatów

Organizacja szkoleń i warsztatów, inwestycje w świetlice wiejskie

Organizacja warsztatów i szkoleń, inwestycje w lokalne przedsiębiorstwa, wsparcie dla osób poszukujących pracy

Organizacja wolnego czasu typu pikniki, festyny, szkolenia wyjazdowe

Organizacja wydarzeń sportowych

Oświata

Place zabaw

Place zabaw

Podtrzymywanie lokalnych tradycji, poprawa bazy edukacyjnej

Podtrzymywanie lokalnych tradycji, promocja lokalnych twórców

Podtrzymywanie lokalnych tradycji, promocja lokalnych twórców

Podtrzymywanie lokalnych tradycji, promocja lokalnych twórców

POKL, pomoc techniczna

Pomoc osobom bezrobotnym
Pomoc społeczna
Poprawa bazy edukacyjnej
Poprawa bazy edukacyjnej, działania proekologiczne
Poprawa bazy edukacyjnej, renowacja zabytków, ochrona środowiska
Poprawa bazy edukacyjnej, rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej
Poprawa estetyki miejsc publicznych
Projekty dla przedsiębiorców, chyba że będzie się to wiązało z zatrudnieniem innych osób
Projekty dotyczące przejadania (w dosłownym znaczeniu tego słowa) pieniędzy
Projekty jak np. ten z laptopami i komputerami; są osoby, które się o nie starały i dostały, a po roku powtarzały proces i ponownie im się udawało; inni bardzo potrzebują laptopów i komputerów, a nie mogą ich dostać, podczas gdy inni dostają kilka razy
Projekty konsumpcyjne i szkoleniowe, warsztaty, które finansują głównie wynagrodzenie osób szkolących i catering
Projekty kulturowe, działania aktywizujące seniorów, ochrona zasobów przyrodniczych
Projekty miękkie nie związane z infrastrukturą
Projekty miękkie typu szkolenia
Projekty miękkie, np. szkolenia, które w efekcie nie tworzą nowych miejsc pracy - nie dają gwarancji zatrudnienia tym osobom
Projekty zmian w Kodeksie Cywilnym, dofinansowanie dla parlamentarzystów
Projekty, które nie dotyczą potrzeb mieszkańców naszej gminy
Promocja i rozwój infrastruktury do wytwarzania energii odnawialnej, poprawa bazy edukacyjnej
Promocja lokalnych twórców
Promocja lokalnych twórców, plener rzeźbiarski, publikacje informacyjno-promocyjne, rozwój edukacji przedszkolnej, rozwój edukacji ekologicznej
Promocja lokalnych twórców, publikacje informacyjno-promocyjne
Promocja lokalnych twórców, publikacje informacyjno-promocyjne
Promocja lokalnych twórców, publikacje informacyjno-promocyjne
Promocja turystyczna obszaru, ochrona zasobów przyrodniczych, działania proekologiczne
Propagujące przemoc, uzależnienia i różnego rodzaju zagrożenia
Prywatne przedsiębiorstwa
Prywatne przedsiębiorstwa
Przymusowe szkolenia dla bezrobotnych, staże niegwarantujące zatrudnienia, umowy śmieciowe
Przynoszące korzyści tylko nielicznym osobom, takie, które nie mają pozytywnych skutków
Publikacje informacyjno-promocyjne
Publikacje informacyjno-promocyjne
Publikacje informacyjno-promocyjne, promocja lokalnych twórców
Publikacje, punkty informacyjne
Remont i renowacja zabytków
Remont i renowacja zabytków, ochrona zasobów przyrodniczych
Remont zabytków, organizacja szkoleń i warsztatów, tworzenie muzeów miejsc pamięci
Remonty budynków (budowa) administracji publicznej, rządowo-państwowej
Remonty domów mieszkalnych na cele agroturystyczne, imprezy cykliczne, które i tak odbywają się w gminie
Rolnictwo
Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej

Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej
Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej
Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, ochrona zasobów przyrodniczych
Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, ochrona zasobów przyrodniczych
Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, ochrona zasobów przyrodniczych
Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, tworzenie nowych miejsc pracy
Rozwój agroturystyki
Rozwój agroturystyki, estetyka miejsc publicznych, promocja lokalnych twórców
Rozwój agroturystyki, inwestycje w świetlice wiejskie, organizacja szkoleń i warsztatów
Rozwój agroturystyki, organizacja imprez i festynów
Rozwój agroturystyki, publikacje informacyjno-promocyjne
Rozwój agroturystyki, publikacje informacyjno-promocyjne, inwestycje w świetlice wiejskie
Rozwój edukacji przedszkolnej, poprawa bazy edukacyjnej, inwestycje w infrastrukturę drogową
Rozwój prywatnych przedsiębiorstw
Rozwój przedsiębiorczości
Rozwój sieci i szlaków turystycznych, organizowanie imprez i festynów
Rozwój świetlic wiejskich
Rozwój turystyki
Różnorodne szkolenia, seminaria bez określonej grupy adresatów potrzebujących i mogących wykorzystać informacje w praktyce
Sport
Sport
Szkolenia
Szkolenia
Szkolenia
Szkolenia - 80% kwoty przeznaczone na konsumpcję dla twórców oraz firm prowadzących, tylko 20% trafia do beneficjentów szkoleń
Szkolenia (np. szkolenia aktywnego poszukiwania pracy, bo to i tak nie ma sensu)
Szkolenia aktywnego poszukiwania pracy
Szkolenia bezrobotnych - nieefektywne, indoktrynacja religijna i polityczna, projekty w stylu "dać rybę" zamiast "wędkę"
Szkolenia dla bezrobotnych
Szkolenia dla bezrobotnych, które nic nie wnoszą, są marnowaniem pieniędzy
Szkolenia miękkie
Szkolenia prowadzone w oderwaniu od zapotrzebowania rynku, w tym lokalnych zakładów pracy, rozbudowa systemu opieki socjalnej, małe projekty, przez które jest zbyt duży koszt obsługi, projekty powodujące w przyszłości znaczne koszty utrzymania bez analizy możliwości ponoszenia takich kosztów
Szkolenia unijne itp.
Szkolenia urzędników
Szkolenia, festyny i imprezy, konferencje, wydawanie publikacji
Szkolenia, festyny i przejadanie pieniędzy; zejdźmy na ziemię - ludzie są bez pracy, społeczeństwo uboższe, a my jak zaczarowni chcemy się bawić
Szkolenia, imprezy, festyny
Szkolenia, które nie dają kompetencji zawodowych
Szkolenia, które nie mają zastosowania i nikomu i niczemu nie służą
Szkolenia, kursy, warsztaty, które w efekcie nie skutkują zatrudnieniem, lecz służą zarobkowi firm doradczych i szkolących
Szkolenia, po których największą korzyść ma wykładowca (finansową), a tematyka nie wpływa na poprawę sytuacji mieszkańców (zawodowej, na rynku pracy)
Szkolenia, tworzenie nowych punktów informacji turystycznej, rozwój turystyki
Szkolenie kadr
Szkoly
Świetlice
Tablety dla radnych itp. - przecież bardziej cieszyłyby się z nich dzieci w szkołach albo świetlicach wiejskich

Takie, które nie pozostawiają trwałych efektów
Takie, które nie przyczyniają się do poprawy funkcjonowania gminy i jej mieszkańców
Takie, które nie służą społeczeństwu lub środowisku lub takie, które generują później wysokie koszty utrzymania
Takie, które nie służą społeczeństwu lub środowisku, okazują się niedochodowe lub trzeba ponosić wysokie koszty ich późniejszego utrzymania
Takie, które poprawiają tylko estetykę miejscowości, a których przeznaczenie nie jest w pełni wykorzystane, projekty, które realizują organizacje i stowarzyszenia, ale nie służą one mieszkańcom i rozwojowi miejscowości
Takie, których potem nie da się utrzymać (baseny), szkolenia, które nie wyposażają uczestników w żadne umiejętności, takie, które nie powodują wzrostu zamówienia, służące tylko jednostkom
Tworzenie i modernizacja punktów informacji turystycznej
Tworzenie izb pamięci i muzeów, tworzenie punktów informacji turystycznej, działania proekologiczne
Tworzenie miejsc zabytkowych, edukacja świetlic wiejskich i przedszkolnych
Tworzenie muzeów
Tworzenie nowych miejsc pracy
Tworzenie nowych miejsc pracy, turystyka i rekreacja, kultura, bezpieczeństwo publiczne
Wioska górnicza
Wsparcie dla organizacji pozarządowych
Wsparcie dla organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, budowa ścieżek rowerowych
Wspieranie alkoholików
Wspieranie bezrobotnych
Wspomaganie przedsiębiorców, wspomaganie rolnictwa
Wszystkie powinny być wspierane
Wszystkie projekty powinny być finansowane
Wszystkie projekty powinny być wspierane finansowo ze środków unijnych
Wszystkie projekty, które wpływają na rozwój obszaru powinny być finansowane ze środków UE
Zarobki mieszkańców
Związane z działalnością kościoła i związków wyznaniowych, lokalne zapomogi dla bezrobotnych - warto je zastąpić aktywizacją zawodową